

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality
Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
เมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
ฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของนางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
(อาจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์) (กรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

.....
(อาจารย์ ดร.จิตรลดา ชิวดอน) (อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ)

.....
(ผศ.ดร.นิราศ จันทระจิตร) (อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ.ดร.ประวิต เอรารวรรณ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ.ดร.ณฐนนท์ ตราชู)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 31 เดือน ๖.๑ พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
ติงจาก อาจารย์ ดร.จิตรลดา ชิวดอน อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.สุธรรม
ธรรมทัศนานนท์ ประธานกรรมการสอบและ ผศ.ดร.นิราศ จันทรจิตร กรรมการสอบที่ให้คำแนะนำ
เสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พิชิต จันทร์ขมภู ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนเมืองคง อาจารย์
ทิพภา ศิริธีรพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเมืองคง และอาจารย์พิมพ์จรัส อธิวิศกุล ครู
ชำนาญการพิเศษโรงเรียนบุญวัฒนา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและ
ให้คำแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อ
การศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ อาจารย์โรงเรียนเมืองคงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือใน
การศึกษาค้นคว้าและขอขอบคุณ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ศูนย์นครราชสีมา รุ่น 13 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานในการดำเนินการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ และให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าจน สำเร็จ สมบูรณ์คุณค่า และประโยชน์ของการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบ
เป็นเครื่องแสดงถึงความกตัญญูแก่บิดามารดาและ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ และ
เป็นแรงบันดาลใจอันสำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จทั้งในหน้าที่การงานและการ
ดำเนินชีวิต

ฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.จิตรลดา ชิวดอน
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2555

บทคัดย่อ

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา มีความสำคัญและจำเป็นต่อการวางแผนการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่บุคลากรต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากหากมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่ต้องการแล้ว ย่อมส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดด้านภารกิจของสถานศึกษา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 คน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า วงรอบที่ 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ การศึกษาได้ดีขึ้น โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาคือการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ด้านที่ 1)มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านที่ 3)มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านที่ 5)มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม โดยใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรมSchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังปรากฏในแบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินการใช้โปรแกรม แม้ว่าในวงรอบที่ 1 ยังมีปัญหาอยู่บ้างคือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านที่ 2 และ มาตรฐานด้านที่ 4 ยังขาดความชำนาญขั้นต้น การใช้งาน ลืมสัญลักษณ์ และรหัสข้อมูลอยู่เสมอ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ขัดข้องขณะใช้งานได้ และเมื่อได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ด้วยการนิเทศภายใน ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถ ดำเนินการบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality

Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา พัฒนাবุคลากรในวงรอบที่ 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป การพัฒนাবุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นการเพิ่มขีดสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียนต่อไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารการศึกษา	8
การพัฒนาบุคลากร	11
ระบบสารสนเทศ	13
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	26
โปรแกรม SchoolQA	28
การประกันคุณภาพการศึกษา	30
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	38
กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา	43
การวิจัยปฏิบัติการ	54
การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า	58
บริบทของโรงเรียนเมืองคง	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
งานวิจัยในประเทศ	63
งานวิจัยต่างประเทศ	67
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	70
กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูล	70
ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4 ผลการศึกษาค้นคว้า	84
การดำเนินการพัฒนาในวงจรรอบที่ 1	84
การสะท้อนผลการพัฒนาในวงจรรอบที่ 1	101

บทที่	หน้า
การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2	103
การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2	105
สรุปผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2	106
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	107
สรุปผล	107
อภิปรายผล	109
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	122
ภาคผนวก ข การหาค่า IOC ของเครื่องมือ	134
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพประกอบกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	137
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	142
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวอย่างแสดงข้อมูลนักเรียน	27
2 แผนการปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA วงรอบที่1	72
2 (ต่อ) แผนการปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา	82
3 แผนการปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA วงรอบที่ 2	76
4 ผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม SchoolQA School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา	95
5 ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA School Quality Assesment) สำหรับการ ประกันคุณภาพการศึกษา	100
6 ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA ของผู้ร่วมศึกษามาตรฐานด้านที่ 2 และมาตรฐานด้านที่ 4	105
7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา	135
8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา	136

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างการใช้เทคนิคสามเส้าในการเก็บข้อมูล	59
2 กิจกรรมพิธีเปิดการอบรมและการบรรยายพิเศษโดยท่านผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง ให้ความรู้โดยเป็นวิทยากร ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ	138
3 กิจกรรมบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร ในการประชุมเชิงปฏิบัติ	139
4 กิจกรรมบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร ในการประชุมเชิงปฏิบัติ	139
5 กิจกรรมบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร ในการฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกัน คุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา	140
6 กิจกรรมบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร ในการฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกัน คุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา	140
7 กิจกรรมการฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา	141

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลตลอดชีวิต จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 บัญญัติว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งขอกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 บัญญัติว่าให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพนอกของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 บัญญัติว่าให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2551 : 5 - 30)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานต่าง ๆ ในทุกระดับของวงการศึกษากับบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้อง รับกันอย่างเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6) ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพ (Quality Management)

ที่เน้นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผลิตภัณฑ์หรือการบริหารที่เป็นผลผลิตขององค์กรจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุ สมผลเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ. 2545 : 9)

ในการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา และผลที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการอันได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดสรรงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การบริหารงานกิจการผู้เรียน การนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม การกำกับ ติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ จึงควรเป็นระบบเพื่อให้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นปัจจุบันสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงเอื้อต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งที่สถานศึกษา ประเมินตนเอง และการรับการประเมินจากภายนอกในส่วนของระบบการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงจุดเด่น จุดด้อยของการพัฒนาสถานศึกษา และครอบคลุมตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดทั้งทางด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัยที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดไว้

สถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดข้อมูล สารสนเทศและระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาผู้รับผิดชอบงานได้ศึกษาและหาทางแก้ไขพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ออกแบบพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ผ่านอินเทอร์เน็ต ใช้ชื่อย่อว่า AG-MIS เป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงาน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลงานวิจัย ข้อมูลกระบวนการวิชาข้อมูลนักศึกษา ข้อมูลการบริหารวิชาการ ข้อมูลการเงิน ข้อมูลการรายงานการประเมินตนเองตลอดจนข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วถูกต้องและตรวจสอบได้ มีการนำไปพัฒนาให้กับคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ โดยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลคณะต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้เป็นมาตรฐานเดียวและอยู่บนฐานข้อมูลกลาง ข้อมูลสารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้สามารถสืบค้นและเรียกใช้ได้สะดวก รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศที่ดีย่อมส่งเสริม และผลักดันให้การดำเนินงานบริหารจัดการในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศไปใช้เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น (กานต์ คงบรรทัด. 2549 : 1)

การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ทั้งจากรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะของสมศ.

รอบที่ 2 และผลการประเมินสภาพการจัดระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2550 พบว่าการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ระบบสารสนเทศ ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดย ข้อมูลที่มีอยู่นั้นยังกระจายตามฝ่าย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ การนำมาใช้งานมีความล่าช้า สภาพไม่พร้อมใช้ ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นระบบ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จัดเก็บไว้ในส่วนที่สามารถนำมาใช้ได้สะดวกสำหรับทุกฝ่าย ทันต่อการใช้งาน เป็นการอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ มีหน้าที่กำกับ ติดตามงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเมืองคง มีความสนใจและต้องการจะพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาของโรงเรียนตามกระบวนการ การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพ เกิดความสะดวกรวดเร็ว ในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ และส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา
2. ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปใช้ในการวางแผนตัดสินใจในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
3. โรงเรียนมีกระบวนการดำเนินงานที่ได้ผลของงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามสภาพจริงของโรงเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งพัฒนาศักยภาพด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน เมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 6 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ
 - 1.1.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 5 คน
 - 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง เป็นผู้ให้การนิเทศ
 - 1.2.2 หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์การประกันคุณภาพสถานศึกษา จำนวน 2 คน

2. กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ มีกรอบการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

2.1 กรอบเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2554 : 11 - 16)

- 2.1.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2.1.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา
- 2.1.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2.1.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- 2.1.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

2.2 กรอบการพัฒนา

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.2.1 บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำกับข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)

2.2.2 บุคลากรมีความสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกข้อมูล ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ด้านมาตรฐานการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ได้

2.3 กรอบกลยุทธ์การพัฒนา

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ดังนี้

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

2.3.2 การนิเทศภายใน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15) เพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นการสังเกต (Observation) 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554

วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียน หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ

มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน

1.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

1.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

1.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

2. โปรแกรม SchoolQA (SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SchoolQA (School Quality Assesment) เป็นโปรแกรมซึ่งเลือกใช้เมนูเฉพาะที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่ายสะดวก สรุปเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้หลัก (65 ตัวบ่งชี้ย่อย) เป็นโปรแกรมที่ออกแบบเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและพร้อมรองรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. รอบ 3

3. กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง วิธีการที่ใช้เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามกรอบการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หมายถึง การดำเนินการประชุม ฝึกอบรม แนะนำส่งเสริม ให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะด้านทฤษฎีและการปฏิบัติในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) ในการบันทึกผล สามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติงานด้านสารสนเทศสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรในการดำเนินการเกี่ยวกับระบบสารสนเทศสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนเมืองคง โดยผู้บริหารสถานศึกษา วิทยากร และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกันโดยใช้วิธีการ กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายเหมาะสม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถเต็มศักยภาพ มีประสานสัมพันธ์และเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาเพื่อคุณภาพของคน คุณภาพของงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การวิจัยปฏิบัติการ หมายถึง การแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานจริงโดยสะท้อนผลการปฏิบัติที่ดีที่สุดแล้วนำผล หรือข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบหรือแนวทางไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ PAOR ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การสำรวจปัญหาที่สำคัญร่วมกันระหว่างผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญ ตลอดจนการแยกแยะรายละเอียดของปัญหาลักษณะของปัญหาลักษณะและแนวทางในการแก้ไขอย่างไร

4.2 การปฏิบัติ (Action) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานโดยใช้การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติการ

4.3 การสังเกต (Observation) หมายถึง การสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความรับผิดชอบ การสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

4.4 การสะท้อนผล (Reflection) หมายถึง การประเมินผลหรือการตรวจสอบการปฏิบัติ หรือเป็นสิ่งที่ป็นข้อปฏิบัติของข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า นำข้อมูลที่รวบรวมไว้จากเครื่องมือต่าง ๆ มาตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้น ในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคม หรือสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและระบบการศึกษาที่ประกอบกันอยู่โดยผ่านการอภิปรายปัญหาการประเมิน โดยกลุ่มให้ได้แนวทางของการพัฒนาขึ้นตอนการดำเนินกิจกรรมและเป็นข้อมูลพื้นฐาน นำไปสู่การปรับปรุงและการวางแผนการปฏิบัติต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาตำราเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. การพัฒนาบุคลากร
3. ระบบสารสนเทศ
4. โปรแกรมคอมพิวเตอร์
5. โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)
6. งานประกันคุณภาพการศึกษา
7. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. กลยุทธ์ในการพัฒนา
9. การวิจัยปฏิบัติการ
10. บริบทโรงเรียนเมืองคง
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 11.1 งานวิจัยในประเทศ
- 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ประวิทย์ เวียงเงิน (2538 : 12) ให้ความหมายการบริหาร (Adminitration) หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ประจักษ์ เขาทอง (2541 : 10) ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนในทุกด้านตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาคน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมให้สามารถปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เกตุ วิเศษชุมพล (2542 : 15) ให้ความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ พัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีที่พึงปรารถนาของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2542 : 39) ให้ความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้อิทธิพลต่อคนกลุ่มหนึ่งนั่นคือ นักเรียนเพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดโดยใช้กลุ่มคน 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ ครูในฐานะตัวแทนดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และบรรลุผลสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ข : 6) ให้ความหมายการบริหารการศึกษา (Education) หมายถึง การพัฒนาความรู้ความคิด ความสามารถพร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อเป็นสมาชิกของสังคมและมีคุณค่าต่อประเทศชาติด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน (Formal and Informal) โดยจะเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียนก็ตาม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ข : 6) ให้ความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม

สรุปว่า การบริหารโรงเรียนหรือการบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูดำเนินการร่วมกันโดยนำเอาทรัพยากรทางการศึกษามาดำเนินการตามกระบวนการบริหารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของแต่ละสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล นับเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานของสถานศึกษาทุกด้านจะสำเร็จเรียบร้อยด้วยดีขึ้นอยู่กับบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 5 - 6) กล่าวว่างานบุคลากรเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้รู้และเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง การติดตามดูแลและช่วยเหลือให้ปฏิบัติที่ได้รับมอบหมายให้ประสิทธิผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานและพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด งานเหล่านี้ประกอบด้วย

1. การกำหนดความต้องการของบุคลากร
2. การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน
4. การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ
5. การประเมินผลบุคลากรใหม่
6. การจัดสวัสดิการ
7. การส่งเสริมให้ได้ศึกษาต่อ
8. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
9. การพิจารณาความดีความชอบ
10. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคคล

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 1) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคล คือ ภารกิจของผู้บริหารทุกคนที่มุ่งปฏิบัติให้กิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กร เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร

สมยศ นาวิการ (2540 : 450) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานบุคคล ประกอบขึ้นด้วยขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติบนพื้นฐานของความต่อเนื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผนทรัพยากรกำลังคน
2. การสรรหา
3. การคัดเลือก
4. การแนะนำเข้าทำงานและการปฐมนิเทศ
5. การฝึกอบรมและการพัฒนา
6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
7. การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การลดตำแหน่ง

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการดำเนินงานบุคลากรเกี่ยวกับการวางแผน การสรรหา การจัดบุคคลให้เข้าปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารงานของโรงเรียน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน และการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33

การบริหารงานวิชาการ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการดังนี้

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545 : 2) ได้อธิบายความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง กระบวนการการวางแผน ดำเนินงานตามแผนการประเมินผล การดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ในระดับสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยทั่วไปงานวิชาการจะประกอบด้วยการศึกษา ปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดเตรียม การเรียนการสอน การจัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และสื่อการเรียน การสอน การส่งเสริมการสอน การวัดและประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามผล การวางแผนและการกำหนดวิธีดำเนินงานทางด้านวิชาการรวมถึงการประชุมทางวิชาการ

การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณและการเงินของสถานศึกษา ระบบการจัดทำงบประมาณ ปัจจุบันเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance - Based Budgeting หรือ PBB) ซึ่งเป็นนโยบายระดับชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 64 - 73) ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผนงบประมาณ
2. การคำนวณต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการได้มาซึ่งสินค้า
3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ
5. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
6. การบริหารสินทรัพย์
7. การตรวจสอบภายใน

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance - Based Budgeting หรือ PBB) ซึ่งเป็นนโยบายระดับชาติของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงบประมาณ (Budget Planning) การคำนวณต้นทุนกิจกรรม (Activity - Based Costing) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management) การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial Management and Budget Control) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and Performance Reporting) การบริหารสินทรัพย์ (Asset Management) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

การพัฒนาบุคลากร

1. ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

การดำเนินงานในองค์กร คนเป็นปัจจัยสำคัญ แม้องค์กรจัดวางระบบงานกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ดีเพียงใดก็ตาม หากบุคคลในองค์กรขาดความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถหรือความชำนาญไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานหรือการทำงานแล้ว ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร (วิจิตร อาวะกุล. 2540 : 68) ดังนี้

1.1 การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมทั้งปวงที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มพูนความสามารถ การเรียนรู้ การสอน การให้ความรู้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นลักษณะหรือวิธีการแบบใด ๆ ก็ตาม

1.2 เป็นการใช้คนให้ตรงกับงานตรงกับความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และความถนัดภายใต้การบริหารอำนวยการที่ถูกต้องเหมาะสม

1.3 การทำให้บุคคลมีความเข้าใจองค์กร เข้าใจงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างมีความรับผิดชอบ รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

สมาน รังสิโยภุชย์ (2530 : 83) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรว่า เป็นการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้นตลอดเวลาจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน

อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถทักษะ อุปนิสัย ทักษะ วิธีการทำงานอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน

พะยอม วงศ์สารศรี (2534 : 146) ได้ให้ความหมายว่า การทำให้มีคุณภาพมากขึ้นเกี่ยวกับบุคคล ก็คือการดำเนินการให้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพที่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่องค์กร

จากแนวคิดและความหมายของการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวจะเห็น ได้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาครูซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญ เพราะมีหน้าที่ต้องพัฒนาคนในสังคมให้มีความเจริญ เพื่อที่จะเป็นกำลังที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาครูคือการพัฒนาประเทศ จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรที่เป็นกระบวนการ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเสริมสร้างศักยภาพการทำงานให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน โดยการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และสามารถพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2536 : 182) กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่าการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าปฏิบัติงานนั้น ได้มีการกำหนดคุณสมบัติและกฎเกณฑ์ไว้เป็นอย่างดีแต่กฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นหาได้เป็นหลักประกันที่ดีที่สุดที่จะได้บุคคลที่เหมาะสมเสมอไปไม่เพราะปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ได้มีการค้นพบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งนำมาใช้แทนของเก่าอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การทำให้คนที่เคยเหมาะสมอยู่ในสมัยหนึ่งกลายเป็นคนที่เหมาะสมไปอีกในสมัยหนึ่งได้โดยง่าย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 155) กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ช่วยพัฒนาทักษะอันจำเป็นสำหรับการทำงานของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว
3. ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาความสามารถของตนเองยิ่งขึ้น

กาญจน์ เรืองมนตรี (2547 : 239) กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่าการพัฒนานั้นจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรแต่ละคน (Individual) ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลสูงด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) ในเนื้อหาสาระของงานหรือกิจกรรมที่จะไปปฏิบัติอย่างชัดเจนอาจใช้แบบ Self-analysis โดยใช้กิจกรรม Taping Photo Observing และ Analysis การพัฒนาบุคลากรมีหลากหลายวิธีการตามจุดมุ่งหมายที่ระดับของผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น T-Groups เป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในองค์กรได้อย่างเหมาะสม จึงต้องรับรู้และเรียนรู้ในองค์ความรู้ของ T-Groups ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงจากความคิดในการพัฒนาบุคลากรสู่การพัฒนาองค์การให้สอดคล้องกับการบริหารองค์การท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง

จากการศึกษาถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นยิ่งสำหรับสถานศึกษา เพราะทำให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ความเข้าใจการปฏิบัติงาน รวมทั้งบุคลากรมีเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ ส่งผลถึงตัวผู้เรียนให้เกิดศักยภาพสูงขึ้นเช่นกัน

3. วิธีการพัฒนาบุคลากร

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 160 - 161) ได้สรุปเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาบุคลากร มีดังนี้

1. การปฐมนิเทศ
2. การเสนองาน
3. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติงาน ให้รู้จักรับผิดชอบงาน
4. การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่
5. การหาพี่เลี้ยงช่วยสอนงาน
6. ให้ทำหน้าที่ผู้ช่วยงาน
7. การให้รักษาการแทน
8. การไปสังเกตการณ์ทำงานในบางโอกาส
9. ส่งไปศึกษาดูงาน
10. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
11. ส่งเข้าประชุมเรื่องที่เกี่ยวกับงาน
12. จัดเอกสารทางวิชาการให้เพียงพอ
13. จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงาน
14. การอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฟังบรรยายทางวิชาการ
15. ให้ทำการทดลองวิจัย โดยเฉพาะวิจัยในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ
16. ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
17. ให้มีการปรึกษางานก่อนเข้าทำงาน
18. ให้มีการนิเทศโดยหัวหน้างาน

ระบบสารสนเทศ

1. ความหมายของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) มีความหมายที่แตกต่างกันแต่มักนำไปใช้ในความหมายเดียวกัน และใช้ควบคู่กัน บางครั้งก็ใช้ทดแทนกัน บางคนเข้าใจผิดว่าเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน ข้อมูลและสารสนเทศ จึงมีความสัมพันธ์กันแทบจะแยกไม่ออกในการนิยามและนำไปใช้จึงควรชัดเจน มีผู้นิยามคำว่า ข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 33) ได้นิยามคำว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ถือหรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริงสำหรับใช้เป็นหลักฐานหาความจริงหรือคำนวณ

วีระ สุภากิจ (2539 : 7) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศว่าเป็นระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งในด้านกฎหมาย ธุรกิจ บริหาร และประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติการ

สงบ ลักษณะ (2540 : 40) ได้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ ดังนี้ ข้อมูล (Data) หมายถึง ตัวเลข สัญลักษณ์ หรือข้อความที่ใช้แทนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสารสนเทศ (Information) หมายถึง ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล (DataProcessing) ได้เป็นข้อสรุป เป็นตัวแทนของข้อมูลจำนวนมาก ๆ สารสนเทศอาจเป็นค่าสถิติ เช่นร้อยละ ค่าเฉลี่ย อาจเป็นระดับคุณภาพ ตาราง กราฟ และภาพกราฟิกต่าง ๆ

สุชาติ กิระนันท์ (2542 : 4-5) ได้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ ดังนี้ ข้อมูล คือ ข้อความจริงที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นตัวเลขหรือข้อความที่บอกเกี่ยวกับความเป็นไป สภาพการณ์ สิ่งปรากฏขึ้นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสารสนเทศ คือ ข้อความรู้ที่ประมวลได้จากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สำหรับผู้ใช้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อุทัยวรรณ จรุงวิภู. 2546 : 6 ; อ้างอิงมาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544 : 5) ให้ความหมายของข้อมูล และสารสนเทศ ดังนี้

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมไว้เพียงบอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีความหมายหรือมีประโยชน์ในการตัดสินใจ เช่น ขายหนังสือได้ 120 เล่ม เล่มละ 150บาท เป็นต้น จะเห็นได้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลกับสิ่งที่ยังไม่ได้นำไปวิเคราะห์หรือประมวลผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้แต่อย่างใดสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลและถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจหรือนำไปใช้งาน เช่น นำข้อมูลของที่ขายได้ไปเพิ่มเติมว่าขายได้เพิ่มหรือลดจากเดิมเท่าใดเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์แนวโน้มของธุรกิจเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจของผู้รับผิดชอบต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2544 : 19) ให้ความหมาย ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ อาจแทนด้วยตัวเลข หนังสือหรือสัญลักษณ์ ซึ่งยังไม่ผ่านกระบวนการประมวลผลหรือการวิเคราะห์จัดกระทำ จึงทำให้ส่วนมากไม่มีความสมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อุทัยวรรณ จรุงวิภู. 2546 : 6 ; อ้างอิงมาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544 : 5) ให้ความหมายของข้อมูล และสารสนเทศ ดังนี้

วีระ ประเสริฐศิลป์ (2546 : 2) ได้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศไว้ดังนี้

ข้อมูล หมายถึง ข้อมูลดิบที่รวบรวมมาจากที่ต่าง ๆ ซึ่งยังนำไปใช้งานไม่ได้เช่นการสำรวจความคิดเห็น ความคิดเห็นที่ได้ถือว่าเป็นข้อมูลดิบ ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลดิบ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการทำงาน หรือใช้ประกอบ การตัดสินใจของผู้บริหาร เช่น นำข้อมูลความคิดเห็นแต่ละข้อมาหาความถี่เป็นค่าร้อยละเพื่อเปรียบเทียบ ดูว่าความคิดเห็นข้อใดมีผู้เลือกมากน้อย เป็นร้อยละเท่าไร ค่าร้อยละดังกล่าวก็ใช้เป็นสารสนเทศ

จรัส อติวิทยากรณ์ (2548 : 3 - 4) ได้สรุปสาระสำคัญของ ข้อมูลและสารสนเทศดังนี้

ข้อมูล มีสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เป็นข้อเท็จจริงที่นำมาจากแหล่งใด ๆ
2. ข้อเท็จจริงนั้นยังไม่ได้ผ่านการประมวล

สารสนเทศ มีสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เป็นข้อเท็จจริงที่ผ่านการประมวลแล้ว
2. สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้

ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ (2548 : 35 - 38) ได้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ ดังนี้

“ข้อมูล” มาจากภาษาละตินว่า Datum หมายถึง ข้อเท็จจริงและเป็นส่วนประกอบของสารสนเทศ (Facts and Pieces of Information) ข้อเท็จจริง หมายถึงเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลจะเกี่ยวกับสิ่งของ ความคิดสถานภาพ สถานการณ์ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ก็ได้แต่ข้อมูลนั้นถือว่าเป็นข้อมูลดิบ (Raw Material) เมื่อนำข้อมูลมาดำเนินการวิธีการประมวลผลข้อมูลนั้นก็จะเปลี่ยนรูปเป็นสารสนเทศ (Information) แสดงความหมายที่เราสามารถเข้าใจได้ถึงแม้ว่าข้อมูลถือเป็นวัตถุดิบในการผลิตสารสนเทศ และในองค์กรแต่ละองค์กรมักจะมีข้อมูลจำนวนมากมาใช้ในการประกอบธุรกรรม แต่ปรากฏว่าบางที่ผู้บริหารก็ไม่สามารถนำข้อมูล ซึ่งได้เก็บรวบรวมเป็นจำนวนมากนั้น ออกมาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้ปัญหาหนึ่งตามที่ต้องการได้ ทั้งนี้เพราะว่าปริมาณข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ไหลเวียนในองค์กรนั้นมีจำนวนมากมาย ดังนั้นข้อมูลจำนวนมากนั้นมิได้หมายความว่าต้องประมวลผลในทุกๆ เรื่อง เพื่อเปลี่ยนให้เป็นสารสนเทศเพราะฉะนั้นการนำข้อมูลมาผ่านการประมวลผลจึงขึ้นอยู่กับความต้องการผู้ใช้เป็นสำคัญสารสนเทศ (Information) มีความหมายแตกต่างจากข้อมูลในแง่ที่ข้อมูล (Data) นั้นยังถือว่าเป็นข้อมูลดิบยังไม่ผ่านการประมวลผล (Processing) และได้ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสรุปรวมข้อมูล หรือการประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน

Ahuya (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Ahuya. 1999 : 159) ให้ความหมายของสารสนเทศ (Information) ว่า โดยทั่วไปหมายถึง ความรู้ที่ได้มีการจัดดำเนินการทางภาษาเป็นการเฉพาะหรือข้อมูลดิบ หรือทั้ง 2 อย่าง ที่เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร คำนิยามนี้ใช้คำว่า ข้อมูลและสารสนเทศแทนกันได้ สารสนเทศเป็นเนื้อหาของการติดต่อสื่อสารและระบบการติดต่อสื่อสารเป็นพาหนะสำหรับการส่งสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสาระหรือเนื้อหากับการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดความมั่นใจว่าสารสนเทศจะไม่มี ความหมายหากไม่มีการนำเสนอเนื้อหาสาระและการติดต่อสื่อสาร

วาสนา สุขประสานติ (2541 : 6) ได้ให้ความหมายระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คือ ระบบที่ให้สารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสารสนเทศจากภายในและภายนอก สารสนเทศที่เกี่ยวกับองค์กรทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งที่

คาดว่าจะในอนาคต นอกจากนี่ยุคนี้ระบบสารสนเทศ จะต้องให้สารสนเทศในช่วงที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการวางแผนควบคุมและปฏิบัติการขององค์กรได้อย่างถูกต้อง

กรมสามัญศึกษา (2542 ข : 3) ได้ให้ความหมาย ระบบสารสนเทศ (Information System) เป็นระบบที่จัดตั้งเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดอย่างเป็นระบบ

วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา และคณะ (2542 : 147) ได้ให้ความหมาย ระบบสารสนเทศ คือ ขบวนการประมวลผลข่าวสารที่มีอยู่ให้อยู่ในรูปของข่าวสารที่เป็นประโยชน์สูงสุดเพื่อเป็นข้อสรุปที่ใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติการระดับกลางและระดับสูง ระบบสารสนเทศ จึงเป็นระบบที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลทั้งภายใน ภายนอก ซึ่งจำเป็นต่อหน่วยงาน
2. จัดกระทำเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้
3. จัดให้มีระบบเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้มีการปรับปรุงข้อมูลเสมอเพื่อให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องทันสมัยตลอดเวลา

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 1-2) ได้ให้ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับคำว่า ระบบสารสนเทศ คือคำว่าข้อมูล และสารสนเทศ ดังนี้ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เป็น ตัวเลข สัญลักษณ์ และตัวหนังสือ แทนปริมาณ หรือการกระทำต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวล หรือการวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

รสริน พิมลบรรยงก์ (2551 : 72 - 73) ได้กล่าวถึงความหมายและการทำงานของระบบสารสนเทศ ไว้ว่า

1. ระบบสารสนเทศ (Information System) ในทางด้านเทคนิค หมายถึงกลุ่มของระบบงานที่ประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ หรือตัวอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ทำหน้าที่รวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการควบคุมภายในองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยบุคคลในองค์กรนั้นในการประสานงาน การวิเคราะห์ปัญหา ระบบสารสนเทศประกอบด้วยบุคคล สถานที่ และสิ่งของภายในองค์กรนั้น หรือสิ่งแวดล้อมขององค์กร
2. การทำงานของระบบสารสนเทศ คือการทำงานร่วมกันของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ นั่นคือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และส่วนที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software) ซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะไม่ทำให้เกิดเป็นระบบสารสนเทศได้ ระบบทั้งสองนี้จะต้องทำงานร่วมกันในรูปของการประมวลผล (Processing) การเก็บ (Storage) การส่งผ่าน (Transmission) เพื่อจัดการข้อมูลข่าวสารให้สามารถส่งต่อจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูล ข้อความ เสียง และภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนทั้งในและนอกองค์กร การผสมผสานกันอย่างลงตัวของรูปแบบและหน้าที่ คือหลักของระบบสารสนเทศความหมายของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศที่กล่าวไว้ข้างต้น

สรุปได้ว่าข้อมูล หมายถึงข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ตามความเป็นจริง ซึ่งจะเกี่ยวกับ สิ่งของ ความคิดสถานภาพสถานการณ์ หรือปัจจัยอื่นๆ อาจแทนด้วยตัวเลข ตัวอักษรหรือ เครื่องหมายต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลจะขาดความ สมบูรณ์ และไม่สามารถนำไปใช้งานได้ ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผล แล้วจัดหมวดหมู่ ได้ข้อสรุปเป็นความรู้ให้กับผู้ใช้ได้นำไปใช้ประโยชน์ หรือประกอบการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เป็นค่าสถิติ เป็นระดับคุณภาพ ตาราง กราฟ และภาพกราฟิกต่าง ๆ เป็นต้น ระบบสารสนเทศเป็นการนำข้อมูลผ่านการประมวลผลวิเคราะห์เป็นสารสนเทศที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ นำมาจัดกระทำให้เป็นหมวดหมู่ มีระเบียบ แบบแผนเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้ใช้

2. องค์ประกอบของสารสนเทศ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544 : 20) ได้จำแนกองค์ประกอบของสารสนเทศที่สำคัญ 4 ส่วน องค์ประกอบของสารสนเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูล เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ภายในสถานศึกษาและในบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นปัจจัยนำเข้าระบบสารสนเทศ
2. การจัดเก็บข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลและจัดเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่หรือที่ได้มาอย่างมีระบบสะดวกต่อการนำมาประมวลผลหรือนำมาใช้ประโยชน์และสามารถแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันได้ง่าย
3. การประมวลผลหรือการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูลจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำมาใช้ ซึ่งวิธีการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศมีอยู่มากมาย เช่น การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง ตลอดจนการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์คำนวณต่างๆ
4. สารสนเทศ เป็นข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผลแล้ว มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้ใช้นำไปใช้ประโยชน์ได้ตามที่ต้องการ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสารสนเทศ คือข้อมูล (Data) นำเข้าหรือปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เกิดจากการจัดเก็บรวบรวมจากข้อเท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผ่านกระบวนการประมวลผลข้อมูลหรือวิเคราะห์ข้อมูล (Process) เพื่อนำมาใช้ประโยชน์และประกอบการตัดสินใจในเรื่องนั้นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ประมวลผล (Output) คือสารสนเทศ (Information) ที่มีความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และเป็นที่ยอมรับได้

3. ประเภทของระบบของสารสนเทศ

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวถึงประเภทของระบบสารสนเทศ ไว้ ดังนี้
 ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ (2548 : 125 - 128) ได้อธิบายการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศในองค์กร โดยเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้บริหารระดับต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. ระบบประมวลรายการธุรกรรม (Transaction Processing System : TPS) เป็นระบบสารสนเทศพื้นฐานขององค์กรทางธุรกิจทั่วไปที่สนับสนุนการทำงานในระดับปฏิบัติการขององค์กร โดยทั่วไปจะมีระบบงานย่อย ๆ ภายใน ข้อมูลรายการธุรกรรมจะถูกป้อนเข้าสู่ระบบ และถูกนำไปสร้างเป็นรายงานตามชนิดและความต้องการของผู้บริหาร ผู้บริหารมีความต้องการระบบ TPS สำหรับ

ตรวจสอบกระบวนการทำงานทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ระบบนี้ยังเป็นส่วนสำคัญ ในการป้อนข้อมูลให้แก่ระบบสารสนเทศอื่นๆ

2. ระบบสนับสนุนการทำงาน เป็นระบบที่ใช้สนับสนุนการทำงานเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในกลุ่มของพนักงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) มี 2 ประเภท ได้แก่

2.1 ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Knowledge Work System : KWS) ใช้สนับสนุน การทำงานของบุคคลในองค์กร โดยเฉพาะพนักงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลและการจัดการสารสนเทศ พนักงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) หมายถึง พนักงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เช่น นัก กฎหมาย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ นายแพทย์ ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ระบบผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ระบบช่วยออกแบบสำหรับวิศวกร ระบบช่วยการทดลอง ของนักวิทยาศาสตร์ ส่วนเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับข้อมูลและสารสนเทศนั้นเป็นพนักงานที่มี ความรู้แต่ไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น กลุ่มที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ

2.2 ระบบสารสนเทศสำนักงาน (Office Information Systems) หรือระบบ สำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System = OAS) เน้นการจัดระบบเอกสารสำนักงาน คือ สารสนเทศ ข่าวสารข้อมูลที่ไหลเวียน และเกิดขึ้นในสำนักงานไว้ให้เป็นหมวดหมู่ ช่วยจัดการงานเอกสาร ผ่านโปรแกรม Word Processing และ Digital Filling งานด้านจัดตารางนัดหมาย เช่น Electronic Calendar และงานการสื่อสาร เช่น Electronic Mail ระบบนี้จะเปลี่ยนเอกสารและรูปภาพที่พิมพ์บน กระดาษธรรมดาให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์

3. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System : MIS) คือระบบที่จัดเตรียมสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารเพื่อให้สามารถทำงานหรือ ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะรวบรวมสารสนเทศทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเป็น ระบบสารสนเทศที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่าง จะให้รายงานที่สรุป สารสนเทศซึ่งรวบรวมจากฐานข้อมูลทั้งหมดขององค์กร นำมาสรุปเป็นสารสนเทศแบบต่าง ๆ จัดทำเป็น รายงาน ในการนำเสนอรายงาน ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเฉพาะด้าน และข้อมูลในอดีตซึ่งจะเน้นความ ต้องการของบุคลากรในองค์กรมากกว่าหน่วยงานภายนอก ระบบ MIS จะช่วยงานด้านการวางแผน การ ควบคุม และการตัดสินใจ ซึ่งมักจะนำข้อมูลมาจากระบบ TPS มาทำการประมวลผล ระบบ MIS ประมวลผลโดยการสรุปข้อมูลที่รับเข้ามาเป็นจำนวนมากเป็นรายงานแยกตามหมวดหมู่ที่เหมาะสม ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานในระดับล่าง

4. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System : DSS) เป็นระบบ สารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมาจากระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารใน ระดับกลาง เช่นเดียวกับระบบ MIS ระบบ DSS ช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหาแบบกึ่งมีโครงสร้าง คือปัญหาที่มีความ ไม่แน่นอนเข้ามาเกี่ยวข้อง มีลักษณะเฉพาะตัวและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ไม่สามารถกำหนด วิธีแก้ไขล่วงหน้าได้ ระบบ DSS จะต้องมีการตอบสนองที่ดีเนื่องจากปัญหาที่และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ เสมอ ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากระบบ TPS และ MIS ซึ่งเป็นข้อมูลภายในองค์กร แต่อาจนำข้อมูลจาก ภายนอกมาใช้เพื่อให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหา นั้น ๆ กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลซับซ้อนกว่าระบบอื่น ตัวระบบอาจประกอบด้วยรูปแบบจำลอง

5. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร สนับสนุนผู้บริหารระดับสูง (Executive Support System : ESS) ใช้ระดับผู้กำหนดกลยุทธ์องค์กร ถูกออกแบบมาช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงซึ่งใช้ในการวางแผนกลยุทธ์หรือแผนการดำเนินงานระยะยาวขององค์กร ระบบESS มีโครงสร้างที่เหมาะสมกับปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง จึงต้องเน้นที่ความอ่อนตัวในการทำงานและสนับสนุนการสื่อสารมากกว่าที่จะสร้างโปรแกรมประยุกต์ที่ออกแบบมาให้ทำงานเฉพาะด้านเหมือนในระบบ MIS เท่านั้น ระบบ ESS ใช้ข้อมูลทั้งจากภายนอก และภายในองค์กรข้อมูลทั้งหมดจะถูกประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกลั่นกรองข้อมูลและนำเสนอเฉพาะส่วนที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารระดับสูงซึ่งจะเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ช่วยให้การนำเสนอมีความสะดวกและง่ายแก่การรับรู้มากที่สุด

6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems) มีส่วนคล้ายคลึงกับระบบสารสนเทศอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น เพราะระบบผู้เชี่ยวชาญจะเกี่ยวข้องกับระบบที่จัดเก็บความรู้ ความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญมาจัดหมวดหมู่ความรู้ เพื่อให้ระบบสารสนเทศทำงานได้ราวกับผู้เชี่ยวชาญ ระบบผู้เชี่ยวชาญที่จัดทำขึ้นส่วนมากเป็นระบบเพื่อวินิจฉัยอาการแล้วหาสาเหตุ เช่นระบบผู้เชี่ยวชาญโรคข้าว ระบบผู้เชี่ยวชาญความเสียหายของอาคาร เป็นต้น การทำระบบผู้เชี่ยวชาญนั้นต้องอาศัยวิทยาการสาขาใหม่ที่เรียกว่าปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้คอมพิวเตอร์ทำงานในด้านต่าง ๆ ได้เหมือนมนุษย์ คือทำให้คอมพิวเตอร์เข้าใจภาษามนุษย์ ฟังคำพูดได้ คิดเหตุผลได้เอง ไปจนถึงมีสามัญสำนึก

4. คุณสมบัติของสารสนเทศที่ดี คุณสมบัติของสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหาร ในการนำไปใช้ประกอบการบริหารเป็นอย่างดี แต่ผลที่ได้จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศ นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดคุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศที่ดี ดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 9) ได้นำเสนอเกี่ยวกับสารสนเทศที่ดีควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ

8 ประการ คือ

1. มีการตรวจสอบความถูกต้อง (Verifiability)
2. มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy)
3. มีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness)
4. มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความแต่มีความกะทัดรัดได้ใจความ
5. มีความเกี่ยวข้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (Relevance)
6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ปรับใช้ได้หลายสถานการณ์
7. ใช้ได้ง่ายรวดเร็ว (Accessibility)
8. สามารถจัดระบบตั้งแต่การเตรียมการข้อมูลนำเข้า การประมวลผล และนำผล

รายงานในเวลาทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)

จรัส สติวิทยากรณ์ (2548 : 18) ได้นำเสนอเกี่ยวกับคุณสมบัติของสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ ดังนี้

1. ความถูกต้อง สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุดเพื่อเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับผู้บริหาร

2. ตรงกับความต้องการ สารสนเทศต้องตรงกับเรื่องที่ผู้ใช้แต่ละคนต้องการใช้โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ เหมาะสม ชัดเจน เพียงพอ

3. ทันต่อการใช้งาน สารสนเทศควรจะรวดเร็ว ทันต่อเวลาและการทำงานการจัดเตรียมสารสนเทศให้ทันต่อเวลาที่ต้องการใช้ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดทำสารสนเทศล่วงหน้ากับการจัดสารสนเทศตามกำหนดเวลาที่เหตุการณ์นั้น ๆ กำลังเกิดขึ้น การจัดทำสารสนเทศจะต้องมีความยืดหยุ่นสามารถรองรับความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้สารสนเทศ

รสริน พิมลบรรยงก์ (2551 : 63 - 64) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสารสนเทศของแต่ละคนหรือแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกัน ลักษณะของสารสนเทศที่ดีพิจารณาได้ใน 4 มิติ คือ

1. มิติด้านเวลา (Time) มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 การทันเวลา (Timeliness) สารสนเทศที่ดีควรจะสามารถหาได้รวดเร็วทันเวลาที่ต้องการ หากสารสนเทศได้ไม่ทันเวลาจะทำให้การตัดสินใจไม่มีประสิทธิภาพ

1.2. ความเป็นปัจจุบัน (Up-to-date) ได้แก่ สารสนเทศที่มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สารสนเทศที่มีความล้าสมัยจะไม่เป็นประโยชน์ในการทำงานในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.3. มีช่วงระยะเวลา (Time Period) ได้แก่ ข้อมูลที่จัดทำไว้แล้วทั้งในอดีตปัจจุบันและอนาคต สารสนเทศที่ดีควรมีการประมวลข้อมูลในอดีต และปัจจุบัน เพื่อใช้ข้อมูลเป็นฐานในการพยากรณ์อนาคตได้

2. มิติด้านเนื้อหา (Content) เนื้อหาของสารสนเทศถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุดซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะดังนี้

2.1 มีความถูกต้องเที่ยงตรง (Accuracy) ได้แก่ สารสนเทศ ซึ่งไม่มีข้อผิดพลาด โดยมีการประมวลผลอย่างถูกต้อง

2.2 มีความสัมพันธ์กับเรื่อง (Relevance) คือสารสนเทศที่สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการใช้ประโยชน์กับผู้ใช้

2.3 มีความสมบูรณ์ (Completeness) สารสนเทศที่ครอบคลุมรายละเอียดที่สำคัญทุกเรื่องในสิ่งที่ต้องการทราบ

2.4 มีความน่าเชื่อถือ (Reliability) สารสนเทศที่มีความเชื่อถือได้ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับกระบวนการเก็บข้อมูล และแหล่งที่มาของข้อมูล

2.5 มีการตรวจสอบได้ (Verifiability) สารสนเทศที่ดีต้องสามารถตรวจสอบได้ว่ามีความถูกต้อง โดยอาจตรวจสอบกับแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่มีสารสนเทศเดียวกัน

3. มิติด้านรูปแบบ (Format) สารสนเทศมีลักษณะดังนี้

3.1 ความชัดเจน (Clarity) สารสนเทศควรมีความชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจ

3.2 ระดับรายละเอียดชัดเจน (Level of Detail) ในการนำเสนอที่เหมาะสมกับผู้ใช้ เนื่องจากบางครั้งผู้ใช้อาจจะต้องการรายละเอียดต่าง ๆ อย่างครบถ้วน สารสนเทศที่ดีต้องมีระดับรายละเอียดของสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้

3.3 รูปแบบการนำเสนอ (Presentation) รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมได้แก่

การเสนอสารสนเทศซึ่งอาจเป็นในรูปกราฟิก ข้อความ หรือตาราง เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ใช้หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4 ความเหมาะสมของสื่อในการนำเสนอ (Media) การใช้สื่อในการนำเสนอ นั้นจะ ใช้รูปแบบสื่อ สิ่งพิมพ์ เอกสาร ภาพกราฟิกบนจอ หรือใช้วิดีโอเทปตามความเหมาะสม

3.5 ความยืดหยุ่น (Flexibility) สารสนเทศที่มีความยืดหยุ่นช่วยให้ผู้ใช้สามารถ ปรับใช้เพื่อตอบสนองความต้องการได้หลายแบบ

3.6 ความประหยัด (Economy) สารสนเทศควรมีการสร้างขึ้นมาโดยใช้ต้นทุน ที่ไม่สูงจนเกินไป ผู้ใช้ควรจะประเมินคุณค่าจากสารสนเทศที่ได้รับและต้นทุนที่ใช้ไปเสมอว่ามีความคุ้มค่า กับการลงทุนเพียงใด

4. มิติด้านกระบวนการ (Process) มิติด้านกระบวนการเป็นมิติที่สำคัญอีกมิติหนึ่ง เพราะหากหน่วยงานมีสารสนเทศที่ดีตามมิติทั้งสาม ควรต้องพิจารณามิติด้านกระบวนการเพื่อให้เกิด ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

4.1 ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สารสนเทศที่ดีควรมีการเข้าถึง ได้ง่าย โดยผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เช่น การนำสารสนเทศเสนอบนเว็บเพจ

4.2 การมีส่วนร่วม (Participation) การให้บุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการข้อมูล ตั้งแต่การเก็บข้อมูลการประมวลข้อมูล และการเผยแพร่สารสนเทศ

4.3 การเชื่อมโยง (Connectivity) ระดับความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่าง ฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครือข่ายในการปฏิบัติงานการมีสารสนเทศที่ดีตามมิติดังกล่าวจะเป็นสิ่ง ที่ช่วยให้การใช้สารสนเทศเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่การให้ลำดับความสำคัญในแต่ละมิติพิจารณาให้ สอดคล้องกับลักษณะของงานและความต้องการของผู้ใช้ โดยเฉพาะในมิติด้านกระบวนการ อาจจะเป็น สิ่งที่ได้หลังจากที่มีการพัฒนาสารสนเทศมาระดับหนึ่งแล้ว

สรุปว่า การสร้างระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพ (Information Quality) ควรคำนึงถึง ความถูกต้องแม่นยำ ความสมบูรณ์ ความละเอียด ความเที่ยงตรงไม่ลำเอียง ความทันต่อการใช้งาน ความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการ และเน้นหลักประหยัดคุ้มค่ากับการลงทุน

5. ประโยชน์ของสารสนเทศ

สารสนเทศเป็นคำที่ได้ยินกันบ่อยขึ้นในยุคปัจจุบัน เนื่องจากการนำสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารงาน การปฏิบัติงาน และการตัดสินใจในการปฏิบัติงานประจำวันอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้ ดังนี้

สารสนเทศสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ทางด้านการบริหารการศึกษา 3 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2546 : 8)

1. เพื่อการปฏิบัติงานสำหรับสถานศึกษา สารสนเทศจะเป็นประโยชน์แก่ครูในด้าน การให้ข้อมูลแก่เด็กนักเรียนและเพื่อปรับข้อมูลที่จะสอนนักเรียนให้ทันสมัย ถูกต้องกับความเป็นจริง สามารถนำไปปรับใช้กับการปรับปรุงผลงานที่ได้จัดทำอยู่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้จริง

2. เพื่อการบริหารและการตัดสินใจ การบริหารสมัยใหม่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีคำกล่าวว่าในโลกสมัยใหม่ ผู้ใดครองข้อมูล ผู้นั้นจะเป็นผู้ครองโลกได้ ธุรกิจใดที่มีข้อมูลดีกว่าจะสามารถเอาชนะธุรกิจอื่นได้ ดังนั้น หน่วยงานใดหรือผู้บริหารคนใดที่มีข้อมูลที่ทันสมัยที่ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก็ย่อมทำให้การบริหารและการตัดสินใจถูกต้องสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ และสามารถบริหารงานได้บรรลุผลตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ และภารกิจขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. เพื่อกำหนดนโยบายและแผนงาน การกำหนดนโยบายและแผนที่มีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ และทันสมัย ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารและองค์การให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการกำหนดนโยบายและแผนอย่างแท้จริงการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ สารสนเทศที่ผู้บริหารแต่ละระดับใช้ช่วยในการตัดสินใจ สั่งการ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะแตกต่างกันตามบทบาท ภาระหน้าที่ ลักษณะงานของแต่ละงาน ลักษณะข้อมูลและสถานะของสารสนเทศตามระดับของผู้ใช้ มี 3 ระดับ คือ (สุชาติ กิระนันท์, 2542 : 6)

1. ผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและวางแผนระยะยาว สารสนเทศที่ต้องการจะอยู่ในรูปที่สรุปจากข้อมูลภายในกิจการ และต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพต่าง ๆ ภายนอกกิจการต่าง ๆ เป็นอย่างมาก

2. ผู้บริหารระดับกลาง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนระยะปานกลางและดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนระยะยาวที่กำหนดไว้ จะใช้สารสนเทศที่เป็นข้อสรุปจากข้อมูลภายในกิจการ ไม่สนใจรายละเอียดในระดับที่ผู้บริหารระดับต้นต้องการหรือใช้อยู่ และจะต้องใช้สารสนเทศที่เกิดขึ้นจากข้อมูลภายนอกกิจการด้วย

3. ผู้บริหารระดับต้น มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานประจำให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ จะใช้สารสนเทศที่มีรายละเอียดมาก และเป็นการประมวลขึ้นเบื้องต้นจากข้อมูลภายในกิจการแทบทั้งสิ้น

รสริน พิมลบรรยงก์ (2551 : 76) ได้สรุปประโยชน์จากการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหาร ดังนี้

1. ทำให้การปฏิบัติงานในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว เช่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูล คำนวณเงินเดือนของบุคลากรในองค์กร เป็นต้น

2. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยการลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในงานด้านเอกสาร และลดเวลาในการปฏิบัติงานลงได้

3. ระบบสารสนเทศช่วยเชื่อมโยงระบบสารสนเทศต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน และยังอำนวยความสะดวกต่อบุคลากรและพนักงานในองค์การในด้านการติดต่อสื่อสารหรือการประสานงานขององค์การ โดยระบบจะทำให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ และสามารถลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลลงได้

4. ลักษณะของระบบที่ดีจะมีระบบในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในระบบได้เป็นอย่างดี

สรุปว่าข้อมูลและสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหาร หากองค์การมีการจัดระบบสารสนเทศที่ดี มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์มีการเชื่อมโยง

เครือข่ายระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอก จะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อหน่วยงานนั้น ๆ

6. แหล่งข้อมูล สารสนเทศในระบบการศึกษา

ข้อมูลที่น่ามาใช้ประมวลผลเป็นสารสนเทศได้ทันเวลา ตรงตามความต้องการจะต้องคำนึงถึงแหล่งข้อมูลเป็นสำคัญ ได้มีผู้กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล สารสนเทศและระบบสารสนเทศไว้ดังนี้

ภาณุรัตน์ รัตยาภาส (2539 : 7 - 9) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่น่ามาใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศโดยทั่วไปจะอยู่ในรูปของตัวเลขหรือเอกสาร ซึ่งข้อมูลทั้งสองลักษณะดังกล่าวได้มาจากแหล่งข้อมูลสำคัญ 2 แห่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในองค์กร และแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร ถ้าพิจารณาโดยเฉพาะแหล่งข้อมูลสำหรับการจัดสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาแล้ว หมายถึงแหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษานั้นเอง

1. แหล่งข้อมูลภายใน (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้จะให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของระบบ การศึกษา (Educational System) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

1.1 ปัจจัยเป็นทรัพยากรหรือสิ่งจำเป็นเพื่อนำเข้าสู่ระบบ และก่อให้เกิดการทำงานหรือกระบวนการ ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากร อุปกรณ์การเรียน และงบประมาณการศึกษา เป็นต้น

1.2 กระบวนการหรือการจัดการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่ทำหน้าที่แปรสภาพปัจจัยให้เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ หรือเป็นการดำเนินงานทางการศึกษา ได้แก่ โครงสร้างและระบบการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในระบบการควบคุม ติดตามและประเมินผล เป็นต้น

1.3 ผลผลิต คือ สิ่งที่ต้องการจากระบบซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบ เช่น จำนวนผู้สำเร็จ คุณภาพผู้สำเร็จ ประสิทธิภาพการสอน การมีงานทำ เป็นต้นแหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปเป็นรายข้อมูลทางการศึกษาที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. นักเรียนหรือนักศึกษา
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. งบประมาณ
4. สิ่งอำนวยความสะดวก
5. แผนการเรียนหรือโปรแกรมการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลภายนอก (External Source) หมายถึงแหล่งข้อมูลภายนอกกระบวนการศึกษา ซึ่งเป็นสภาพสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตอันเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา ประชากรเศรษฐกิจ สังคม ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นต้น ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แก่

2.1 ข้อมูลด้านประชากร หมายถึงข้อมูลด้านประชากรทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการศึกษาต่าง ๆ ข้อมูลพื้นฐานขั้นต้นประกอบด้วยข้อมูลแสดงความต้องการทางการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องเตรียมการหรือวางแผนเพื่อสนองความต้องการไว้ล่วงหน้า จำแนกตามอายุ เพศ อัตราและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประชากร ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ

2.2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญใช้ประกอบการวางแผน ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจที่ใช้ภาพรวมของประเทศ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ งบประมาณทางการศึกษา และงบประมาณทั้งหมดของประเทศ

2.3 ข้อมูลทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา ข้อมูลนี้เริ่มตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เขตบริการการศึกษา เขตปกครองลักษณะ และการกระจายอาชีพ รวมทั้งปัญหาทางภาษา ศาสนาความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการศึกษา เป็นต้น การจัดข้อมูลหรือการมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการและการเลือกสรรใช้ข้อมูลที่เป็น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และควรจะครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา (เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. 2544 : 6)

1. โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา เป็นต้น

2. ผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากตัวผู้เรียนแล้ว ยังต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

3. ครู-อาจารย์ การเก็บข้อมูลครู-อาจารย์ในสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนครู คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ และผลการปฏิบัติงานของครู และรวมถึงบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ สามารถเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิหรือครูภูมิปัญญาไทย เป็นต้น

4. หลักสูตร ได้แก่ ตัวหลักสูตร แผนการสอน คู่มือ การพัฒนาหลักสูตรการสำรวจความต้องการของชุมชน และการใช้ตำราเรียนของครูและนักเรียน เป็นต้น

5. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ลักษณะของวิธีการสอน ตารางสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียน การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษานั้นว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะข้อมูลสารสนเทศจะถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศแสดงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลสารสนเทศนี้ เรียกว่าข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) ส่วนในระบบการตรวจสอบ

ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ก็จำเป็นต้องใช้ข้อมูล สารสนเทศที่แสดงผลสำเร็จ หรือ ความก้าวหน้าในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบหนึ่งปีว่าสถานศึกษามีคุณภาพ หรือความสามารถในการจัดการศึกษาเพียงใด มีจุดแข็ง จุดอ่อนในเรื่องใดจะปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา คุณภาพอย่างไรให้ได้มาตรฐานการศึกษา สำหรับระบบการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา ของศึกษาก็เช่นเดียวกัน ที่จะต้องใช้ข้อมูล สารสนเทศที่แสดงว่าสถานศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน เพียงใด สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ พัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำให้เป็นระบบ ถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และสามารถเรียกใช้ได้ตลอดเวลา ในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะจัดระบบ สารสนเทศในด้านต่าง ๆ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดระบบ สารสนเทศด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น รายบุคคล รายกลุ่ม รายห้องเรียน ระดับสถานศึกษา และ ภาพรวมทั่วไป
 2. ด้านบุคลากร ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลราย ชั้นเรียน รายกลุ่มวิชา รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายฝ่าย/งาน ระดับสถานศึกษา และภาพรวมทั่วไป
 3. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ชุมชนได้แก่ อาชีพ ท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย เป็นต้น สถานประกอบการ
 4. ด้านการดำเนินงานในสถานศึกษา ประกอบด้วย งานวิชาการ งานธุรการงาน ปกครอง งานบริการ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้นระบบข้อมูลสารสนเทศ เครือข่ายการเรียนรู้ผู้เรียนบุคลากรการดำเนินงานในสถานศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวก
 5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย อาคารสถานที่ วัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ เอกสารและคู่มือต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น ห้องสมุดห้องจริยธรรม
- สรุปว่า แหล่งข้อมูลและสารสนเทศในระบบการศึกษา มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็น ทางการ มีทั้งข้อมูลและสารสนเทศที่มีภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาแต่เกี่ยวข้องกับ ระบบการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

1. ความหมายของโปรแกรมคอมพิวเตอร์

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ปัญญาพล หอระตะ (2544 : 5) กล่าวว่า วิสซวลฟอกซ์โปร (Visual FoxPro) เป็น ระบบจัดฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ที่ได้จัดเตรียมเครื่องมือในการสร้างฐานข้อมูล ตาราง ฟอรั่ม (Form) รายงาน (Report) เมนู (Menu) คลาส (Class) วิสซวลฟอกซ์โปรเวอร์ชัน 6.0 (Visual FoxPro Version 6.0) นี้มีลักษณะการพัฒนาระบบแตกต่างไปจากเวอร์ชันเดิมซึ่งใช้ระบบปฏิบัติการดอส (DOS : Disk Operating System) เพราะว่าการเขียนโปรแกรมส่วนใหญ่เป็นการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ (Object Oriented Programming : OOP) การเขียนโปรแกรมแบบนี้อาจมีแนวคิดแตกต่างไปจากการเขียน

โปรแกรมเชิงหน้าที่แบบเดิม (Structure Programming) ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาระบบในปัจจุบัน โดยเฉพาะการออกแบบส่วนเชื่อมโยงกับผู้ใช้ที่ดูเหมือนเป็นมิตรไม่ซับซ้อน และมีความสวยงาม น่าสนใจ

1. ฐานข้อมูลและโมเดลข้อมูล (ปัญญาพล หอระตะ. 2544 : 1 - 4)

ฐานข้อมูลเป็นกลุ่มของสารสนเทศ ในที่นี้คือข้อมูลใด ๆ ที่มีความสำคัญหรือมีความหมายกับผู้ใช้หรือกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง ที่มีแบบแผนการจัดเก็บตามโมเดลข้อมูล ฐานข้อมูลนี้ถือว่าเป็นทรัพยากรที่ใช้ร่วมกันได้และใช้ได้หลายคนพร้อมกัน

โมเดลข้อมูล

โมเดลข้อมูลที่นักเรียนโปรแกรมควรมีความรู้ก่อนที่จะเขียนโปรแกรมจัดการข้อมูลบนฐานข้อมูล โดยทั่วไปนักเขียนโปรแกรมจะมองว่าสารสนเทศมีการจัดเก็บอยู่ในรูปของไฟล์ข้อมูลหรือ เรียกสั้น ๆ ว่า ไฟล์ และมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างไฟล์ต่าง ๆ ผ่านคีย์ นี่คือการโมเดลข้อมูล (Data Model) พื้นฐานที่นักเขียนโปรแกรมรับรู้ จะเห็นว่าโมเดลข้อมูลเป็นแบบแผนหรือเป็นแผนที่ที่จะใช้นิยามหน่วยข้อมูลและวิธีการที่จะกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยข้อมูลเหล่านั้น โมเดลข้อมูลที่สำคัญในปัจจุบัน คือ โมเดลข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database Model) นอกจากนั้นยังมีโมเดลเชิงวัตถุ (Object Oriented Database Model) ซึ่งนับวันจะมีบทบาทมากขึ้น

โมเดลข้อมูลเชิงสัมพันธ์

โมเดลข้อมูลนี้จะแทนหน่วยข้อมูลด้วยตาราง (Table) หน่วยข้อมูลในที่นี้เป็นอะไรก็ได้ที่เราสนใจ อาจอยู่ในรูปธรรม หรือนามธรรมก็ได้ เช่น นักเรียน ครู หรือ รายวิชา ใบกำกับภาษี ลูกค้า สินค้า เป็นต้น หน่วยข้อมูลเหล่านี้ในหนังสือบางเล่มเรียกว่า เอนติตี (Entity) แต่ละเอนติตีจะต้องมีคุณสมบัติประจำ เรียกว่า แอตตริบิว (Attributes) คุณสมบัตินี้เป็นคุณสมบัติประจำร่วมกันของสมาชิกแต่ละตัวภายในเอนติตีเดียวกันหรือในตารางเดียวกันต่อไปนี้จะแทนเอนติตีด้วยตาราง สมาชิกที่อยู่ในแต่ละตารางเรียกว่า ทุเปิล หรือแถว (Row) และคุณสมบัติประจำเรียกว่าแอตตริบิว หรือคอลัมน์ (Column) ตัวอย่างเช่น นักเรียน ถือว่าเป็นตารางหนึ่งที่มีคุณสมบัติประจำร่วมกัน คือ ชื่อ-สกุล วัน-เดือน-ปีเกิด ส่วนสูง น้ำหนัก ชื่อบิดา-มารดา ภูมิลำเนา ที่อยู่ปัจจุบันข้อมูลนักเรียนแต่ละคน คือ หนึ่งแถว เป็นต้น ดังตาราง

ตาราง 1 ตัวอย่างแสดงข้อมูลนักเรียน

รหัสนักเรียน	ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี เกิด	หมู่เลือด
05600	นายฤกษ์ ลิภา	11/12/2535	โอ
05601	นายสมพงษ์ สิทธิ	05/01/2535	เอ
05602	นายสมาน ชัยวัฒน์	30/09/2535	บี

ตาราง แถวและคอลัมน์

จากตาราง 1 เราเห็นว่าสิ่งที่เราต้องการจัดเก็บด้วยตาราง แต่ละตาราง ประกอบด้วยแถวหลายแถว และแต่ละแถวมีหลายคอลัมน์ สำหรับแถวและคอลัมน์จะต้องสอดคล้องกับกฎต่อไปนี้

แถวต้องเป็นอิสระ แถวแต่ละแถวจะไม่ขึ้นต่อกัน ลำดับของแถวถือว่าไม่มีความสำคัญ ลำดับอาจเปลี่ยนแปลงเมื่อใดก็ได้แล้วแต่การประมวลผลในแต่ละครั้ง เช่น สิ่งเรียงลำดับข้อมูลตามรหัสนักเรียน หรือสิ่งเรียงลำดับข้อมูลตามชื่อ เป็นต้น

แถวต้องไม่ซ้ำกัน ในทุกแถวจะต้องมีคอลัมน์ใดคอลัมน์หนึ่ง หรือกลุ่มของคอลัมน์ที่มีค่าไม่ซ้ำกัน การกำหนดเช่นนี้เพื่อให้การระบุแถวทำได้ถูกต้องไม่สับสน

แต่ละคอลัมน์จะต้องอิสระต่อกัน ลำดับของคอลัมน์ไม่มีความสำคัญค่าของแต่ละคอลัมน์ต้องมีเพียงค่าเดียว ถ้าคอลัมน์ใดมีได้หลายค่าให้แตกเป็นแถวใหม่

คีย์หลัก (Primary Key)

คีย์หลัก คือ คอลัมน์ใด ๆ ของตารางที่ค่าของคอลัมน์นั้นในแต่ละแถวไม่ซ้ำกันทำให้การระบุถึงแถวใด ๆ ทำได้ถูกต้อง เช่น ถ้าให้คอลัมน์ รหัสนักเรียน เป็นคีย์หลักของตารางข้อมูลนักเรียน แล้วค่าของรหัสนักเรียนทุกคนต้องมีค่าไม่ซ้ำกัน เป็นต้น ดังนั้นทุกตารางต้องมีคีย์หลักเสมอ

คีย์แข่งขัน (Candidate Key)

คีย์แข่งขัน คือ คีย์ที่เกิดจากคอลัมน์มากกว่าหนึ่งคอลัมน์มาประกอบกัน แล้วทำหน้าที่เป็นคีย์หลักการใช้คีย์ส่วนใหญ่แล้วตารางที่ใช้มักจะเป็นตารางที่ใช้เก็บรายการที่เกิดจากความสัมพันธ์กันหลายตาราง เช่น ในตารางการลงทะเบียน คีย์แข่งขัน อาจประกอบด้วย คอลัมน์รหัสนักเรียน ปีการศึกษา รหัสวิชา เป็นต้น การกำหนดจำนวนคอลัมน์ที่จะนำมาประกอบกันเป็นคีย์แข่งขันควรให้มีจำนวนคอลัมน์น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

คีย์อ้างอิง (Foreign Key)

คีย์ประเภทนี้คือคีย์หลักของอีกตารางหนึ่งแต่ไปเป็นคอลัมน์ของอีกตารางหนึ่งการใช้คีย์ประเภทนี้ก็เพื่อใช้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตารางดังภาพประกอบที่ 2 ตารางนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตารางครูที่ปรึกษา ด้วยคอลัมน์ รหัสครู ในตารางนักเรียนมีคีย์หลัก (PK) คือคอลัมน์รหัสนักเรียน และมีคีย์อ้างอิง คือ คอลัมน์รหัสครู ซึ่งคอลัมน์นี้เป็นคีย์หลักของตารางครูที่ปรึกษา

ปัญหาที่เรามักจะพบบ่อย ๆ คือ การลบแถวในตารางที่มีการอ้างอิงจากตารางอื่นจะทำให้ตารางที่อ้างอิงเหล่านั้นไม่สามารถอ้างอิงถึงแถวในอีกตารางหนึ่งต่อไปได้อีก ปัญหานี้เรียกว่าการขาดบูรณาการการอ้างอิง (Referential Integrity) ในระบบจัดฐานข้อมูลบางระบบมีวิธีป้องกันการลบแถวของตารางที่มีการอ้างอิงจากตารางอื่น และบางระบบอาจมีการกำหนดให้สามารถลบรายการแบบต่อเนื่องกันได้ ซึ่งคือ เมื่อลบแถวในตารางที่คีย์หลักบรรจุอยู่ แต่คีย์นี้เป็นคีย์ Foreign ในตารางอื่นก็จะลบแถวในทุกตารางที่อ้างอิงมายังแถวของตาราง

2. ฐานข้อมูลและตารางข้อมูลใน Microsoft Access 2003

Microsoft Access 2003 จัดว่าเป็นระบบจัดการฐานข้อมูลตัวหนึ่งที่พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดโมเดลข้อมูลเชิงสัมพันธ์ โดยที่นักเรียนโปรแกรมจะมองว่าข้อมูลที่มีการจัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูล

ของ Microsoft Access 2003 อยู่ในรูปของไฟล์ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยกำหนดให้แต่ละตาราง แทนด้วยไฟล์ .DBF ไฟล์ประเภทนี้มีทั้งนิยามโครงสร้างของหน่วยเก็บข้อมูลและข้อมูลแต่ละแถวในตาราง แทนด้วย เรคคอร์ด และแต่ละคอลัมน์ของแต่ละแถวแทนด้วยฟิลด์ ฐานข้อมูล ตารางใน Microsoft Access 2003 แบ่งเป็นสองชนิดคือ ตารางที่เป็นสมาชิกในฐานข้อมูลใด ๆ ฐานข้อมูลหนึ่ง กับตารางอิสระ (Free Table) เป็นตารางที่ไม่เป็นสมาชิกของฐานข้อมูลใด ๆ เราสามารถเปิดใช้งานเหมือนกับฟอกซ์โปรรุ่นเก่า ๆ ได้ แต่สำหรับตารางที่เป็นสมาชิกของฐานข้อมูลใด เราต้องเปิดฐานข้อมูลนั้นก่อนเสมอจึงจะเปิดตารางนั้นได้

สรุปการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์การสร้างระบบงานขึ้นมาสักหนึ่งระบบนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเขียนโปรแกรมมาควบคุมการทำงานของส่วนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งานในการเขียนโปรแกรมแต่ละภาษาจะมีวิธีการเขียนแตกต่างกันออกไป แต่โดยหลักการแล้วไม่ว่าจะทำการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาใดก็ตาม คำสั่ง (Command) และฟังก์ชัน (Function) อาจไม่เหมือนกันแต่หลักและวิธีการเขียนโปรแกรมจะเป็นแนวทางเดียวกัน ในยุคปัจจุบันวิธีการเขียนโปรแกรมได้มีการพัฒนารูปแบบการเขียนให้เป็นที่นิยมในลักษณะของโปรแกรมเชิงวัตถุ (Object Oriented Programming : OOP) สำหรับวิซวลฟอกซ์โปรก็เป็นโปรแกรมหนึ่งที่ได้รับนิยามจากนักพัฒนาโปรแกรมทั่วโลกด้วยเหตุผลที่เป็นโปรแกรมที่มีฐานข้อมูลสำเร็จในตัวเดียว ซึ่งทำให้การออกแบบฐานข้อมูลทำได้ง่ายและสามารถประมวลผลได้รวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถใช้งานได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพต่ำได้อีกด้วย

โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)

1. ความหมายของโปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็น โปรแกรมสำเร็จรูป SchoolQA (School Quality Assesment) เป็นโปรแกรมซึ่งเลือกใช้เมนูเฉพาะที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่ายสะดวก ได้สรุปเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้หลัก (65 ตัวบ่งชี้ย่อย) ซึ่งหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ สถานศึกษาต้องผ่านการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดก่อน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ) ซึ่งโปรแกรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (SchoolQA) จะช่วยโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก ยึดตามมาตรฐานของ สพฐ. ทั้ง 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ โดยหลายเขตพื้นที่ได้มีการประชุมชี้แจงกับทางโรงเรียนแล้ว ซึ่งในปี 2554 จะถูกประเมินประมาณ 10,000 กว่าโรงเรียน โดย สมท.จะเริ่มประเมินตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2554 เป็นต้นไป ฉะนั้นเขตพื้นที่ที่ต้องประเมินก่อนกำหนดดังกล่าว ซึ่งโปรแกรม SchoolQA สามารถรองรับการประเมินจากสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้เป็นอย่างดี

ข้อดีของ โปรแกรม SchoolQA สามารถบันทึกข้อมูลที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐาน
 มาตรการส่งเสริม เป็นโปรแกรมที่ออกแบบเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยสำหรับการประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา และแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความตระหนักและความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและพร้อมรองรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. รอบ 3
 (บริษัทสกลนครโอเอแอนด์คอมพิวเตอร์จำกัด. 2554 : 1 - 4)

1. ออกแบบอย่างพิถีพิถัน
2. เน้นความสะดวกสบายและความง่ายในการใช้งาน
3. แสดงผลสารสนเทศด้วยกราฟ
4. ครอบคลุมมาตรฐานของ สพฐ. ทั้ง 5 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้
 - 4.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (6 มาตรฐานที่ 26 ตัวบ่งชี้)
 - 4.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (6 มาตรฐานที่ 33 ตัวบ่งชี้)
 - 4.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐานที่ 2
 - ตัวบ่งชี้)
 - 4.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐานที่ 2
 - ตัวบ่งชี้)
 - 4.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านการส่งเสริม (1 มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้)

คุณสมบัติของโปรแกรม SchoolQA

1. ใช้ได้กับระบบปฏิบัติการ WindowsXP / Windows7
2. ติดตั้ง และใช้งานง่าย สะดวก หน้าสไตล์ Web ในสภาพแวดล้อมแบบกราฟิก

(Graphic User Interface: GUI)

3. สามารถติดตั้งได้ภายในเครื่องเดียว (Stand alone)
4. สามารถพิมพ์รายงานและสถิติต่างๆออกจากเครื่องพิมพ์ได้
5. สามารถนำเข้าและนำส่งข้อมูลจากเครื่องอื่นๆได้
6. เมนูทุกส่วนเป็นภาษาไทย ใช้งานได้โดยไม่ต้องพิมพ์คำสั่ง มีคำอธิบายการใช้งาน
- พร้อมทั้งคู่มือการใช้งาน
7. สามารถแสดงผลการประเมินภายนอกในรอบที่ผ่านมาได้ทุกมาตรฐาน
8. เมื่อป้อนข้อมูลดิบในแต่ละตัวบ่งชี้ โปรแกรมสามารถคำนวณระดับคุณภาพให้ได้

โดยอัตโนมัติ

9. ทุกตัวบ่งชี้มีข้อความแสดงระดับคุณภาพให้ทราบทุกตัวบ่งชี้
10. ทุกตัวบ่งชี้มีข้อความแสดงแหล่งข้อมูล / วิธีการให้ทราบ ทุกตัวบ่งชี้
11. มีตัวอย่างแบบบันทึกกิจกรรมอย่างน้อย 40 ตัวบ่งชี้
12. ตัวบ่งชี้ใดมีเกณฑ์ระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ โปรแกรมจะแสดงให้เห็นทุกตัวบ่งชี้

นั้นๆ

13. สามารถรายงานคุณภาพนักเรียนตามตัวบ่งชี้แยกเป็นรายบุคคล รายชั้น ราย
 ห้องโดยแสดงเป็นจำนวนค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

14. สามารถรายงานคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานแยกเป็นรายบุคคล รายชั้น รายห้อง โดยแสดงเป็นจำนวนค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

15. สามารถรายงานคุณภาพนักเรียนเป็นรายด้านแยกเป็นรายบุคคล รายชั้น รายห้อง โดยแสดงเป็นจำนวนค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

16. สามารถรายงานคุณภาพด้านการเรียนการสอนแยกเป็นรายชั้นทั้งรายมาตรฐานและรายด้าน

17. สามารถรายงานคุณภาพด้านการบริหารจัดการเป็นรายชั้นทั้งรายมาตรฐานและรายด้าน

18. สามารถรายงานด้านความสัมพันธ์ชุมชนเป็นรายมาตรฐานและรายด้าน

19. มีระบบสำรองข้อมูล (backup)

สรุปการใช้โปรแกรม SchoolQA พร้อมติดตั้งทั้งแบบติดตั้งในเครื่องเดียว (Stand alone) และติดตั้งแบบเครือข่าย (Network) สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ SchoolQA สามารถช่วยลดภาระและขั้นตอนการทำงานได้อย่างมาก โดยสามารถนำเข้ารูปภาพแสดงแต่ละแหล่งข้อมูลได้ไม่น้อยกว่า 4 ภาพ และยังสามารถแสดงสารสนเทศในแต่ละด้านได้ ในภาพรวมทั้งโรงเรียนในสไตล์แบบ Visual Control และกราฟ รองรับ 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ และ 12 ตัวชี้วัดหลักของ สมศ. โดยเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ไว้อย่างชัดเจนป้อนเพียงข้อมูลพื้นฐานของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา จากนั้นโปรแกรมจะประมวลผลเป็นระบบสารสนเทศให้โดยอัตโนมัติ และสามารถนำเสนอต่อหน่วยเหนือ (สำนักงานเขตพื้นที่) ซึ่งส่วนมากแต่ละเขตจะประเมินตามเกณฑ์ของ สพฐ. ซึ่งเป็นหน่วยเหนือของเขตฯ อีกชั้นหนึ่ง พร้อมสามารถนำเสนอต่อ สมศ.ได้ทันที ใช้งานได้ทุกปี (เพราะสถานศึกษาต้องประกันคุณภาพการศึกษาทุกปี) โดยโปรแกรมสามารถเก็บข้อมูลในแต่ละปีไว้ได้ เพื่อเปรียบเทียบ จึงสามารถนำเสนอได้ตลอดจากทุกหน่วยงาน

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment) กับการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นคำที่มักจะใช้แทนกันอยู่เสมอ ต่างกันที่การสื่อความหมาย วิธีการจัดการเรื่องคุณภาพการควบคุมคุณภาพเป็นแนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานของคำว่า การแก้ไข การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของการป้องกัน

สำนักงานพัฒนาและการประกันคุณภาพการศึกษา (2542 : 84) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ประชาชนว่าทุกคนในโรงเรียนทำงานเต็มที่เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

วาริน สีนสูงสุด (2542 : 8) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนา

คุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ เพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียน

กรมสามัญศึกษา (2542 ก : 11) ให้ความหมายคุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติคุณลักษณะ สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมในปัจจุบันและอนาคต โดยได้มาตรฐานตามที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 9) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าหมายถึง การให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนและสาธารณชนมั่นใจในคุณภาพของนักเรียนความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกในการดำเนินการ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยมีระบบการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสมและมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่สังคม ผู้ปกครอง ผู้จัดการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษว่า การจัดการศึกษานั้นมีกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียน การสอนที่ผู้ร่วมงานทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนดำเนินงาน มีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพระบบงาน มีการควบคุมคุณภาพการทำงานเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่สังคมต้องการ

2. หลักการและกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา

ตามหลักการบริหรนั้น การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการหลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 10 - 11) ได้กำหนดหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร รวมถึงการตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และให้อิสระแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงตนเอง รับผิดชอบ และจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชน และสังคมให้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ปุชนิยบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาร่วมภาคภูมิใจ ในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยสถานศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องได้รับรู้ เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษา ต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็น รูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญา ประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 11 ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ

1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงหลักการและ กระบวนการดังต่อไปนี้

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดย เป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็น กระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผน พัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี คุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการ

ของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติการศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการ การศึกษา สถานศึกษาควรตั้งคณะทำงานเพื่อวางแผนติดตามและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการ ดำเนินงาน/โครงการตลอดปีการศึกษา โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นกรอบการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา จึงควรมีการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ สนับสนุน ให้ครู ผู้ปกครองและผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ สถานศึกษามีการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายในเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้ก้าวทันสถานการณ์ปัจจุบัน คือ

1. วิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา เช่น วิเคราะห์ดูว่าวิสัยทัศน์และ ภารกิจสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องกับ สภาพะปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนอะไรบ้าง จัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม
2. แผนพัฒนาสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาสะท้อนความต้องการของชุมชนจริง หรือไม่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนนำผลมาใช้ในการวางแผนครอบคลุมครบถ้วนหรือไม่ กิจกรรมตามแผนสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายหรือไม่ แผนพัฒนาโดยรวม มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนหรือไม่
3. การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม สนับสนุนการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนอย่างไรครูเลือก ใช้ยุทธศาสตร์การสอนหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ครูและผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างไร การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาส ฝึกแก้ปัญหา ฝึกการคิดสร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ตลอดจนพัฒนานิสัยรักการเรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียน กล้าคิดกล้าแสดงออกหรือไม่ สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือไม่
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการ เรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ ผลงานของผู้เรียนมีความหมายบ่งบอก ถึงสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ และทำได้หรือไม่ ผลงานแสดงความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ และผู้เรียนได้มีโอกาส นำความรู้ไปใช้มากน้อยเพียงใด ผู้สอนใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริง เพียงใด มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่ สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีหรือไม่
5. การพัฒนาองค์กร เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งหรือศูนย์การเรียนรู้ ที่สำคัญในชุมชน ฉะนั้นนอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาผู้สอนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะ ห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ประเด็นในการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพภายใน จึงควรวิเคราะห์ดูว่า ผู้บริหารอุทิศตนเพื่อองค์กร เพื่อนร่วมงาน และเพื่อการพัฒนา การศึกษาอย่างไร เป็นผู้นำในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถแนะนำนวัตกรรมหรือแหล่ง นวัตกรรมสำหรับผู้สอนได้หรือไม่ มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้สอน

คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหารหรือไม่ เพียงใดมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนหรือไม่ มากน้อยเพียงใดมีการรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน และ เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้หรือไม่ มีการพบปะและเปลี่ยนประสบการณ์ กับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อเทียบเคียงการพัฒนาหรือไม่อย่างไร

6. การพัฒนาวิชาชีพครู เช่น มีการใช้แหล่งวิทยากรภายนอก ช่วยให้ครูเกิด การเรียนรู้อย่างไรบ้าง มีการเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดในการพัฒนา วิชาชีพด้วยวิธีการใดบ้าง สนับสนุนให้ครูมีการวิจัยค้นคว้าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและ การประเมินผลบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด จัดหางบประมาณและสิ่งสนับสนุนมากน้อยเพียงใดส่งเสริมให้ มีการสัมมนาหรือพัฒนาวิชาชีพในรูปแบบอื่นใดหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 15) ได้กำหนดแนวทางการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยในการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้เป็นเป้าหมายนั้นต้องมีการ ประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตาม เป้าหมายอยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานกำกับ ดูแลในพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคลากรภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็น การประเมินภายใน เพราะการดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษาซึ่ง ดำเนินงานตรวจเยี่ยมและประเมินผลสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความ พร้อมก่อนการรับการประเมินภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 4-5) ได้ให้แนวทางการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะต้องประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้น ที่ต้องการพัฒนา ตลอดจนแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ ทั้งเพื่อเป็นสัญญาประชาคม และ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกันระบบการประกันคุณภาพ การศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์กัน 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึง มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็น กลุ่ม ทำงานอย่างมีระบบ และถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องจัดทำข้อมูล สารสนเทศในส่วนที่รับผิดชอบ ใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางาน มีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

ที่ทุกกิจกรรม โครงการ มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกด้านมีการพัฒนา ด้านปัจจัยให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรรหาให้เพียงพอ ดูแลรักษาให้ใช้ได้อย่างเสมอและปลอดภัยในการใช้ มีระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตามกำกับกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือสนับสนุน กำกับติดตามความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการติดตามตรวจสอบคุณภาพสามารถดำเนินงานในแต่ละระดับ

2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินงาน/โครงการ ตลอดปีการศึกษาทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาและด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดทำเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาได้ทันทั่วทั้งที่ และเป็นข้อมูลสำหรับประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

2.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษา เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้สถานศึกษาทุกแห่งควรได้รับการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปีสำหรับสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยกย่องสถานศึกษาที่มีรูปแบบการพัฒนาที่ดีให้เป็นตัวอย่างแก่สถานศึกษาแห่งอื่นได้ ส่วนสถานศึกษาที่มีคุณภาพผู้เรียนต่ำหรือมีแนวโน้มต่ำลงอันเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ เขตพื้นที่การศึกษาควรตั้งคณะทำงานเข้าไปช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และติดตาม ความก้าวหน้าเป็นระยะเขตพื้นที่การศึกษาต้องทำรายงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบด้วย

2.3 การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาประกอบการกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดมาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพสถานศึกษาให้บริหารจัดการการศึกษาได้อย่างเต็มที

3. การประเมินและรับรองคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกันดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาในข้อ 2.1 สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ จัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และรายงานต่อสาธารณชน

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๆ 5 ปี ผลจากการประเมินในภาพรวมจะนำเสนอรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนมีการตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

4. ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ.การประเมินภายนอกของ สมศ. เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรประเมินมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น-จุดด้อยของสถานศึกษาเงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

การประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 2 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่ 3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่ 4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอกจะรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาซึ่งเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้วเข้าไปตรวจสอบและประเมินคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนจากการศึกษาความหมาย หลักการและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเงื่อนไขที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานได้แก่ ผู้บริหารต้องมีความตระหนัก มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีมโดยบุคคลในสถานศึกษาจะต้องได้รับการเตรียมความพร้อมและมีการวางแผนร่วมกัน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ และร่วมกันพัฒนาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 11 - 12) การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วม

ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากการศึกษาความหมาย หลักการและกระบวนการการดำเนินการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาทุกระดับจะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีกระบวนการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสมและมีการพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สังคม ผู้ปกครอง ผู้จัดการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาว่าได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน ตรวจสอบผลการพัฒนามีการประกันคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพภายใต้การบริหารงานโดยบุคลากรมืออาชีพ ชุมชน สังคม ให้การยอมรับในคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้เมื่อ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 ยึดอุดมการณ์ หลักการจัดการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 3 - 13) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ ดังนี้

หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น และประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย และสังคมโลก

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้นหรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสอดคล้องกับสารบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน มี 15 มาตรฐาน แต่ละมาตรฐานมีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและให้น้ำหนักความสำคัญกับกระบวนการบริหารและการจัดการร้อยละ 70 ส่วนผลของการบริหารและการจัดการคือคุณภาพผู้เรียนเป็นร้อยละ 30 มีรายละเอียดของมาตรฐานและและน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (น้ำหนัก 30 คะแนน)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (5 คะแนน)

1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ (0.5 คะแนน)

1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน (0.5 คะแนน)

1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อ

ความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ (1 คะแนน)

1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (1 คะแนน)

1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น (1 คะแนน)

1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/

นันทนาการตามจินตนาการ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (5 คะแนน)

2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร (2 คะแนน)

2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูยกย่องผู้ที่ผู้มีพระคุณ (1 คะแนน)

2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง (1 คะแนน)

2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (5 คะแนน)

3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว (2 คะแนน)

3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม (1 คะแนน)

3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน (1 คะแนน)

3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (5 คะแนน)

4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง (2 คะแนน)

4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง (1 คะแนน)

4.3 กำหนดเป้าหมาย คาคการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ (1 คะแนน)

4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (5 คะแนน)

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ (1 คะแนน)

5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ (1 คะแนน)

5.3 ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ (2 คะแนน)

5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (5 คะแนน)

6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ (2 คะแนน)

6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง (1 คะแนน)

6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (1 คะแนน)

6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ (1 คะแนน)

ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (น้ำหนัก 50 คะแนน)

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (10 คะแนน)

7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (1 คะแนน)

7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (1 คะแนน)

7.3 ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา (2 คะแนน)

7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ (1 คะแนน)

7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (1 คะแนน)

7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค (1 คะแนน)

7.7 ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการสอน (1 คะแนน)

7.8 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา (1 คะแนน)

7.9 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (10 คะแนน)

8.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน (1 คะแนน)

8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ (2 คะแนน)

8.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ (2 คะแนน)

8.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ (2 คะแนน)

8.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา (1 คะแนน)

8.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (5 คะแนน)

9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด (1 คะแนน)

9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (1 คะแนน)

9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน (10 คะแนน)

10.1 หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น (2 คะแนน)

10.2 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ (2 คะแนน)

10.3 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน (1 คะแนน)

10.4 สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง (1 คะแนน)

10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (2 คะแนน)

10.6 จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (10 คะแนน)

11.1 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก เพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (4 คะแนน)

11.2 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน (3 คะแนน)

11.3 จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (3 คะแนน)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (5 คะแนน)

12.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (1 คะแนน)

12.2 จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (1 คะแนน)

12.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (1 คะแนน)

12.4 ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (0.4 คะแนน)

12.5 นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (0.5 คะแนน)

12.6 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน (1 คะแนน)

ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (น้ำหนัก 10 คะแนน)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (10 คะแนน)

13.1 มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง (5 คะแนน)

13.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (5 คะแนน)

ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (น้ำหนัก 5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น (5 คะแนน)

14.1 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา (3 คะแนน)

14.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา (2 คะแนน)

ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (น้ำหนัก 5 คะแนน)

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (5 คะแนน)

15.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (3 คะแนน)

15.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย (2 คะแนน)

กลยุทธ์ในการพัฒนา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการฝึกอบรมประเภทหนึ่งที่เป็นกลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อพัฒนาผู้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาและขยายความรู้ ได้มีผู้ให้ความหมายการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

ฐิระ ประवालพฤษ (2538 : 129) สรุปลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติการจะแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการให้ความรู้ของวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เข้ารับการประชุมให้สามารถแก้ไขข้อขัดข้องในการทำงาน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงงาน ส่วนที่สองจะเป็นการปฏิบัติการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะหาหรืออภิปรายให้ได้แนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติงาน โดยอาจจะดำเนินการทั้งสองกลุ่มใหญ่หรือแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งการดำเนินการของส่วนที่สองจะอาศัยหลักวิชา หรือ หลักการที่วิทยากรได้บรรยาย หรืออภิปรายมาใช้ประกอบเป็นแนวทาง

สมเกียรติ ศรีจักรวาท (2539 : 3 - 147) ให้ความหมายและขั้นตอนของการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หมายถึง การจัดประชุมขึ้นเพื่อเพิ่มหรือเสริมทักษะบางเรื่องให้แก่ผู้เข้าประชุม โดยเฉพาะ วิธีการจะประกอบด้วยการบรรยายหรืออภิปรายเนื้อหาต่างๆ ติดตามด้วยการลงมือปฏิบัติ ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำของที่ปรึกษา

ขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. ขั้นการวางแผนการดำเนินงาน อาศัยหลัก 7 ประการดังนี้

- 1.1 การแจกแจงรายละเอียดของงาน
- 1.2 การจัดลำดับก่อนหลังของงาน
- 1.3 การประมาณการเวลาที่ใช้ในแต่ละงาน
- 1.4 การจัดทำกรอบความรับผิดชอบ
- 1.5 การมอบหมายผู้รับผิดชอบ
- 1.6 การจัดทำแผนการดำเนินงาน
- 1.7 การกำกับและติดตามงาน

2. ขั้นการเตรียมงาน

การประชุมเชิงปฏิบัติการจะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ การเตรียมงานที่ดีเป็นสำคัญ ในขั้นตอนของการเตรียมงานนั้น มีกิจกรรมต่างๆ มากมาย เริ่มตั้งแต่การประเมินความต้องการ การจัดทำโครงการ การติดต่อสถานที่ การติดต่อวิทยากร และประธานพิธีเปิดและปิด การขออนุมัติให้ผู้เข้ารับการประชุมมีสิทธิในการเบิกจ่ายค่าลงทะเบียนและสิทธิอื่นๆ การจัดดูงานนอกสถานที่ การประชาสัมพันธ์ การจัดเตรียมเอกสารและวัสดุในการประชุม

3. ขั้นการปฏิบัติงาน มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 การประชุมซักซ้อมความเข้าใจและความพร้อมของทุกฝ่าย
- 3.2 การตรวจสอบความเรียบร้อยของสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนเปิด

การประชุม 1 วัน

- 3.3 การต้อนรับ และการเลี้ยงรับรองหรือการเลี้ยงต้อนรับ
- 3.4 การลงทะเบียน
- 3.5 พิธีเปิดการประชุม
- 3.6 การปฐมนิเทศหลังพิธีเปิดเสร็จสิ้น
- 3.7 การแนะนำและขอบคุณวิทยากร
- 3.8 การจัดบริการระหว่างประชุม ประกอบด้วย การถ่ายภาพการบริการ เครื่องมือแสง-เสียง การพิมพ์เอกสารและการผลิตเอกสาร การจัดอาหารว่างและเครื่องดื่มเป็นต้น
- 3.9 การเลือกตั้งประธานและกรรมการ
- 3.10 การเลี้ยงส่งหรือเลี้ยงอำลา
- 3.11 การประเมินผลการดำเนินงาน
- 3.12 พิธีปิดการประชุม
- 3.13 กิจกรรมอำลา

4. ขั้นหลังการปฏิบัติงาน

ขั้นหลังการปฏิบัติงาน ถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดประชุมเป็นการสรุปผลการประชุม การสรุปค่าใช้จ่าย กระบวนการประชุม แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป รวมถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานและส่งจดหมายขอบคุณวิทยากร และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นต้น

นงลักษณ์ สีนสืบผล (2542 : 105) ให้ความหมายการประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึงการฝึกอบรมรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ เพราะการฝึกอบรมวิธีนี้เน้นทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา การหาข้อยุติให้ได้รับประสบการณ์และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ธีระยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ (2544 : 657 – 658) ให้ความหมาย การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นวิธีการที่เริ่มมีผู้นิยมให้มากขึ้น ซึ่งตามปกติจำนวนผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการจะมีประมาณ 10-25 คน มีความสนใจหรือมีปัญหาในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันมาร่วมกัน ศึกษาวิเคราะห์หาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันทดลองวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงาน โดยผู้ดำเนินการจะต้องจัดเตรียมโครงการ วิทยากร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่วัสดุที่จำเป็น และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้พร้อม และผู้เข้าประชุมปฏิบัติการทุกคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงได้ให้ความหมายว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานโดยเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติอันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้การประชุมปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่มีกลุ่มคนจำนวน 12 คน หรือการประชุมที่มีกลุ่มคนจำนวน 12 คน หรือมากกว่านั้น มีความสนใจหรือมีปัญหาร่วมกัน มาสนทนากันเพื่อใช้เวลาในการปรับปรุงความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และความชำนาญของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนางานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์สามารถนำมาใช้เมื่อต้องการที่จะได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่

1. เพื่อทำความเข้าใจปัญหา
2. เพื่อสำรวจปัญหา
3. เพื่อพยายามหาข้อแก้ไขปัญหา
4. เพื่อศึกษาปัญหาด้วยการสอบถาม
5. เพื่อพิจารณาด้วยการสอบถาม
6. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคคล
7. เพื่อส่งเสริมการศึกษา รวมถึงแก้ปัญหาและคิดค้นวิธีการต่าง ๆ

ข้อดีของการประชุมปฏิบัติการ คือ

1. เปิดโอกาสแก่ผู้เข้าร่วมประชุมให้ได้เตรียมตัวเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในวิชาชีพหรืออาชีพของเขา
2. ให้โอกาสในการประเมินค่าของวิชาชีพหรืออาชีพ และทำการวิจัยที่จำเป็น
3. เปิดโอกาสให้เสนอสิ่งสำคัญและเรื่องราวใหม่ ๆ
4. ให้โอกาสในการเสนอปัญหาในหลายลักษณะ
5. ให้โอกาสแก่บุคคลทุกคนที่มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

6. ให้โอกาสสำหรับนักศึกษา และวิจัยอย่างมีใจจดใจจ่อในขอบเขตของความสนใจทางด้านวิชาชีพหรืออาชีพ

7. เปิดโอกาสให้ได้รับเรื่องราวที่ถูกต้องจากผู้ชำนาญพิเศษ

8. ให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพแต่ละบุคคลโดยการอภิปรายแบบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

9. ปลอ่ยให้กลุ่มกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะกระทำข้อจำกัดของการประชุมปฏิบัติการ คือ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกสบายพิเศษต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นสำหรับการประชุมถูกจำกัดโดยทั่ว ๆ ไป มีอยู่เฉพาะในบริเวณมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย หรือสถานที่พิเศษเท่านั้น

2. ระยะเวลาสำหรับการสำรวจปัญหาอย่างเต็มที่โดยผู้ร่วมประชุมมีระยะเวลาอย่างดีที่สุดประมาณ 2 วัน ถึง 2 สัปดาห์

3. กลุ่มอาจจะยอมรับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าของคณะกรรมการอำนวยความสะดวกโดยปราศจากคำถามใด ๆ ทั้งสิ้น และด้วยเหตุนี้ผลที่ได้จึงจำกัด เป็นเรื่องอันตรายมากและสามารถป้องกันได้โดยการเลือกตั้งผู้นำในการเปิดอภิปรายทั่วไปอย่างระมัดระวัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้ประสบปัญหาหรือมีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาปรึกษาหารือ ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มต้องการ เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงาน โดยเชิญวิทยากรมาบรรยาย ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมประชุม ผู้รับการประชุมสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่ได้มาใช้ในการฝึกปฏิบัติ ยึดหลักการระดมสมองของกลุ่มและผู้เข้ารับการประชุมยังสามารถนำผลที่ได้จากการประชุมไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานดำเนินการเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการให้ความรู้ของวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เข้ารับการประชุมให้สามารถแก้ไขข้อขัดข้องในการทำงาน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงงาน ส่วนที่สองจะเป็นการปฏิบัติการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะหาหรืออภิปรายให้ได้แนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติงาน โดยอาจจะดำเนินการทั้งสองกลุ่มใหญ่หรือแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งการดำเนินการของส่วนที่สองจะอาศัยหลักวิชาหรือ หลักการที่วิทยากรได้บรรยาย หรืออภิปรายมาใช้ประกอบเป็นแนวทาง

2. การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรงถือว่าเป็นการดำเนินการที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับคณะครูในโรงเรียนในการดำเนินงาน ที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้บรรลุตามภารกิจหลักของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิด ความหมายของการนิเทศภายในไว้ ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการนิเทศภายใน

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 62) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

จันทราณี สงวนนาม (2544 : 153) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในว่า เป็นการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนและครู ตลอดจนบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งคุณภาพของโรงเรียนและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่พึงพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 26) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน (In-School Supervision) หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548 : 15) การนิเทศ หมายถึง กระบวนการจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

กรทอง จิระเดชากุล (2550 : 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการในการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านและทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายใน

การนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานทุกระดับ ทั้งนี้เพราะเมื่อเวลาเปลี่ยนไปสภาพแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องปฏิบัติย่อมหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน ความจำเป็นในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการรับประกันโดยตรงของผู้บริหารหน่วยงานนั้นๆ ผู้บริหารสามารถใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาหรือความต้องการนั้นได้ นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 7) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ศึกษาในเทศก่ต้องทำตัวเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยการทำงานร่วมกับครูอาจารย์ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ การผลิตครู สถาบันผลิตครู ผลิตครูไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรจึงจะผลิตครูให้มีประสิทธิภาพเพราะการผลิตครูนั้น เมื่อไปทำงานในสถานศึกษาจะต้องมีการฝึกอบรมประจำการอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมาตรฐานการศึกษา ในการรักษามาตรฐานการศึกษานั้นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้มาทำงานและช่วยนิเทศความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูที่ทำการสอนประจำให้มีความคิดกว้างไกล ก้าวหน้าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปจากทัศนะดังกล่าวจะเห็นว่า

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบการจัดการศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เมื่อระบบการจัดการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความไม่รู้ของครูหรือบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศการศึกษาก็จะเป็นการทำให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตามสภาพแวดล้อม ตลอดจนให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาทราบการเปลี่ยนแปลงของปรัชญาการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา แห่งชาติ (2541 : 52) กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียนโดยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ประสบ ผลสำเร็จในการรวมพลังของครูและการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองต่อหลักสูตรยิ่งขึ้นและได้เปลี่ยนประสบการณ์และร่วมมือ กันในการวางแผนพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันครูก็มีความมั่นใจมีขวัญกำลังใจ มีความภาคภูมิใจที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานจนถึงขั้นเกิดความภูมิใจแล้วก็จะปรับปรุงการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอจนเป็นนิสัยทำให้เกิดการพัฒนาที่ถาวร ดังมี คำกล่าวว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 : 179) ได้ให้เหตุผลความจำเป็นของการ นิเทศภายในไว้ดังนี้

1. การนิเทศภายในเป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน
2. โรงเรียนต้องมีการนิเทศภายใน ซึ่งการนิเทศภายในจะช่วยในการ จำแนกคุณภาพของครูและยังช่วยในการตัดสินใจปัญหาบางอย่างได้
3. การนิเทศสามารถกระตุ้น ชี้นำทางความคิดใหม่ให้เกิดขึ้นกับครู อาจารย์ที่นำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ จะเป็นการช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ
4. ครูทุกคนควรได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะไม่มีหลักประกันว่าครูที่ผ่าน จากสถาบันครุมาแล้วจะเป็นครูที่มีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องมีการนิเทศ เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
5. เป็นการให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไป ปรัชญาของ สถานศึกษาวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเพื่อช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุวัตถุประสงค์
6. เป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจของคณะครู เพื่อจะได้ร่วมมือในการ ปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน มีการสร้างความสามัคคีในโรงเรียน มีความรักความ ภูมิใจในอาชีพครู

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 26) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายใน ไว้ ดังนี้

1. พัฒนาค้น เป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อมีเหตุแล้วบุคลากรภายในโรงเรียนได้รับความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. พัฒนางาน เป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ประสานสัมพันธ์ เป็นการร่วมมือสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
4. สร้างขวัญและกำลังใจในการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจและมีความตั้งใจในการทำงาน

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ เพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาค้น สร้างขวัญและกำลังใจ ประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้กำหนดนโยบาย เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมีความมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูหรือทีมงานได้ร่วมมือกันวางแผนการในการแก้ปัญหา และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ให้คำแนะนำและพัฒนาบุคลากรในการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการให้นักเรียนให้มีความรู้ความสามารถและพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ชาลี มณีสรี (2542 : 53) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจถึงปัญหาต่าง ๆ ของเด็กที่กำลังสอนอยู่และพยายามให้ครูเห็นและเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเด็กในวัยนั้น มีลักษณะ พฤติกรรม และความต้องการอย่างไร เพื่อที่จะได้ดำเนินการและจัดโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สนองความต้องการของเด็กให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ช่วยให้ครูได้ทราบถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ทราบจุดอ่อนในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร และช่วยให้สามารถวางแผนการสอนให้เหมาะสมเพื่อแก้ไข จุดอ่อนเหล่านั้นการเรียนการสอนก็จะได้รับผลอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย
2. เพื่อช่วยให้ครูได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปวัตถุประสงค์เฉพาะของโรงเรียนนั้น ๆ และขั้นนั้น ๆ ตลอดจนปรัชญาของโรงเรียนและช่วยครูให้ดำเนินการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ เพื่อช่วยให้ครูมีลักษณะการเป็นผู้นำ และเป็นนักประชาธิปไตย เพื่อช่วยให้ครูใหญ่ได้สำรวจและค้นพบความสามารถพิเศษของครูแต่ละคน
3. เพื่อที่จะได้มอบหมายงานให้เหมาะสมตามความสามารถและความถนัดนั้น ๆ นอกจากนั้นยังจะได้สร้างเสริมให้ความสามารถพิเศษนั้น ๆ ได้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นไปอีกด้วย เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่ง ๆ ขึ้น
4. เพื่อเสริมสร้างขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพสูง เพื่อที่จะได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุปลายทางเดียวกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

5. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกปลอดภัยในการทำงาน เพื่อป้องกันครูจากการถูกตำหนิหรือกล่าวโทษที่ไม่เป็นธรรม

6. เพื่อประเมินผลการเรียนของเด็ก การสอนของครูและหาช่องทางที่จะให้ผลการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุดเท่าที่จำทำได้

จันทราณี สงวนนาม (2544 : 153) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

4. เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ

5. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิรูประบบการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมชื่นชมผลงาน

6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชนทางสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทองสุข ชาภักดี (2545 : 13) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนเป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

1.1 การนิเทศการสอนเป็นการให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอนเพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตน

1.2 การนิเทศการสอนช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน

1.3 การนิเทศการสอนช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสอนของครู

2. เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนอันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 26 - 27) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในดังนี้

1. ช่วยเหลือครู อาจารย์ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารและวิชาการ เช่นการกำหนดทางเลือก การสร้าง

สื่อและเครื่องมือการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมขององค์กร

2. เพื่อช่วยให้ครู อาจารย์สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สามารถแก้ปัญหาได้
4. เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้สอน
5. เพื่อมุ่งให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดีภายใน ระบบงานของโรงเรียน

6. เพื่อควบคุมมาตรฐานและพัฒนางานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในเป็นการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและพัฒนางานของตนเองและยังช่วยปรับปรุงคุณภาพการ เรียนการสอนในโรงเรียนอันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

2.4 กระบวนการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศ

การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศงานการเรียนการสอน ซึ่งมีมาพร้อมกับการจัด การศึกษาอย่างมีระบบ การนิเทศในปัจจุบันใช้หลักประชาธิปไตยที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันคิดแก้ไข ปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และสนับสนุนระบบบริหารการศึกษาให้ดำเนินไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ นักการศึกษาได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศและกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 28) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนได้ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ
 - 1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.2 ร่วมศึกษา วิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ของการปฏิรูปการเรียนรู้
 - 1.3 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนร่วม (Stakeholder) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกัน
 - 1.4 จัดเตรียมความพร้อม ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการ นิเทศ
 - 1.5 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครูอาจารย์และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นตอนการนิเทศภายใน อาจกำหนดได้ 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้
 - 2.1 การนิเทศภายในเป็นกลุ่ม สามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี เช่น

2.2.1 การประชุมชี้แจงให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวต่างๆ

- สอนใหม่ ๆ
- 2.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิค นวัตกรรม การสอนใหม่ ๆ
 - 2.2.3 การจัดอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า
 - 2.2.4 การสัมมนาลักษณะสมาคมเครือข่ายวิชาชีพ
 - 2.2.5 การเยี่ยมสถานศึกษา ครูต้นแบบแห่งอื่น ๆ
 - 2.2 การนิเทศเป็นรายบุคคล สามารถทำได้หลายวิธีเช่นเดียวกัน
- เช่น
- 2.2.1 การตรวจบันทึกการสอน เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนสอนทุกครั้ง
 - 2.2.2 การเยี่ยมชั้นเรียน สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอนในโรงเรียน
 - 2.2.3 การสังเกตการสอน
 - 2.2.4 การให้คำปรึกษา
3. ขั้นประเมินผล / สรุป เป็นการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ตามกรอบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ครูอาจารย์นำไปจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลอาจทำได้หลายวิธี เช่นการประเมินโครงการ การวิเคราะห์ การวิจัย เป็นต้น เพื่อนำผลสรุปได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานการนิเทศภายในโรงเรียนในโอกาสต่อไป
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 127) ได้กล่าวถึงกลวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละสถานศึกษาซึ่งอาจดำเนินการได้ดังนี้
1. การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เป็นการประชุมครูทั้งหมด เพื่อเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ให้ครูสามารถทำการสอนได้ทันทีในวันเปิดภาคเรียน หัวข้อการประชุมอย่างน้อยอาจประกอบด้วย
 - 1.1 การประเมินผลในรอบปี / ภาคเรียนที่ผ่านมา
 - 1.2 ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานในปี / ภาคเรียนที่ผ่านมา
 - 1.3 โครงการที่จะดำเนินการในปี / ภาคเรียนต่อไป
 - 1.4 การจัดครูเข้าชั้น
 - 1.5 งาน / โครงการเร่งด่วนที่จะต้องทำ
 2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน เป็นการสังเกตการสอนเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาปรับปรุงพฤติกรรมการสอน
 3. การให้ศึกษาจากตำรา เป็นวิธีการมอบหมายงานให้ทำงานวิธีหนึ่ง โดยกลวิธีนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะมอบหมายให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำความรู้ที่นำมาถ่ายทอดแก่คณะครูอีกต่อหนึ่ง

4. การให้คำปรึกษาหรือการปรึกษาหารือสามารถทำได้ทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม วิธีการให้คำปรึกษาหรือกระทำได้ 3 ลักษณะ คือ

4.1 บอกวิธีแก้ปัญหาดโดยตรง
4.2 เสนอข้อมูลและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาหารือสามารถวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาดด้วยตนเองได้ วิธีนี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดตนเอง และส่งผลให้ผู้รับคำปรึกษาหารือมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น

4.3 ให้คำปรึกษาหารือทั้งสองลักษณะร่วมกันไป ในการปฏิบัติจริงนั้น มักจะดำเนินการในลักษณะที่สาม เพราะครุมีประสบการณ์พื้นฐานแตกต่างกัน จึงต้องปรับวิธีการให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละคน

5. การสนทนาทางวิชาการ สามารถดำเนินการง่ายๆ โดยจัดให้มีการประชุมครูทั้งหมดหรือครูที่สนใจ อาจใช้เวลาตอนพักกลางวัน หรือเวลาที่เหมาะสม โดยอาจเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาด้วยก็ได้

6. การสาธิตการสอน

7. การพาไปศึกษานอกสถานที่ เป็นวิธีการนิเทศที่ได้ผลอีกวิธีหนึ่ง การไปศึกษานอกสถานที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการไปดูการสอน แต่หมายรวมถึงกิจกรรมอื่นใดที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู ข้อพึงระวังในเรื่องการพาครูไปศึกษานอกสถานที่ คือต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน มีการมอบหมายภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและผู้รับผิดชอบ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ต้องเสนอรายงานผลการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ต่อที่ประชุมครูทุกครั้ง

8. การบริการเอกสารทางวิชาการเป็นเรื่องที่สำคัญและสามารถดำเนินการได้ในทุกโรงเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการให้โรงเรียนมีหนังสือสำหรับการค้นคว้า อ้างอิงทางวิชาการสำหรับครู เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และส่งเสริมความก้าวหน้าของครู

กรองทอง จิระเดชกุล (2550 : 52 – 74) กล่าวว่ากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลากหลายวิธีให้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา มีรายละเอียดของกิจกรรมการนิเทศดังนี้

1. การให้คำปรึกษาหมายถึงการให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธี ได้แก่ 1) การให้คำปรึกษาแนะนำแบบไม่เป็นทางการ 2) การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการเป็นวิธี เทคนิคการนิเทศแบบโค้ชชิ่ง (Coaching Techniques) ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรอย่างมีแบบแผน โดยกระทำ ณ จุดปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทาง มี 4 ขั้นตอน 1) ชมเชย 2) สอบถาม 3) แก้ไข 4) สาธิต

2. การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ หมายถึง การมอบหมายเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือตอนใดตอนหนึ่งแล้วนำความรู้ที่นำมาถ่ายทอด

3. การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้สนทนาคนหนึ่ง นำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ

4. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศไปพบและสังเกตการณ์ทำงานของครูในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ

5. การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรของโรงเรียน ไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่างๆ

6. การสังเกตการณ์สอน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่ง (ผู้นิเทศ) ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

7. การประชุมนิเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นโดยผู้นิเทศเป็นผู้ศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา แล้วนำมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาและหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ

8. การนิเทศแบบผู้ขายสินค้า หมายถึง การที่ผู้นิเทศชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศเห็นความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการหรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเสริมสร้างความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน และสามารถดำเนินการได้หลายวิธี แต่จะเลือกใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของหน่วยงานหรือสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งการนิเทศภายในจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรและคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาของไทยในปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 กล่าวว่า “ให้สถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยใช้กระบวนการวิจัย” โดยข้อของมาตรา 30 นั้นไม่ได้จำกัดการวิจัยปฏิบัติการเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวแต่รวมถึงการวิจัยเพื่อปรับปรุงพัฒนางานที่ปฏิบัติในโรงเรียน หลักการสำคัญที่สุดของการวิจัยปฏิบัติการ คือ การมีส่วนร่วม และความร่วมมือผู้ปฏิบัติงานมีความตระหนักในปัญหาการปฏิบัติงานและมีผู้ที่มีมองเห็นสภาพปัญหาเดียวกันต้องการหาแนวทางแก้ไข พัฒนาร่วมกัน มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย และกระบวนการวิจัยปฏิบัติการดังนี้

1. ความหมายและมโนทัศน์ของการวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการในความหมาย หรือมโนทัศน์ของกลุ่มนักวิจัยของสังคมศาสตร์ มีนักวิจัยทางสังคมศาสตร์หลายท่านได้กล่าวถึงมโนทัศน์ของการวิจัยปฏิบัติการ เช่น Kurt Lewin Denzin Lincoln และ Stringer ซึ่งพอสรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่มีเป้าหมายที่ต้องการให้การปฏิบัติในสังคมนั้น การวางแผนหรือการบริหารจัดการเป็นไปอย่างดีที่สุด

ผู้วิจัยและผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมกันตลอดกระบวนการแก้ไขวิกฤติการณ์ที่กลุ่ม หรือองค์กรกำลังเผชิญอยู่ (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 4)

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2540 : 133) ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นรูปแบบการวิจัยที่สะท้อนถึงตนหรือการตรวจสอบตนเอง เพื่อให้ผู้ร่วมทำการวิจัยได้ปรับปรุงการปฏิบัติงาน ประการหนึ่งทำให้เข้าใจถึงการปฏิบัติงานของตนเอง และทีมงานหรือองค์กรประการหนึ่ง และตัดสินใจในการเลือกสภาพการณ์ที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประการหนึ่ง สุนันทา เลาหันนทร์ (2544 : 48) ได้ให้ความหมายการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ว่าเป็นกระบวนการที่ที่ปรึกษาองค์การร่วมกับองค์การดำเนินการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์การ ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการมีดังนี้

1. การสำรวจวินิจฉัยปัญหาเบื้องต้น
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
3. การส่งข้อมูลย้อนกลับไปยังกลุ่ม
4. กลุ่มร่วมกันศึกษาปัญหา อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ตามข้อมูลที่ได้รับ
5. กลุ่มวางแผนปฏิบัติงาน
6. กลุ่มลงมือปฏิบัติงาน
7. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 5) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าร่วมกันอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ให้ได้แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน

Denzin และ Lincoln (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Denzin and Lincoln. 1994 : 132) ได้ให้ความหมายของมโนทัศน์การวิจัยปฏิบัติการว่าเป็นการวิจัยที่ผู้ถูกวิจัยหรือผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ตลอดกระบวนการ เข้าใจสภาพการณ์และวิธีการแก้ไขร่วมกันซึ่ง

การวิจัยปฏิบัติการจะใช้รูปแบบวิธีปฏิบัติเฉพาะที่เฉพาะถิ่น วิธีวิจัยใช้เฉพาะกลุ่มและประยุกต์ทฤษฎีระดับย่อยมาใช้เฉพาะปัญหา

Stringer (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Stringer. 1996 : 134) ได้ให้ความหมายมโนทัศน์การวิจัยปฏิบัติการว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าแบบวิวัฒน์ (Evolving) กล่าวคือ ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเป็นลำดับหรืออาจกล่าวว่าเป็นการวิจัยแบบร่วมมือกันศึกษาค้นคว้า เพื่อแก้ไขวิกฤติการณ์ที่กลุ่มชุมชน หรือองค์กรกำลังเผชิญอยู่

Carr และ Kemmis (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Carr and Kemmis. 1986 : 15) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการว่า เป็นรูปแบบของการศึกษาวิจัยแบบส่งสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจากผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องชอบธรรมกับบริบทของสังคมรวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

McKernan (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก McKernan. 1996 : 88) ได้ให้ความหมายการวิจัยปฏิบัติการว่า เป็นกระบวนการทบทวนการทำงานในขอบเขตที่เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน และสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติของตนเองโดยผู้ปฏิบัติงานเอง

ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์ (2545 : 89) ให้ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยที่นำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือพัฒนางานในหน้าที่เป็นเรื่อง ๆ ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกหรือกำหนดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วนำกิจกรรมนั้นมาทดลองปฏิบัติและดูผลการทดลองนั้นว่าใช้ได้หรือไม่ เป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ นำผลนั้นมาปรับปรุง แล้วนำไปทดลองปฏิบัติใหม่จนกว่าจะได้ผลที่ผู้วิจัยพึงพอใจ จากนั้นจึงนำผลไปใช้และเผยแพร่ต่อไป

โกวิทย์ เทศบุตร (ม.ป.ป. : 5) ได้นำเสนอจุดมุ่งหมายของการวิจัยปฏิบัติการ คือ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประจำให้ดีขึ้น โดยนำงานที่ปฏิบัติอยู่มาวิเคราะห์หาสาระสำคัญของสาเหตุที่เป็นปัญหาอันเป็นเหตุให้งานที่ปฏิบัติอยู่นั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจากนั้นจะใช้แนวคิดทางทฤษฎีและประสบการณ์การปฏิบัติที่ผ่านมาเสาะหาข้อมูล และวิธีการที่คาดว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

สรุปความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานของกลุ่มผู้วิจัย โดยผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ศึกษา ถ้ายังมีกิจกรรมหรือขั้นตอนใดไม่บรรลุ ก็สามารถนำไปปฏิบัติใหม่ จนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 15 - 16) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart ว่า “Kemmis และ McTaggart ได้ นำแนวคิดของ Lewin มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการเพิ่มพัฒนาการจัดการศึกษาของออสเตรเลีย เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีจุดสนใจร่วมกัน นำไปสู่การปฏิบัติที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงสิ่งที่เป็นปัญหาซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่มีโครงสร้างและแนวทาง การวางแผนต้องมีความยืดหยุ่นและต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อแผนที่กำหนดไว้ได้

2. การปฏิบัติตามแผน เป็นการดำเนินการตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้อย่างละเอียดรอบคอบ และมีการควบคุมอย่างสมบูรณ์

3. การสังเกตผลการปฏิบัติเป็นการบันทึกข้อมูล หลักฐาน หรือร่องรอยต่างๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณ เกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติโดยอาจใช้วิธีการจัดการแบบต่างๆ เข้ามาช่วยซึ่งข้อมูลจากการสังเกตนี้จะนำไปสู่การสะท้อนและปรับปรุงการปฏิบัติอย่างเข้าใจและถูกทิศทาง

4. การส่งสะท้อนผลการปฏิบัติเป็นกระบวนการทบทวนการปฏิบัติจากการบันทึกที่ได้จากการสังเกตว่าผลเป็นอย่างไร มีปัญหา หรือข้อขัดแย้งอย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนในวงจรต่อไป

ลักษณะของวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (Action Research in Education) มีลักษณะดังนี้ (โกวิทย์ เทศบุตร. ม.ป.ป. : 5)

1. เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและมีการร่วมมือ (Participation and Collaboration) ใช้การทำงานเป็นกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีส่วนร่วมสำคัญและมีบทบาทเท่าเทียมกันในทุกกระบวนการของการวิจัย ทั้งการเสนอความคิดเชิงปฏิบัติ ตลอดจนการวางนโยบาย การวิจัย
2. เน้นการปฏิบัติ (Action Orientation) การวิจัยชนิดนี้ใช้การปฏิบัติเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและศึกษาผลของการปฏิบัติเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนา
3. ใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Function) การวิเคราะห์การปฏิบัติอย่างลึกซึ้งจากที่สังเกตได้จะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลเพื่อการปรับแผนการปฏิบัติ
4. ใช้วงจรการปฏิบัติ (The Action Research Spiral) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนผล (Reflecting) ตลอดจนการปรับเปลี่ยนการวางแผนใหม่ (Preplanning) เพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรต่อไปจนกว่าจะได้บรรลุเป้าหมาย

3. ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการ นำไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนจริงในโรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้น ดังนี้ ประวิต เอรารวรรณ์. (2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) เป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งตั้งความคาดหวังไว้ เป็นการมองไปในอนาคตข้างหน้า การกำหนดแผนต้องมีความยืดหยุ่นพอสมควร เพราะเหตุการณ์ทางสังคมนั้นไม่สามารถทำนายหรือกำหนดล่วงหน้าได้ กิจกรรมหรือการปฏิบัติที่กำหนดจะต้องมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ลักษณะที่สอง กิจกรรมที่ถูกเลือกมากำหนดในแผนจะต้องได้รับการเลือกมา เนื่องจากกิจกรรมนั้นสามารถปฏิบัติได้ดีกว่ากิจกรรมอื่นๆ สามารถลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้

2. การปฏิบัติ (Action) เป็นการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางแผนไว้อย่างมีเหตุผลและมีการควบคุมอย่างสมบูรณ์ แต่การปฏิบัติงานตามแนวทางที่วางไว้ มีโอกาสของการเสี่ยงอยู่ด้วย ดังนั้นแผนที่ตั้งไว้จะต้องสามารถแก้ไขได้ โดยการกำหนดให้มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

3. การสังเกต (Observation) การสังเกตหาหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูล ที่ได้จากการปฏิบัติงาน ผู้สังเกตจะต้องมีความไวในการจับภาพหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะสังเกตข้อมูลตามที่วางแผนเอาไว้แล้ว ยังต้องมีความยืดหยุ่นที่จะเก็บข้อมูลที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนด้วย

4. การสะท้อนผล (Reflection) การสะท้อนภาพจะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยต้องตัดสินใจว่า ผลของการปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ต้องประสงค์หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อไป

ประวิต เอรารวรรณ์ (2545 : 26) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ สามารถสรุปองค์ประกอบของขั้นตอนการวิจัยได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสำรวจ วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดจุดพัฒนา
 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสามารถใช้วิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ มาทำการรวบรวมข้อมูลได้ เช่นการสังเกต

การบันทึกเหตุการณ์ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสาร เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ถ้าเป็นการวิจัยปฏิบัติการที่มีบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นนักวิจัย ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการกำหนดปัญหา หรือกำหนดจุดพัฒนาาร่วมกันที่จะวิจัยไม่ควรที่จะให้เป็นบทบาทของนักวิจัยภายนอกเท่านั้น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนเพื่อ แก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนา ขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยกลุ่มผู้เกี่ยวข้องหรือกลุ่มนักวิจัยร่วมกัน กำหนดแผนงานที่จะนำไปใช้ ซึ่งแผนควรประกอบด้วยจุดประสงค์ของแผน ขั้นตอนและวิธีการ เครื่องมือและวิธีการประเมินผล ความก้าวหน้าหรือความสำเร็จ การรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนอาจได้มาจากการสัมภาษณ์ การตรวจสอบและวิเคราะห์เอกสารกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามแผนงาน นักวิจัยนำแผนที่จัดทำขึ้นไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่กำลังประสบปัญหาอยู่ มีการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติอย่างละเอียดรอบคอบซึ่งอาจทำเป็นบันทึกประจำวันหรืออนุทิน การทำตารางปฏิบัติงาน การทำตารางวิเคราะห์งาน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตผล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างและภายหลังการดำเนินงานตามแผน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจใช้วิธีการเชิงปริมาณ เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัด แบบบันทึกการสังเกต แบบทดสอบ หรือวิธีการเชิงคุณภาพเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มก็ได้

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล เมื่อได้ข้อมูลและผลการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้แล้วนักวิจัยทั้งผู้เกี่ยวข้องต้องมีการร่วมพิจารณาทั้งจุดเด่นจุดด้อยที่ต้องพัฒนา หรือแก้ไขต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้า สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบ ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และวิเคราะห์วิจารณ์ผลการปฏิบัติโดยใช้วงจร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติ และการสะท้อนผลปฏิบัติ การดำเนินการจะต้องต่อเนื่องเพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงเข้าสู่วงจรใหม่ จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาหรือสภาพการณ์ของสิ่งที่ได้ศึกษาได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลจะแยกออกจากกันเป็นคนละกระบวนการหรือขั้นตอน กล่าวคือ หลังการเก็บข้อมูลได้สิ้นสุดลงแล้วจึงจะเริ่มทำการประมวลผลและการวิเคราะห์จะกระทำไปพร้อมๆกัน หรือในเวลาใกล้เคียงกัน โดยไม่รอขั้นตอนหนึ่งเสร็จก่อนจึงทำอีกขั้นตอนหนึ่ง แต่จะทำควบคู่กันไปหรือสลับกันไป

การวิจัยปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้การตรวจสอบข้อมูลที่เรียกว่า เทคนิคแบบสามเส้า (Triangular Method) ซึ่งได้มีผู้อธิบายรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เป็นกระบวนการตรวจสอบหาคุณภาพของข้อมูลที่รวบรวมมาว่าเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ว่าจะมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (นุชานา เหลืองอังกร. 2543 : 23)

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูลในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1.1 แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น สังเกตพฤติกรรมนักเรียนในห้องในชั้นเรียน เวลาเช้า เวลาหลังมื้ออาหารกลางวันหรือเวลาบ่าย มีพฤติกรรมอย่างเดียวกันหรือไม่

1.2 แหล่งสถานที่ หมายถึงว่า ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียนเรื่องปัญหาเสพติด หากสัมภาษณ์เมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ หากสัมภาษณ์เมื่อนอกสถานศึกษา หากสัมภาษณ์เมื่อยู่กับกลุ่มเพื่อน จะได้แนวคิดอย่างเดิมหรือไม่

1.3 แหล่งบุคคล หมายถึงว่า ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกต ควบคู่กับการตรวจสอบหลักฐานและใช้การสัมภาษณ์ประกอบด้วย

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนได้ข้อมูลต่างกันอย่างไรมาก โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวสังเกตโดยตลอดในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูล ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดอาจทำได้ง่ายกว่าในระดับสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) และแนวคิดขณะที่ลงมือตีความ อ้างข้อสรุปเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ปกตินักวิจัยจะตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎีได้ยากกว่า ตรวจสอบด้านอื่น ๆ (นุชานา เหลืองอังกูร. 2543 : 23)

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2544 : 86 – 87) ปกติการเก็บข้อมูลใดๆ เราไม่คาดหวังจะได้ข้อมูล ซึ่งสะท้อนความเป็นจริงได้ครบถ้วน เพราะต้องมีความผิดพลาดเคลื่อนจากปัจจัยต่างๆ อยู่เสมอในระดับมาก น้อย ต่างกันขึ้นอยู่กับวิธีการและสถานการณ์ในการเก็บข้อมูล หน้าที่ของนักวิจัยคือเลือกวิธีการที่เหมาะสมและใช้ให้ถูกต้องกับสถานการณ์ในการเก็บข้อมูล

จุดเด่นประการหนึ่งของเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ คือการให้ความสำคัญตรวจสอบการตรวจสอบยืนยันข้อมูลด้วยวิธีที่ไม่เกี่ยวข้องกับเทคนิคทางสถิติ ในที่นี้จะขอกล่าวถึง 3 วิธี คือ

1.เทคนิคสามเส้า (Triangulation) เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดของ Denzin ซึ่งมีหลายระดับ สำหรับในระดับการเก็บข้อมูล หมายถึง การใช้วิธีการเก็บข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธี (นิยมใช้ 3 วิธี) ซึ่งน่าจะมั่นคงมากกว่าใดะที่มีขาคือเดียว ดังภาพประกอบ

1. การสังเกต(ดูพฤติกรรม) การตรวจสอบ (ดูผลงาน)

ที่มา : ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2544 : 87)

ภาพประกอบ 1 การสอบถามจากแผนการวัด

2. การตรวจสอบกับเพื่อนนักเรียน วิธีการตรวจสอบนี้เหมาะสมกับการวิจัยในชั้นเรียนมาก เพราะบ่อยครั้งจะพบว่า นักเรียนไม่กล้าหรือไม่ต้องการให้ข้อเท็จจริงกับครู ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยสภาพของความเป็นครู นักเรียน โดยเฉพาะในกรณีของครูประจำชั้น ดังนั้นผู้วิจัยอาจสอบถามข้อมูลเดียวกันจากนักเรียนคนอื่นๆ อาจจะทางตรงหรือทางอ้อม ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

3. การตรวจสอบจากเพื่อนครู ขณะที่ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยในระยะต้นครูผู้วิจัยอาจให้เพื่อนครูช่วยอ่านและตรวจสอบความเป็นไปได้ (ในความถูกต้อง) ของข้อมูลครูเหล่านี้ อาจจะเป็นครูประจำชั้น หรือครูที่สอนในรายวิชาอื่นๆ วิธีการนี้เรียกว่า “ Peer Examination ” คุณภาพดังเช่นในการวิจัยกรณีศึกษา

โกวิทน์ เทศบุตร (2552 : 66) ได้ศึกษาแนวทางการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ไว้ว่า เป็นการใช้อยู่สองแหล่งหรือมากกว่าเพื่อยืนยันข้อค้นพบได้แก่

1. หลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งจากคนหลายคน (มิติบุคคล) หรือเก็บข้อมูลจากคนเดิมแต่ต่างเวลา (มิติเวลา) หรือต่างสถานที่ (มิติสถานที่)

2. หลักสามเส้าด้านผู้ศึกษา (Investigator Triangulation) เป็นการสะท้อนประเด็นการศึกษาจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอน

3. หลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การสำรวจความคิดเห็น และการทดสอบ เป็นต้น

เทคนิควิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช. 2543 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Denzin. 1970 : 36) ซึ่งมีวิธีการโดยละเอียด ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ประกอบด้วยเวลา สถานที่ และบุคคลที่ได้ข้อมูลมา คือเก็บข้อมูลก่อนดำเนินการศึกษาค้นคว้า ระหว่างดำเนินการ และหลังสิ้นสุดการดำเนินการ บุคคลที่ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ผู้ดำเนินการศึกษา และกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้ศึกษา (Investigator Triangulation) ประกอบด้วยผู้สังเกต ผู้รวบรวม และผู้ให้ข้อมูล

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ประกอบด้วยการใช้แนวคิด การตีความ และการสรุป

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological Triangulation) ประกอบด้วยการใช้วิธีการร่วมกันแบบเก็บข้อมูล และเอกสารประกอบการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าเป็นกระบวนการตรวจสอบหาคุณภาพของข้อมูลที่รวบรวมมาว่าเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ว่าจะมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (นุชานา เหลืองอังกร. 2543 : 45)

4.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) คือการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูลในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ดังต่อไปนี้

4.2 แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น สังเกตพฤติกรรมการนั่งหลับในชั้นเรียน เวลาเช้า เวลาหลังมื้ออาหารกลางวันหรือเวลาบ่าย มีพฤติกรรมอย่างเดียวกันหรือไม่

4.3 แหล่งสถานที่ หมายถึงว่า ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียนเรื่องปัญหาเสพติด หากสัมภาษณ์เมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ หากสัมภาษณ์เมื่อนอกสถานศึกษา หากสัมภาษณ์เมื่อยู่กับกลุ่มเพื่อน จะได้แนวคิดอย่างเดิมหรือไม่

4.4 แหล่งบุคคล หมายถึงว่า ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือ การใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการตรวจสอบหลักฐานและใช้การสัมภาษณ์ประกอบด้วย

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนได้ข้อมูลต่างกันอย่างใด โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวสังเกตโดยตลอด ในกรณีที่ไม่น่าแน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูล ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดอาจทำได้ง่ายกว่าในระดับสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) และแนวคิดขณะที่ลงมือตีความสร้างข้อสรุปเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ปกตินักวิจัยจะตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎีได้ยากกว่า ตรวจสอบด้านอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องใช้วิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลที่ดี ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพหรือข้อมูลเชิงปริมาณ ในการวิจัยเชิงคุณภาพ จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือได้และความแม่นยำ (Validity) ผู้วิจัยจึงควรตรวจสอบข้อมูล โดยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าเกี่ยวกับด้านข้อมูล ผู้วิจัย ทฤษฎี และวิธีการ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

บริบทของโรงเรียนเมืองคง

1. ประวัติของโรงเรียนโรงเรียนเมืองคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา เริ่มเปิดทำการเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2503 เป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) เปิดสอน ชั้นมัธยมศึกษาปี 4 - 6 (ม.4 - ม.6) โดยมีนายแดง วิทโยปกรณ์ รักษาการแทนครูใหญ่อยู่ขณะ นั้นและได้อาศัยอาคารเรียนของโรงเรียนคง และโรงเรียนวันครู เพราะยังไม่มีอาคารเรียนเป็นของตนเอง ต่อมากรมได้แต่งตั้ง นายพุม พยัคฆเดช มาเป็น ครูใหญ่ เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2503 ปัจจุบันมี นายพิชิต จันทรชมภู เป็นผู้บริหารโรงเรียน

2. ที่ดินสำหรับตั้งโรงเรียน

ได้มีข้อตกลงแบ่งจากโรงเรียนคง โดยใช้บริเวณทิศใต้ของโรงเรียนคง มีเนื้อที่ประมาณ 18 ไร่ ทั้งนี้ได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 น้ำท่วมอำเภอกง เอกสารการขอแบ่งที่ดินได้

เสียหาย และสูญไปไม่สามารถหาหลักฐานประกอบการแบ่งที่แน่ชัด แต่ก็อาศัยที่ดินดังกล่าวเป็นที่ตั้งโรงเรียนตลอดมา ที่ตั้ง/ขนาด โรงเรียนเมืองคง ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 หมู่บ้านคงสามัคคี ตำบลเมืองคง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อที่ 33 ไร่ 60 ตารางวา

3. การจัดการเรียนการสอน

ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และปัจจุบันเป็นโรงเรียนนาร่อง หลักสูตรการเรียนการสอน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีอย่างหลากหลายนอกจากนี้ยังจัดให้มีการเลือกกิจกรรมชุมนุมเสริมหลักสูตร ตามความสามารถ และความสนใจของนักเรียน และใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

4. วิสัยทัศน์

ภายในปี 2555 โรงเรียนเมืองคง จัดการศึกษาได้มาตรฐานสากล (World – Class Standard)

5. พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เทียบเคียงหลักสูตรมาตรฐานสากล
2. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World – Class Standard)
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
4. บริหารจัดการระบบคุณภาพ(Quality System Management)

6. เป้าหมาย

1. หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหลักสูตรมาตรฐานสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก
2. เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับสู่การรับรองโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQM)
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมือง และพลโลกที่มีคุณลักษณะ ดี เก่ง และมีความสุข บนพื้นฐานวิถีไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกยุคใหม่ เน้นเพิ่มศักยภาพระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์
4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้เป็นมืออาชีพ

5. โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาที่หลากหลายและเข้มแข็ง และมีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ทั้งจากรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะของ สมศ. รอบที่ 2 และผลการประเมินสภาพการจัดระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2550 พบว่าการจัดกระทำ

ข้อมูล สารสนเทศ ระบบสารสนเทศ ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะ มาตรฐานแต่ละด้าน ข้อมูลที่มีอยู่นั้นยังกระจุกกระจายตามฝ่าย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยังไม่ ครบถ้วน สมบูรณ์ การนำมาใช้งานมีความล่าช้า สภาพไม่พร้อมใช้ ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ เป็นระบบ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จัดเก็บไว้ในส่วนที่สามารถนำมาใช้ได้สะดวกสำหรับทุก ฝ่าย ทนต่อการใช้งาน เป็นการอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา การ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ศึกษา ค้นคว้าในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ มีหน้าที่กำกับ ติดตามงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเมืองคง มีความประสงค์จะพัฒนาบุคลากรด้านระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน ดำเนินการตามการพัฒนากระบวนการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของ กรมสามัญศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนพัฒนาระบบ การออกแบบระบบ การปฏิบัติ ตามระบบ และการติดตามการประเมินผล โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อให้ ได้ข้อมูล สารสนเทศที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน สืบค้นได้ง่าย ใช้อ้างอิงในระบบประกัน คุณภาพภายใน รองรับการประเมินจากภายนอก และเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอื่น ๆ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาค้นคว้าจะได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านระบบสารสนเทศ สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) โดยมีงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

ณรงค์ฤทธิ์ มะลิวัลย์ (2549 : 103 – 104) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านทรายมูล (ทรายมูลประชากรราษฎร์) อำเภอทรายมูล จังหวัด ยโสธร ตามกรอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 6 ด้าน คือ 1) การศึกษา และการเตรียมการ 2) การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา 3) การนำแผนการประกันคุณภาพ การศึกษาไปใช้ 4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน การปฏิบัติงาน 6) การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก พบว่า การพัฒนาตามขั้นตอนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ 2 รอบ โดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมชี้แจง การ ประชุมกำกับติดตาม การมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติ และการนิเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ด้าน การศึกษาและการเตรียมการ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและ ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้นด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษาครบทุกด้านและมีเอกสารคุณภาพตามเกณฑ์ ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้

กิตติภรณ์ ปะติเพนัง (2550 : 127 - 130) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก้งสนาม

นาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอก รอบสองที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา พบว่า ทั้ง 3 โรงเรียนโดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะบุคลากรโดยส่งเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด ส่วนด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาแต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างหลากหลาย การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองเต่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตลอดปีและถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการและใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการทำงานแบบทีมงาน ผลการประเมินการพัฒนา พบว่า มาตรฐานที่ 11 อยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานที่ 12, 13, 14, 15 และ 16 อยู่ในระดับดีมาก มีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่แสดงออกถึงความเบื่อหน่าย

กอบเกียรติ จันสุธรรม (2551 : 110) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ในวงจรรอบที่ 1 การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาผู้ศึกษาค้นคว้าใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ วิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการจัดสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการพัฒนาพบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและนำมาปฏิบัติได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางพัฒนาด้านการจัดทำสารสนเทศสามารถจัดสารสนเทศเป็นแฟ้มงานได้ เพื่อรายงานการประเมินตนเองและรอรับการประเมินจากองค์กรภายนอกได้สำเร็จ แต่ยังประเด็นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงนำไปพัฒนาต่อไปในวงจรรอบที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานจัดทำสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อพัฒนาสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 10 คือ ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดกิจกรรมและการจัดทำใบความรู้ได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ผลการพัฒนาช่วยให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดสารสนเทศ เรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ถูกต้องสมบูรณ์สามารถใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้

ไสว สุวิชานนท์ (2551 : 76 - 81) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การ

ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจะบรรลุผลตามเป้าหมาย บุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ข้อมูลในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป เช่น การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การวางแผนในการจัดการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาผลงานเข้าสู่การเลื่อนตำแหน่ง หรือเลื่อนให้ได้รับวิทยฐานะต่างๆ ครูและนักเรียนได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และได้ให้ข้อตกลงพร้อมกันในการดำเนินงานแก้ปัญหา จะไม่หยุดชะงัก เพราะจะทำให้เกิดผลไม่ดีกับนักเรียน โรงเรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และเชื่อมั่นว่า ทุกปัญหาจะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทุกคนสภาพปัญหาและความต้องการจากการสนทนากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประชุมได้ตกลงกันจะพิจารณาเฉพาะประเด็นหลักที่สำคัญ 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเกิดประโยชน์กับตัวนักเรียนมากที่สุด ได้แก่การจัดการเรียนการสอน การวิจัย/นวัตกรรมครู-นักเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมาตรฐานเหล่านี้มีผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวม ประกอบกับมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเพราะแต่ละประเด็นมีขอบข่ายงานกว้างขวางมาก

สุริโย จุลมณฑล (2551 : 72 - 75) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ด้านปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับ ด้านปัจจัย คือ ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ ความซื่อสัตย์ สุจริต ของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับ คือความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรม ดนตรี กีฬา และศิลปะ วัฒนธรรมให้กับนักเรียน ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับ คือ ความเป็นผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของนักเรียน ความเป็นผู้มีน้ำใจ นักกีฬาของนักเรียน ความสามารถในการดูแลรักษาความสะอาดของตนเอง ทั้งนี้เพราะครู ผู้บริหาร ในเทศบาลนครเชียงใหม่มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีความตระหนัก กำกับ ติดตาม การอบรมให้ความรู้ เร่งรัดการทำงานประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ไพรวล จันทรัตน (2552 : 106 - 109) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนบ้านนาทม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ศึกษาสภาพการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านนาทม ขาดความชัดเจน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ และการกำหนดความสำเร็จของงาน ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้านมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ร่วมกันวิเคราะห์ งาน 4 งาน เพื่อดำเนินการจัดระบบการดำเนินการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ระดมเครื่องคอมพิวเตอร์ ปัญหาที่พบคือ เอกสารที่นำมารวบรวมในการทำงานไม่สมบูรณ์ ทำให้การทำงานล่าช้า ไม่สามารถที่จะทำงานเอกสารได้ทันตามที่กำหนด และทำให้การประเมินผลยังไม่ประสบความสำเร็จ ต้องพัฒนาต่อยอดโดยการศึกษาดูงาน ส่งผลให้บุคลากรมีความ

ตั้งใจ ร่วมมือมือ ร่วมใจ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตามงานหลักที่ตนเองปฏิบัติ และร่วมกันกำหนดสภาพของความสำเร็จ ร่วมกันศึกษาดูงานเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่โรงเรียนบ้านห้วยใหญ่ประชาคม อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี และนำผลที่ได้จากการศึกษาดูงานมาพัฒนา นำความรู้ ความเข้าใจ มาสรุปเป็นหลักการปฏิบัติจากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จัดทำการวิเคราะห์สรุป ประเด็นปัญหาจากรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาจากการรับการประเมินจากบุคคลภายนอก และดำเนินการพัฒนางานประกันคุณภาพของโรงเรียนจนประสบความสำเร็จ

วันฉัตร (2552 : 91 – 92) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุงอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ โดยใช้กลยุทธ์ คือการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ซึ่งมี 4 กิจกรรม คือ การประชุมชี้แจง การระดมความคิดเห็น การกำกับติดตามดูแล และการให้คำปรึกษา ผลการดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ใช้กลยุทธ์และกิจกรรมที่กล่าวมาแล้ว พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษา แต่ยังมีบุคลากรบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจไม่มีความชัดเจน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ โดยเน้นให้บุคลากรได้ฝึกปฏิบัติจริง และร่วมกันวางแผนการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรสามารถร่วมกันจัดทำเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนได้และบุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง

นวนใจ ก้านศรีรัตน์ (2553 : 84 - 86) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนการกุศลวัดบ้านก่ออำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับติดตาม ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักความรับผิดชอบ ความผูกพันในภารกิจของสถานศึกษาขึ้น มีการทำงานเป็นทีมมากขึ้นและมีการนิเทศ กำกับ ติดตามจึงทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสำเร็จไปตามแผนโดยไม่หยุดชะงัก ในส่วนของการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายกิจกรรมคือการนำแผนปฏิบัติการไปใช้โครงการต่างๆ ไม่ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมรวมทั้งการจัดทำโครงการไม่สมบูรณ์จึงมีการดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์อบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศกำกับติดตาม ซึ่งผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ร่วมแต่งตั้งคณะทำงานซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เสียสละทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจและเวลาในการร่วมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการ

ประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความมั่นใจมากขึ้นมีการกำหนดรูปแบบหรือระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดทั้งการจัดทำโครงการ และเห็นความสำคัญของการนำโครงการไปดำเนินการในทุกๆ ปีการศึกษา

พัชรภรณ์ ชุ่มเมืองปัก (2553 : 85 - 86) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC) และการปรับรื้อระบบ ทำให้บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพิ่มขึ้น ทุกคนแสดงความคิดเห็นซักถามทำความเข้าใจ ข้อเสนอแนะ ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนสิ่งที่ทุกคนมุ่งหวังที่จะให้มีการพัฒนาเลือกประเด็นพัฒนาวิเคราะห์ผลกระทบ แสวงหาผู้รับผิดชอบ พร้อมที่จะร่วมมือพัฒนาระบบการทำงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความพร้อมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 6 มาตรฐาน อยู่ในระดับมาก โดยสรุป การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC) และการปรับรื้อระบบ ทำให้บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐานพร้อมทั้งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงสมควรส่งเสริมให้นำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาสำหรับโรงเรียนต่อไป

บุญส่ง งามอาจ (2554 : 110 - 111) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านอัคระ (อัครวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด การดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง ซึ่งเกิดจากปัญหาบุคลากร และตลอดทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ และการนิเทศกำกับติดตามจากผู้บริหารยังไม่เป็นปัจจุบันและมีความต่อเนื่อง การดำเนินการการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านอัคระ (อัครวิทยาคาร) มีกระบวนการทำงานที่เป็นทีมมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์ที่ใช้ คือ การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC และกลยุทธ์การนิเทศ ทำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานดีขึ้น การพัฒนาขับเคลื่อนไปอย่างถูกต้องและรวดเร็วตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนโดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC และการนิเทศเมื่อครบ 2 วงรอบแล้ว ส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและสามารถนำความรู้ ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนได้ จึงควรส่งเสริมกลยุทธ์ทั้ง 2 ดังกล่าวนั้น ไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Gynnild Vidar (2007 : 263 - 273) ได้ศึกษาแนวทางใหม่ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโนร์วีเจียน ซึ่งได้รับการประเมินโดยบริษัทประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษานอร์วีเจียนเอเจนซี โดย

การประเมินคณะวิชา 7 คณะวิชา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ทำการสอนให้แก่นักศึกษา ซึ่งผลการประเมินได้รับรองคุณภาพว่ามหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในเวลารวดเร็วจากการประเมินดังกล่าวได้บ่งชี้ถึงหลักเกณฑ์ใหม่ของการรับรองคุณภาพว่าไม่ใช่เฉพาะการเตรียมการด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่จะสนับสนุนที่สำคัญ

Ng (2008 : 112 - 125) ได้ศึกษาขั้นตอนและประเด็นขัดแย้งของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการเน้นข้อมูลเชิงลึกสำคัญสามประการในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้สิ่งโคปรเป็นกรณีศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายและปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนและประเด็นขัดแย้ง ในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบขั้นตอนการพัฒนา เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาการประกันคุณภาพและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรอบการวิเคราะห์คือ การเปลี่ยนแปลงการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสิ่งโคปร พบว่า การประกันคุณภาพในแต่ละระยะมีลักษณะของความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง และมีความสมดุลระหว่างความละเอียดอ่อนและความหลากหลายระหว่างมาตรฐานและนวัตกรรม

Chen (2009 : 18 - 33) ได้ศึกษาและประเมินผลการใช้โปรแกรม ELNP e-Learning เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาทั่วประเทศ จากองค์กรที่มีส่วนร่วม โดยใช้โปรแกรมการประเมินคุณภาพ 2 แบบ ได้แก่ e-Learning Service Certification program (eLSC) และ e-learning Courseware Certification program (eLCC) วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและคุณลักษณะของนวัตกรรมที่นำมาใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ให้เห็นว่าโครงสร้างคุณภาพเชื่อมโยงถึงความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผลการวิเคราะห์ พบว่า eLSC มีจุดเด่นและจุดด้อย จากการมีส่วนร่วมของผู้นำมาใช้ สำหรับ eLCC มีจุดเด่น คือความสะดวกและง่ายต่อผู้ใช้ แต่ยังคงมีความยุ่งยากในการใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์/คุณภาพสูงสุด ซึ่งจะต้องพยายามปรับปรุง พัฒนาต่อไป Chen ได้อธิบายและยกตัวอย่างเกณฑ์คุณภาพโดยแนะนำให้ทำโครงสร้างการประกันคุณภาพที่ให้ความพึงพอใจและง่ายต่อการดำเนินการในการพัฒนา e-Learning ขององค์กร

Yadong และ Yanqiao (2009 : 108 - 116) ได้ศึกษา Sino-foreign Co-operation เพื่อพัฒนาวิธีการออกใบอนุญาตการบริหารจัดการ และโปรแกรมเพื่อการตรวจสอบที่จะสามารถให้คำแนะนำ แนวทางการประกันคุณภาพที่ดีขึ้น การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการบริหารจัดการและกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้บริหารของเทศบาลเชียงใหม่ ประเทศจีน ที่ได้ยกเลิกแนวคิดการบริหารจัดการและการควบคุมแบบเดิมๆ โดยการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกนานาชาติ ระบบประกันคุณภาพที่จัดทำขึ้น การค้นพบวิธีใหม่ ๆ ของโปรแกรมส่งเสริมการรับรองและการทำงานร่วมกันกับบริษัทที่ช่วยเหลือการรับรองจาก Education - exporting Countries เพื่อประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของการพัฒนาโปรแกรม Cross - border Education

Pan และ Hung (2010 : 186 - 204) ได้ศึกษาการใช้ระบบผลคะแนนระดับคุณภาพในการประกันคุณภาพและการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยได้ทำการศึกษาในประเทศจีนพบว่า ประสิทธิภาพของระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลปักกิ่ง (Beijing Kindergarten Quality Rating System (BKQRS)) และระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียน

อนุบาลที่ใช้ภาษาจีน (Chinese Kindergarten Environment Quality Rating System (CKERS) โดยดำเนินการทดสอบในกลุ่มนักเรียน 3 ประเภท คือ กลุ่มสาธิต 5 กลุ่ม , กลุ่ม R1C1 5 กลุ่ม และกลุ่ม R2C2 อีก 4 กลุ่ม พบว่า ระบบ CKERS ใช้ไม่ได้ผลดีกับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มและระบบ BKQRS ไม่สามารถวัดระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่คาดหวัง สรุปว่า ระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งไม่สามารถใช้ได้ผลกับโรงเรียนอนุบาลแห่งอื่น

จากการศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ทราบถึง

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดข้อมูล สารสนเทศ ระบบสารสนเทศ ความสำคัญของการศึกษาให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนสืบค้นได้ง่าย แสดงให้เห็นกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังพบว่าสถานศึกษามีการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์น้อย การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษามีน้อยการดำเนินงานด้านข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ยังประสบปัญหา ทั้งในด้านบุคลากรที่ยังไม่เพียงพอ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศยังต้องให้การสนับสนุนอย่างมากดังนั้นผู้บริหารควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาในด้านนี้อย่างจริงจังระบบสารสนเทศ งบประมาณที่สนับสนุนไม่เพียงพอโดยเฉพาะระบบสารสนเทศ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม การบริหารจัดการที่จะสนองต่อความต้องการด้านประยุกต์ใช้จริง เพื่อให้ระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการประหยัดเวลา ลดกำลังคน เพื่อให้การดำเนินงานของบุคลากรด้านการประกันคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดหมาย ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนและนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมการศึกษาค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 6 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการและกำกับดูแลงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเมืองคง
 - 1.1.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 5 คน
 - 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง เป็นผู้ให้การนิเทศ
 - 1.2.2 หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญในด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์การประกันคุณภาพสถานศึกษา
- จำนวน 2 คน

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประวิต เอราวรรณ. 2545 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15) เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัด

นครราชสีมา โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ดังนี้

วงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Planning)

1.1 การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ของสถานศึกษาการศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ผลการประเมินสภาพการจัดระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษา มีการรวบรวมเอกสาร หลักฐานอ้างอิงครบทุกมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ข้อมูล มีความสมบูรณ์ในระดับมาก ส่วนการจัดกระทำข้อมูล สารสนเทศระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย การเก็บรักษาข้อมูล สารสนเทศส่วนมากจะเก็บไว้ในแฟ้มเอกสาร และบันทึกข้อมูลไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ การนำเสนอข้อมูลพบว่ามีการใช้โปรแกรมนำเสนองานที่เหมาะสม ได้แก่ ป้ายนิเทศ กราฟ แผนผัง แผนภูมิต่าง ๆ มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองทุกปี โดยทุกคนมีส่วนร่วม มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือข้อมูลในแต่ละมาตรฐานยังอยู่กระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ ประสบปัญหาความล่าช้าในการนำไปใช้สืบค้นลำบาก จำเป็นต้องแก้ไขและพัฒนา โดยเฉพาะมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และ มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม พบว่าครูมีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานโดยเก็บไว้กับตนเอง ขาดการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน เรียกใช้งานไม่สะดวก

1.2 กลยุทธ์ของการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้นำผลสรุปจากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ มาพิจารณาหาแนวทางแก้ไข และร่วมกันตัดสินใจ เลือกแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อปรับปรุง และพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง โดยเน้นการจัดระบบสารสนเทศในมาตรฐานแต่ละด้านเพื่อให้สอดคล้องกับผลประเมินและข้อเสนอแนะของ สมศ. ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ดังนี้

1.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.2.2 การนิเทศภายใน

1.3 แผนปฏิบัติงาน (Action Plan)

การจัดทำแผนปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้ร่วมกันทำแผนปฏิบัติการในการพัฒนาบุคลากรระบบงานสารสนเทศดังกล่าว ดังตาราง 2

ตาราง 2 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SChoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา (วงรอบที่ 1)

กลยุทธ์ / กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม ข้อมูลที่ต้องการ	ระยะเวลา ในการ ดำเนิน กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับ การดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูล
1. การประชุม เชิงปฏิบัติการ 1.1การทดสอบ ก่อนการ ประชุมเชิง ปฏิบัติการ 1.2การอบรม ให้ความรู้ 1.3 การปฏิบัติ กิจกรรม 1.4 การ อภิปราย/ ทดสอบหลัง การประชุมเชิง ปฏิบัติการ	1. เพื่อให้ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า มีความรู้ ความ เข้าใจงานประกัน คุณภาพการศึกษา 2. เพื่อให้ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า มีความรู้ ความ เข้าใจและสามารถ ใช้โปรแกรม SchoolQA ตามกรอบ การศึกษาค้นคว้า มาตรฐาน 5 ด้าน	10-12 ตุลาคม 2554	1.กลุ่มผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า 2.กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล 3.วิทยากร	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การ สัมภาษณ์	1. แบบทดสอบ 2. แบบสังเกต (ฉบับที่ 1) 3. แบบ สัมภาษณ์ (ฉบับที่ 1)	1. ผู้ศึกษา ค้นคว้า 2. กลุ่มผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า 3. วิทยากร 4. ผู้เชี่ยวชาญ การใช้ โปรแกรม คอมพิวเตอร์
2. การนิเทศ ภายใน -การให้ความรู้ ช่วยเหลือ แนะนำ	1. เพื่อให้ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า สามารถ ดำเนินการใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) ตามกรอบ การศึกษาค้นคว้า มาตรฐาน 5 ด้าน	10 -13 พฤศจิกายน 2554	1. กลุ่มผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า 2. กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล 3. ผู้เชี่ยวชาญ การใช้ โปรแกรม คอมพิวเตอร์	1. การสังเกต 2. การ สัมภาษณ์ 3. การประเมิน	1. แบบสังเกต (ฉบับที่ 2) 2. แบบ สัมภาษณ์ (ฉบับที่ 2) 3.แบบประเมิน	1.กลุ่มผู้ร่วม ศึกษา ค้นคว้า 2. กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล

2. การปฏิบัติ (Action)

ผู้ศึกษาค้นคว้า และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ร่วมมือกันปฏิบัติตามแผนปฏิบัติที่กำหนดไว้เพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม ร่วมออกแบบการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 การนิเทศภายใน ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าร่วมกันปฏิบัติงานจริง ในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) การประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

2.2.1 ทบทวนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาค้นคว้า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลงานสารสนเทศ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้ศึกษาค้นคว้าค้นคว้า และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานสารสนเทศ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าข้อมูลสารสนเทศในแต่ละแบบการรายงาน มีข้อมูลใดบ้างที่มีอยู่แล้ว และข้อมูลส่วนใดที่ยังไม่สามารถรายงานผลได้ หรือต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยร่วมกันจัดลำดับความสำคัญและความต้องการเร่งด่วน

2.2.2 กำหนดวิธีการพัฒนา วางแนวทางพัฒนา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ต้องการ โดยพิจารณาข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่และข้อมูลสารสนเทศที่ควรปรับปรุงแก้ไข เลือกรูปแบบหรือกำหนดรูปแบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละแบบรายงาน เพื่อให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และเรียกใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนารูปแบบข้อมูลสารสนเทศให้เหมาะสม และเสร็จทันกำหนดเวลาของการศึกษา

2.2.3 การดำเนินการพัฒนา จัดรูปแบบการรายงาน หรือนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ งานประกันคุณภาพการศึกษา 5 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

2.2.4 การประเมินผลการพัฒนางาน ตรวจสอบจำนวนข้อมูลสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่ดำเนินการพัฒนา ได้ทดลองนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ตลอดจนนำไปเผยแพร่ต่อหน่วยงานด้านการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องได้ทราบต่อไป

3. การสังเกต (Observation)

3.1 สังเกตสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาบุคลากรในการ การจัดทำสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้ศึกษาค้นคว้าแบบสังเกต เก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลในการแปลผล และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงผู้ศึกษาค้นคว้าค้นคว้าจึงนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการของ Triangulation มาใช้

3.2 ผู้ศึกษาค้นคว้าค้นคว้า และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง ทั้งระหว่างการพัฒนา และภายหลังการพัฒนา เพื่อรวบรวมผลการสังเกตไปใช้ในการวิเคราะห์ผลในขั้นตอนต่อไป

4. การสะท้อนผล (Reflection)

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ คือการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีการพัฒนาดังนี้

4.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจความรู้การประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจากผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจงานประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรมมีคะแนนผ่านเกณฑ์ประเมินตามที่กำหนดไว้

4.2 ด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ช่วยเหลือผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าโดยการหาคู่มือเอกสารการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ศึกษา รวมทั้งการให้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้การนิเทศ ให้การช่วยเหลือแนะนำกับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถใช้โปรแกรมได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าบางคนยังไม่มี ความเข้าใจที่ชัดเจนเท่าที่ควรในการใช้โปรแกรมและผลจากการประเมินการใช้โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินอยู่ใน ระดับความเหมาะสม ปานกลาง ควรจะมีการพัฒนาให้ดีขึ้นได้ และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนจึงมีความเห็นว่าการพัฒนาบุคลากรในการใช้โปรแกรมให้มีความสมบูรณ์ โดยใช้การนิเทศ จากวิทยากรและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องต่อไปในวงรอบที่ 2

สรุปผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่า โดยรวมกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและความรู้ในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา คะแนนผ่านเกณฑ์ประเมินตามที่กำหนดไว้ แต่ความสามารถในการใช้โปรแกรม อยู่ใน ระดับความเหมาะสม ปานกลาง ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้ร่วมสนทนาวาน่าจะมีการพัฒนาเพื่อให้อยู่ในระดับคุณภาพที่ดีขึ้นและสามารถใช้โปรแกรม ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในระดับความเหมาะสม มาก จึงต้องได้รับการพัฒนาการพัฒนาต่อไปในวงรอบที่ 2 โดยใช้ กลยุทธ์การนิเทศภายใน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถดำเนินการในส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายได้

จากการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความตระหนัก สนใจ และให้ความสำคัญในงานการประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การเป็นอย่างมาก โดยถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ที่จะต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ภายใต้การดำเนินงานตามกรอบเนื้อหา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1)มาตรฐานด้าน

คุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านที่ 3)มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านที่ 4)มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านที่ 5)มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม แต่จากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่า มีปัญหาอยู่ที่ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังขาดความชำนาญ ขาดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน การบันทึกข้อมูลการรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ ลืมขั้นตอนการใช้งาน ไม่สามารถแก้ไข เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งานได้ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงลงความเห็นว่าจะมีการพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดทักษะในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ เพื่อการแก้ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถพัฒนาการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

วงรอบที่ 2

1. ขึ้นวางแผน (Planning)

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินงาน และปัญหา

1.1.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสรุปผลการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนเมืองคง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา ตามกิจกรรมในวงรอบที่ 1 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลปรากฏว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเมืองคง คือ ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน มีการใช้โปรแกรมการดูแล รักษาโปรแกรมและตรวจสอบการใช้โปรแกรม แก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังไม่ชัดเจนและไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 2 คน คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 จะต้องให้ได้รับคำแนะนำในการพัฒนาการใช้โปรแกรมสำหรับประกันคุณภาพการศึกษาที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข จึงนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

1.2 กลยุทธ์การพัฒนา จากสภาพปัญหาที่สรุปได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงดำเนินการหารือกับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเมื่อวันที่ 15- 16 ธันวาคม 2554 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการดำเนินงานและปัญหา พร้อมทั้งหาแนวทางหรือกลยุทธ์ เพื่อนำมา พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเพิ่มเติมและกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเมืองคง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดรอบการนิเทศ ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า คือ ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน ซึ่งใช้กิจกรรมในการนิเทศภายในคือ การให้ความรู้ช่วยเหลือแนะนำ

ตาราง 3 แผนปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา วงรอบที่ 2

กลยุทธ์ / กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม ข้อมูลที่ต้องการ	ระยะเวลา ในการ ดำเนิน กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ใน การเก็บ รวบรวม ข้อมูล	แหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูล
การนิเทศ ภายใน -การให้ความรู้ ช่วยเหลือ แนะนำ	เพื่อให้ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า สามารถใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) ใน การจัดเก็บข้อมูล ตามกรอบ การศึกษาค้นคว้า ในมาตรฐานด้านที่ 2 และ มาตรฐาน ด้านที่ 4	15- 16 ธันวาคม 2554	1. กลุ่มผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า 2. กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล 3. ผู้เชี่ยวชาญ การใช้ โปรแกรม คอมพิวเตอร์	1. การสังเกต 2. การ สัมภาษณ์ 3. การประเมิน	1. แบบสังเกต (ฉบับที่ 3) 2. แบบ สัมภาษณ์ (ฉบับที่ 3) 3.แบบประเมิน การใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)	1.กลุ่มผู้ร่วม ศึกษา ค้นคว้า 2. กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action)

จากแผนปฏิบัติการในตารางที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

2.1 การนิเทศภายใน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษา ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน คือ โดยการประเมินผลการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา กรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 2 ด้าน ดำเนินการเมื่อวันที่ 15 – 16 ธันวาคม 2554 ณ ห้องประชุมคณคณครพิทักษ์ โรงเรียนเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต การประเมิน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และนำมาเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

3. ขั้นการสังเกต (Observation)

3.1 การนิเทศ เก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินการใช้โปรแกรม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แหล่งข้อมูลจากผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ดำเนินกิจกรรมเมื่อวันที่ 15 – 16 ธันวาคม 2554 ณ ห้องประชุมคณคณครพิทักษ์ โรงเรียนเมืองคอง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

4. ขั้นการสะท้อนผล

4.1 การนิเทศ ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคอง วิเคราะห์การฝึกใช้โปรแกรมดำเนินงานตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 2 ด้าน ของผู้ร่วมศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนิเทศจากบันทึกการตรวจผลการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูล โดยการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า การนิเทศภายในเพื่อช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถใช้โปรแกรมได้ โดยดำเนินการในวันที่ 2 ของการนิเทศ บรรลุจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถพัฒนาการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ครบถ้วนตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 2 ด้านคือมาตรฐานด้านที่ 2 และ มาตรฐานด้านที่ 4 ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการประชุมผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูล เพื่อสรุปผลการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้ SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคอง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ในวงรอบที่ 2 ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการพัฒนาโดยใช้ กลยุทธ์การนิเทศภายในโดยใช้กิจกรรมการให้ความรู้ช่วยเหลือ แนะนำ นอกจากผลการดำเนินงานจะส่งผลให้บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช่โปรแกรมได้แล้ว การดำเนินงานยังส่งผลให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินภายนอกต่อไปด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรมสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคอง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 แบบทดสอบ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษา และการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคอง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

1.2 แบบสังเกต จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคอง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการนิเทศภายในเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ฉบับที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมกรณีพิเศษภายในเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้าน
การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงาน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม
SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง
อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม
SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง
อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

1.4 แบบประเมิน แบบประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality
Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

2. ลักษณะของเครื่องมือ

2.1 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ การประกันคุณภาพการศึกษาและ
การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบสังเกตแบบมีรายการประกอบด้วย 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น ตอนที่ 2 รายการสังเกต ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมปฏิบัติงานใน
การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับ
การประกันคุณภาพการศึกษา จากผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า

2.3 แบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงาน และแบบสัมภาษณ์การใช้โปรแกรม เป็นแบบ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบด้วยรายการสัมภาษณ์ ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
และสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านโปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)
สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.4 แบบประเมิน เป็นแบบประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality
Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าใน
ครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
ตำรา การวิจัยเบื้องต้น ของ ประวิต เอรารวรรณ์ (2545 : 119-139)

3.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้
โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง ได้แก่ แนวทาง การพัฒนาบุคลากรงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ แนวทางการ
จัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544) ; การจัดระบบ
สารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2538) ; การ

ดำเนินการบริการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อจัดการประเมินคุณภาพการศึกษา (เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. 2544) ; งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ (พจมาส เกิดทอง. 2545)

3.1.3 สร้างแบบทดสอบ ตามกรอบการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ กำหนดเกณฑ์การผ่านต้องทำถูก 12 ขึ้นไป และหาค่าร้อยละของคะแนนรวมของแบบทดสอบของแต่ละคน ค่าร้อยละรวมเฉลี่ยจากแบบทดสอบของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และนำมาแปลความหมายของเกณฑ์ดังนี้

ค่าร้อยละ	แปลความหมาย
90 - 100	ดีมาก
80 - 89	ดี
60 - 79	ปานกลาง
40 - 59	ต่ำ
0 - 39	ต่ำมาก

3.1.4 นำแบบทดสอบ ฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ และจัดพิมพ์

3.1.5 นำแบบทดสอบ ฉบับที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา

3.1.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item objective Congruence:IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

+1	หมายถึงว่า มั่นใจแบบทดสอบมีความสอดคล้อง
0	หมายถึงว่า ไม่มั่นใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้อง
-1	หมายถึงว่า มั่นใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้อง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้ได้ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.70 - 1.00 (ภาคผนวก)

3.1.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบสังเกตที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในขณะที่กำลังดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา การวิจัยเบื้องต้น ของ ประวิต เอราวรรณ (2545 : 119 - 139)

3.2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง ได้แก่ แนวทาง การพัฒนาบุคลากรงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544) ; การจัดระบบ

สารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2538) ; การดำเนินงานบริการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อจัดการประเมินคุณภาพการศึกษา (เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. 2544) ; งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ (พจมาส เกิดทอง. 2545)

3.2.3 สร้างแบบสังเกต การประชุมเชิงปฏิบัติการและ แบบบันทึกการนิเทศภายในตามกรอบการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า

3.2.4 นำแบบสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการและ แบบบันทึกการนิเทศภายในฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ และจัดพิมพ์

3.2.5 นำแบบสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการและ แบบบันทึกการนิเทศภายในฉบับที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ชุดเดิม) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและตรวจแก้ไข

3.2.6 ปรับปรุงแบบสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการและ แบบบันทึกการนิเทศภายใน ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและผ่านความเห็นชอบ จัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงาน และแบบสัมภาษณ์การใช้โปรแกรม

3.3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ และสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวม โดยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารตำรา ได้แก่ การวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 77) วิจัยการศึกษาเบื้องต้นของประวิต เอรารวรรณ (2545 : 119 - 139)

3.3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพัฒนาบุคลากรด้านโปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ แนวทาง การจัดทำระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์.ม.ป.ป.) ; การรายงานข้อมูลและสถิติในระบบสารสนเทศ (กองแผนการ. 2543 : 54) วิจัยเชิงปฏิบัติการ (ประวิต เอรารวรรณ. 2545) ; วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (สุรางค์ จันทวานิช. 2545) ; งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการประกันของนวนใจ ก้านศรีรัตน์ (2553 : 84 - 86) เป็นต้น

3.3.3 สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงาน และแบบสัมภาษณ์การใช้โปรแกรมเป็นฉบับร่าง ตามกรอบการพัฒนาบุคลากรด้านโดยใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

3.3.4 นำแบบสัมภาษณ์สภาพดำเนินงานฉบับร่าง และแบบสัมภาษณ์การใช้โปรแกรม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ และจัดพิมพ์

3.3.5 นำแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงาน และแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินการใช้โปรแกรม ฉบับร่างที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาประกอบด้วย

3.3.5.1 นายพิชิต จันทรชมภู ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนเมืองคงวุฒิการศึกษา พบ.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

3.3.5.2 นางสาวทิพภา ศิริธีรพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเมืองคงวุฒิการศึกษา กศ.ม. หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.3.5.3 นางพิมพ์จรัส อธิวิศวกุล ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบุญวัฒนา
วุฒิการศึกษา กศ.ม. วัดผล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

3.3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เกี่ยวข้องเสนอแนะ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
อีกครั้งหนึ่ง จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 แบบประเมินการใช้โปรแกรม เป็นแบบประเมินที่สร้างขึ้น เพื่อใช้สำหรับการ
ประเมินคุณภาพการใช้โปรแกรมของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
ดังนี้

3.4.1 ศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลยุทธ์และกรอบงานตาม
วัตถุประสงค์ของการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรมสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

3.4.2 ศึกษาการสร้างเอกสารแบบประเมิน การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น ของ สมบัติ
ท้ายเรือคำ (2546 : 69 – 70) และเอกสารพื้นฐานการวิจัยการศึกษาภาคทฤษฎีและพัฒนา
การศึกษา โดย อรุณ ศรีสะอาด (2546 : 43 – 46)

3.4.3 สร้างแบบประเมินตามแบบกิจกรรมของกลยุทธ์และกรอบการศึกษา ค้นคว้า
ครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษาค้นคว้าและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

3.4.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแก้ไข

3.4.5 นำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจพิจารณาแก้ไขของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว
นำเสนอผู้เกี่ยวข้อง 3 ท่าน(ชุดเดิม) เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อมูล ครอบคลุมเนื้อหา ภาษา
ภายใต้กรอบกิจกรรมกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา และหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม
(Index of Item objective Congruence:IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- +1 หมายถึงว่า มั่นใจแบบทดสอบมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึงว่า ไม่มั่นใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึงว่า มั่นใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้อง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้ได้หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ
อยู่ระหว่าง 0.70 - 1.00 (ภาคผนวก)

3.4.6 ปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เกี่ยวข้องเสนอแนะ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง
หนึ่ง จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality
Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554

วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน
ตามวงรอบการพัฒนา ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบเนื้อหาได้โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฉบับที่ 1

2. การนิเทศภายใน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ครบถ้วน โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 แบบสังเกตการใช้โปรแกรม ฉบับที่ 2 และแบบประเมินการใช้โปรแกรม โดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ศึกษาค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ครู ฉบับที่ 2 และแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินการใช้โปรแกรม การประกันคุณภาพการศึกษาของครู

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินการใช้โปรแกรม มาตรวจสอบคุณภาพโดยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพ โดยยึดหลักสามเส้าหรือหลายมิติ (Trigulation Technique) จากแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ศึกษาค้นคว้า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม มาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ศึกษาและสร้างความเข้าใจ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมิน เพื่อกำหนดทิศทาง สร้างข้อสรุป ข้อมูลที่ได้ในเชิงปริมาณจะดำเนินการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดีความสร้างข้อสรุป และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วประมวลผล แปลความหมายและเรียบเรียงนำเสนอรายงานผลการวิเคราะห์ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์

3. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินการใช้โปรแกรม โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ใช้โปรแกรม ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert, 1962) โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

และแปลผลเป็นคะแนน ดังนี้ (สง่า พัฒนชีวะพูล. 2552 : 98 ; อ้างอิงมาจาก Best. 1970 : 232)

4.50 – 5.00 หมายถึง ความเหมาะสมระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง ความเหมาะสมระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง ความเหมาะสมระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

4. บรรยายผลและเขียนผลการศึกษาค้นคว้าในรูปของพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จัหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)
2. การสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนางวงรอบที่ 1 (Reflection on Action Research Spiral No.1)
3. การพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.1)
4. การสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนางวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)
 - 1.1 การดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการมี เป้าหมายเพื่อผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจงานประกันคุณภาพการศึกษาและความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษารายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้
- ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาและผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมประชุมกันที่ห้องประชุม คณคณพิทักษ์ โรงเรียนเมืองคง ระหว่างวันที่ 10 - 12 ตุลาคม 2554 เวลา 09.00 – 16.30 น. ของทุกวัน โดยการประชุมในครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งเกิดทักษะการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหารโรงเรียนชี้แจงการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเมืองคง ผ่านการประเมินรอบที่สอง ในปีการศึกษา 2550 และให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ความรู้เรื่องการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบที่ 3 ที่กำลังจะมาถึง จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการและสร้างทางเลือกประเด็นปัญหาวิเคราะห์ผลกระทบ แสวงหาผู้รับผิดชอบร่วมกัน กำหนดกิจกรรมที่จะพัฒนา ศึกษาคู่มือประกอบการอบรมการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งนำกิจกรรมไปพัฒนา

วันที่ 10 ตุลาคม 2554 เวลา 09.00 - 12.00 น. โรงเรียนได้จัดเตรียมที่ประชุมเตรียมเอกสารในการอบรม จอทีวี เครื่องขยายเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างกิจกรรมพร้อมทั้งบันทึกการประชุม โดยผู้ศึกษาค้นคว้า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า รวมกันที่ห้องประชุมคณครพิทักษ์ โรงเรียนเมืองคง ผู้บริหารโรงเรียนชี้แจงการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รอบปี 2550 ที่ผ่านมา และผู้บริหารได้ชี้แจงถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา ที่โรงเรียนต้องได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรมหาชน (สมศ.) ผู้บริหารขอความร่วมมือจากบุคลากรในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบที่ 3 ต่อไป หลังจากนั้นฝ่ายวิชาการ ได้มอบหมายให้ครูรับผิดชอบงานตามการบริหารงาน 4 งาน และแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติตามแผนงานบุคลากรทุกคนนำงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย มาร่วมกันอภิปรายถึงการปฏิบัติงานที่ตัวเองรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ และสอดคล้องกับมาตรฐาน ทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและหาแนวทางแก้ไขนำมาปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น เวลา 13.00 - 16.30 น. ทุกคนทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการและร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาผลการประเมินภายนอกที่ผ่านมาผู้ศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยากร นายประเสริฐ ศรีจันทร์ ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับโรงเรียนและร่วมกันกำหนดโครงสร้างการบริหาร 4 งาน พร้อมกับนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลที่ได้พร้อมนำประโยชน์ เผยแพร่ และบุคลากรทุกคน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนามาตรฐาน การศึกษาระดับสถานศึกษา ให้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

วันที่ 11 ตุลาคม 2554 เวลา 09.00 - 10.00 น. นายณกุล เนาว์ช่าง ได้ให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับงานการประกันคุณภาพการศึกษา เวลา 10.00 - 12.00 น. นายสิริฤกษ์ อภิญญาพงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้นำกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าศึกษาคู่่มือการใช้โปรแกรม ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ การติดตั้งโปรแกรม การเรียกใช้โปรแกรม การรับข้อมูล เวลา 13.00 - 16.00 น. นายสมชาติ เตียไธสง ได้นำกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกจัดทำฐานข้อมูลตามมาตรฐานแต่ละรายด้านและตัวบ่งชี้

วันที่ 12 ตุลาคมเวลา 09.00 - 12.00 น. นายสมชาติ เตียไธสง ได้นำกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกจัดทำฐานข้อมูลตามมาตรฐาน (ต่อ) และการลงข้อมูลรายด้านและตัวบ่งชี้ เวลา 13.00 - 16.30 น. นางสาวจิราวรรณ ปานนอก ได้นำกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการประมวลผลและพิมพ์รายงานและสถิติต่างๆ เป็นรายมาตรฐานและรายด้าน โดยวิทยากรได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมและตอบข้อซักถามในขณะฝึกปฏิบัติเวลา 15.00 - 16.00 น. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำแบบทดสอบหลังการอบรม วิทยากรเฉลยและตรวจแบบทดสอบและแจ้งผลการทดสอบให้ทราบ

รายละเอียดของโปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SchoolQA (School Quality Asesment) เป็นโปรแกรมซึ่งเลือกใช้เมนูเฉพาะที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่ายสะดวก สรุปเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้หลัก (65 ตัวบ่งชี้ย่อย) ประโยชน์ของ โปรแกรม SchoolQA สามารถบันทึกข้อมูลที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานมาตรการส่งเสริม เป็นโปรแกรมที่ออกแบบเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความตระหนักและความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและพร้อมรองรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. รอบ 3 มีวิธีการปฏิบัติงานในการใช้โปรแกรม SchoolQA ตามขั้นตอนดังนี้

การใช้งานโปรแกรมSchoolQA (สำหรับบันทึกข้อมูลมาตรฐานรายด้าน)

1.เมื่อนำเข้าข้อมูลรายชื่อ เมนูนี้จะเป็นการนำเข้าข้อมูลรายชื่อต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

1.1 นำเข้าข้อมูลจากตารางExcel

1.2 เพิ่มรายชื่อรายบุคคล

1.1 นำเข้าข้อมูลจากตารางExcel การนำเข้าข้อมูลจากตารางExcel สามารถนำเข้าข้อมูลได้2ส่วนคือ

1.1.1 รายชื่อนักเรียน

1.1.2 รายชื่อบุคลากร

1.1.1 รายชื่อนักเรียน การนำเข้าข้อมูลรายชื่อนักเรียนจากตาราง Excel สามารถนำเข้า ข้อมูลได้ 2 แบบคือ

1.1.1.1 นำเข้าข้อมูลรายชื่อนักเรียนพร้อมคะแนนของแต่ละ
มาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.1.1.2 นำเข้าข้อมูลรายชื่อนักเรียนอย่างเดียว

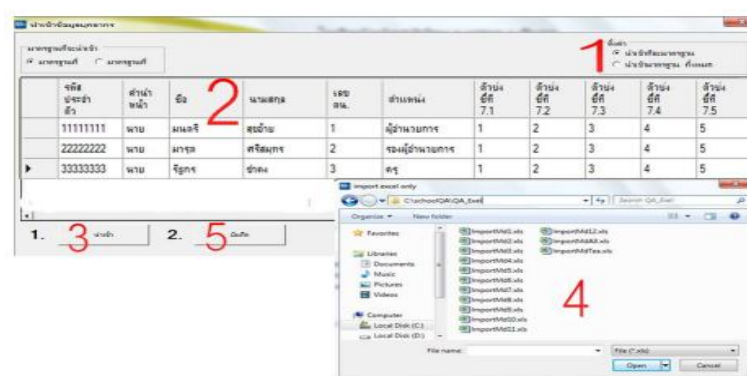
1.1.1.3 การนำเข้าข้อมูลรายชื่อนักเรียนพร้อมคะแนนของแต่ละ
มาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.1.2 รายชื่อบุคลากร การนำเข้าข้อมูลรายชื่อบุคลากรจากไฟล์Excel สามารถนำเข้าข้อมูลได้ 2 แบบคือ

1.1.2.1 นำเข้าข้อมูลรายชื่อบุคลากรพร้อมคะแนนของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.1.2.2 นำเข้าข้อมูลรายชื่อบุคลากรอย่างเดียว

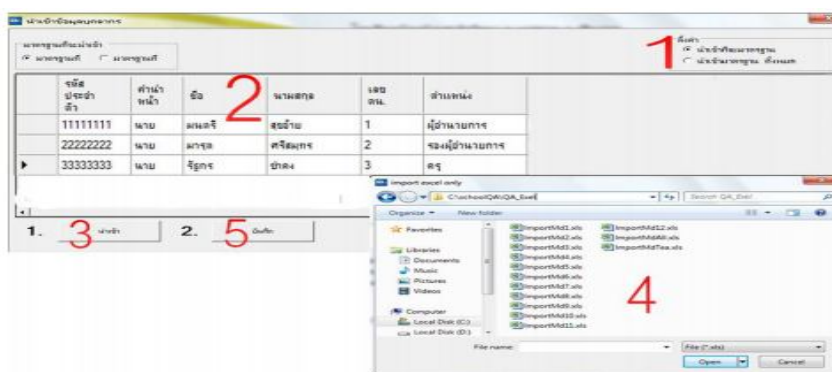
1.1.2.1 การนำเข้าข้อมูลรายชื่อบุคลากรพร้อมคะแนนของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

1. คลิกเลือกเมนูนำเข้าที่ละมาตรฐานในส่วนของการตั้งค่า
 2. ก่อนที่จะนำเข้าข้อมูลจาก Excel นั้นจะต้องทำไฟล์ Excel ให้ตรงกับที่โปรแกรมกำหนด ซึ่งตัวอย่างไฟล์ Excel ทางโปรแกรมจะมีต้นฉบับจัดเก็บเอาไว้ที่ C:\SchoolQA\QA_Excel ในโฟลเดอร์นี้จะมีต้นฉบับไฟล์ Excel ให้ครบทั้งหมด 6 มาตรฐานซึ่งมาตรฐานด้านผู้เรียนจะใช้ไฟล์ ImportMd7.xls–ImportMd12.xls

3. เมื่อทำไฟล์ Excel ตรงกับที่โปรแกรมกำหนดให้แล้วคลิกเลือกที่ปุ่ม“นำเข้า”
4. เลือกไฟล์ Excel ที่ต้องการจะนำเข้า
5. คลิกที่ปุ่ม“บันทึก”

1.1.2.2 นำเข้าข้อมูลรายชื่อบุคลากรอย่างเดียว

1. คลิกเลือกเมนูนำเข้ามาตรฐานด้านผู้เรียนทั้งหมดในส่วนของการตั้งค่า
2. ก่อนที่จะนำเข้าข้อมูลจาก Excel นั้นจะต้องทำไฟล์ Excel ให้ตรงกับที่โปรแกรมกำหนด ซึ่งตัวอย่างไฟล์ Excel ทางโปรแกรมจะมีต้นฉบับจัดเก็บเอาไว้ที่ C:\SchoolQA\QA_Excel ซึ่งมาตรฐานด้านผู้เรียนจะใช้ไฟล์ ImportMdTeal.xls
3. เมื่อทำไฟล์ Excel ตรงกับที่โปรแกรมกำหนดให้แล้วคลิกเลือกที่ปุ่ม“นำเข้า”
4. เลือกไฟล์ Excel ที่ต้องการจะนำเข้า
5. คลิกที่ปุ่ม“บันทึก”

1.2 เพิ่มรายชื่อรายบุคคล การเพิ่มรายชื่อรายบุคคลสามารถนำเข้าข้อมูลได้

2 ส่วนคือ

1.2.1 เพิ่มรายชื่อนักเรียน

1.2.2 เพิ่มรายชื่อบุคลากร

1.2.1 เพิ่มรายชื่อนักเรียน

1. คลิกที่ปุ่มเพิ่ม
2. เลือกชั้นและห้องที่ต้องการเพิ่มรายชื่อนักเรียน
3. ใส่รายละเอียดนักเรียนที่ต้องการเพิ่มรายชื่อ
4. คลิกที่ปุ่ม“บันทึก”

*ช่องรหัสนักเรียนจำเป็นต้องใส่ข้อมูลให้ครบ มิฉะนั้นจะคลิกปุ่ม“บันทึก”ไม่ได้

1.2.2 เพิ่มรายชื่อบุคลากร

1. คลิกที่ปุ่มเพิ่ม
2. ใส่รายละเอียดบุคลากรที่ต้องการเพิ่มรายชื่อ
3. คลิกที่ปุ่ม“บันทึก”

*เลขรหัสประจำตัวประชาชนจะต้องใส่ให้ครบ ทั้ง13หลักมิฉะนั้นจะคลิกปุ่ม“บันทึก”ไม่ได้

2. เมนูตั้งปีการศึกษา

1. กำหนดปีการศึกษาปัจจุบันลงในช่องการศึกษา
2. คลิกที่ปุ่ม“ตกลง”

3. เมนูตั้งรหัสผ่าน

1. ใส่ชื่อผู้ใช้ในช่อง User
2. ใส่รหัสผู้ใช้ในช่อง Passwords
3. คลิกที่ปุ่ม“เข้าสู่ระบบ”

*หากต้องการตั้งรหัสใหม่ให้คลิกที่ปุ่ม “ตั้งรหัสใหม่”

4. เมนูสารสนเทศ

1. เลือกสารสนเทศที่ต้องการให้โปรแกรมแสดงผลสารสนเทศเช่นรายชั้นเรียน,ระดับชั้น และทั้งโรงเรียนเป็นต้น

2. เลือกมาตรฐาน,ตัวบ่งชี้,ชั้นเรียนและห้อง

3. เลือกประเภทของกราฟที่ต้องการให้โปรแกรมแสดงผลสารสนเทศเช่นแบบ 2 มิติหรือแบบ 3 มิติ

4. คลิกที่ปุ่ม“แสดงผล”

5. หากต้องการพิมพ์สารสนเทศผ่านทางเครื่องพิมพ์ให้คลิกที่ปุ่ม“พิมพ์”

5. เมนูสำรองข้อมูล

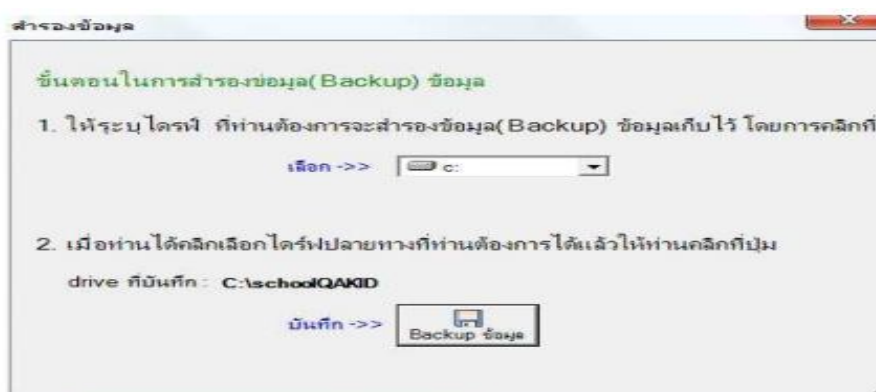
การสำรองข้อมูลแบ่งออกเป็น2ส่วนคือ

5.1 สำรองข้อมูล(Backup)

5.2 คืนค่าข้อมูล(Restore)

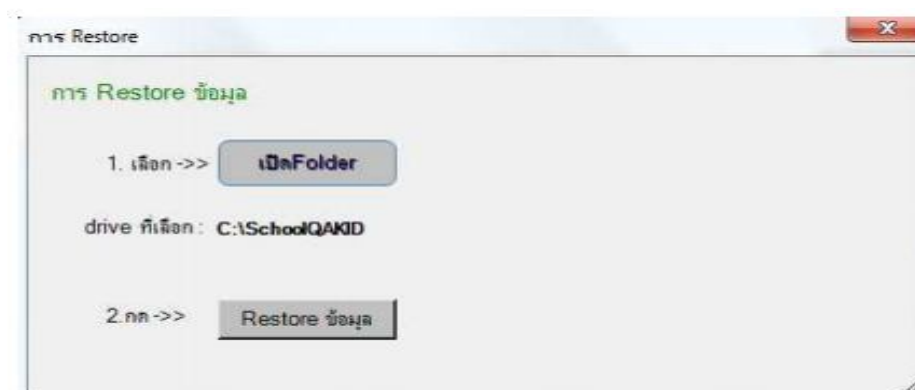
5.1 สำรองข้อมูล(Backup)

ในตัวโปรแกรมจะมีคำอธิบายถึงวิธีการ สำรองข้อมูล(Backup)ให้ผู้ใช้ทราบ

5.2 คืนค่าข้อมูล(Restore)

ในตัวโปรแกรมจะมีคำอธิบายถึงวิธีการคืนค่าข้อมูล(Restore)ให้ผู้ใช้ทราบ

6. เมนูส่งออกข้อมูล

เมนูนี้จะเป็นการส่งออกข้อมูลในรูปแบบของไฟล์Excelเพื่อส่งออกข้อมูลไปยังเครื่องอื่นหรือส่งออกข้อมูลไปยังเครื่องประมวลผลกลางซึ่งโปรแกรมกำหนดให้มีการส่งออกข้อมูลในมาตรฐานด้านผู้เรียนและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผู้ใช้จะต้องกำหนดชื่อไฟล์ Excel ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 ImportMd1.xls	คือ	มาตรฐานที่ 1 (ด้านผู้เรียน)
6.2 ImportMd2.xls	คือ	มาตรฐานที่ 2 (ด้านผู้เรียน)
6.3 ImportMd3.xls	คือ	มาตรฐานที่ 3 (ด้านผู้เรียน)
6.4 ImportMd4.xls	คือ	มาตรฐานที่ 4 (ด้านผู้เรียน)
6.5 ImportMd5.xls	คือ	มาตรฐานที่ 5 (ด้านผู้เรียน)
6.6 ImportMd6.xls	คือ	มาตรฐานที่ 6 (ด้านผู้เรียน)
6.7 ImportMd7.xls	คือ	มาตรฐานที่ 7 (ด้านการจัดการศึกษา)
6.8 ImportMd8.xls	คือ	มาตรฐานที่ 8 (ด้านการจัดการศึกษา)
6.9 ImportMd9.xls	คือ	มาตรฐานที่ 9 (ด้านการจัดการศึกษา)
6.10 ImportMd10.xls	คือ	มาตรฐานที่ 10 (ด้านการจัดการศึกษา)
6.11 ImportMd11.xls	คือ	มาตรฐานที่ 11 (ด้านการจัดการศึกษา)
6.12 ImportMd12.xls	คือ	มาตรฐานที่ 12 (ด้านการจัดการศึกษา)

โปรแกรม Excel

โรงเรียนบ้านหัวตะกอกวิทยา จ.นครศรีธรรมราช

นำข้อมูลจากไฟล์ Excel

☒ มัธยมศึกษาปีที่ 1
 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3
 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4
 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5
 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6
 ปีการศึกษา 2555

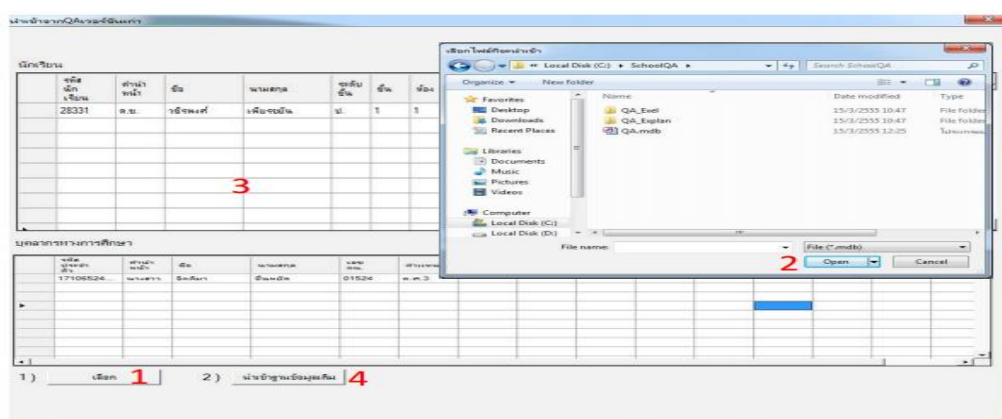
Stu_id	PLname	FLname	ULname	Lev	Class	Pin	Point11	Point12	Point13	Point14	EYea
1111	นาย	เอกวิ	ธนวัฒน์	อ	1	1	1	1	1	1	2555
1234	นางสาว	สณชัย	ศุภิส	อ	1	1	2	1	1	1	2555
2222	นาย	วิมล	เชษฐ	อ	1	1	3	2	1	5	2555
3333	นาย	มากร	ศุภมิตร	อ	1	1	4	2	1	4	2555
4444	นาย	จางฉี	เจกียอน	อ	1	1	4	2	3	3	2555
5555	นาย	วิมล	สมชาย	อ	1	1	4	4	3	3	2555
6666	นางสาว	วิภา	เกษม	อ	1	1	5	4	2	4	2555
7777	นางสาว	วิมล	ปิ่น	อ	1	1	5	5	5	4	2555
8888	นางสาว	สมศรี	ศิริ	อ	1	1	5	5	5	5	2555
9999	นางสาว	วิมล	เกษม	อ	1	1	5	5	5	5	2555

*หมายเหตุ ตั้งชื่อ File Excel->> ImportMd1.xls

ส่งข้อมูล

7. เมนูนำเข้าQAเวอร์ชันเดิม

เมนูนี้มีไว้สำหรับเพื่อทำการนำเข้าข้อมูลรายชื่อนักเรียนและบุคลากรจากโปรแกรมSchoolQAเวอร์ชันเดิม(18มาตรฐาน84ตัวบ่งชี้)ให้เป็นSchoolQAเวอร์ชันใหม่(15 มาตรฐาน65ตัวบ่งชี้) ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. คลิกที่ปุ่ม“เลือก”
 2. เลือกไฟล์รายชื่อนักเรียนหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการจะนำเข้าจากนั้นคลิก“Open”

3. โปรแกรมจะแสดงรายชื่อนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาตามที่ใช้เลือก
 4. คลิกที่ปุ่ม“นำเข้าฐานข้อมูลเดิม”

คู่มือการใช้งานและตัวโปรแกรมจะมีรายละเอียดตัวบ่งชี้ต่างๆให้ผู้ใช้ทราบและผู้ใช้สามารถทำการแนบไฟล์เอกสารร่องรอยต่างๆได้จากตัวโปรแกรมและสามารถนำเข้ารูปภาพต่างๆได้ นอกจากนี้ในตัวโปรแกรมยังมีตัวอย่างเอกสารการประเมินร่องรอยและแบบตัวอย่างเอกสารเครื่องมือต่างๆโดยผู้ใช้สามารถเปิดดูไฟล์เอกสารดังกล่าวและสามารถทำการปรับเปลี่ยนรายละเอียดให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ได้อีกด้วย

เอกสารเกณฑ์การประเมินร่องรอย

เปิดไฟล์ พิมพ์ ออก				
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	งาน/โครงการ/กิจกรรม	สภาพพฤติกรรมที่ควรปรากฏ	ร่องรอย/หลักฐาน/ตัวอย่าง
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบ่งต้นของศาสนาที่ตนนับถือ	1. โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาของแต่ละศาสนา - กิจกรรมส่งเสริมสื่อนักธรรม - ยุวทูตความดี ชนาคูความดี - โครงการเข้าค่ายธรรมะ - อบรมจริยธรรมหน้าเสาธงและศุกร์	- ผู้เรียนที่มาโรงเรียนทันเวลา - ผู้เรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบสถานศึกษา โดยเฉพาะการเข้าแถวเคารพธงชาติ - ผู้เรียนที่สนใจกิจกรรมการเรียนรู้และรับผิดชอบที่ครูมอบหมาย - ผู้เรียนที่แต่งกายเรียบร้อยใน	1. พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน 2. สมุดบันทึกความดี 3. โครงการและรายงานโครงการ 4. บันทึกผลการพัฒนาผู้เรียน 5. สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน 6. รายงานวิจัยในชั้นเรียน

เมื่อคลิกที่เมนู “เอกสารการประเมินร่องรอย” จะปรากฏหน้าต่างดังรูป ซึ่งจากรูปจะเป็นแบบตัวอย่างเอกสาร การประเมินของแต่ละตัวบ่งชี้ โดยโปรแกรมจะใส่รายละเอียดตัวอย่างมาให้อย่างคร่าวๆ ตัวอย่างเอกสารการประเมินของแต่ละตัวบ่งชี้ข้างต้น ในตัวโปรแกรมจะมีมาให้ทุกมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวอย่างเอกสารการประเมินร่องรอยดังกล่าวนี้ ผู้ใช้สามารถทำการแก้ไขปรับเปลี่ยนเป็นแบบของผู้ใช้เองได้หากผู้ต้องการทำการแก้ไขปรับเปลี่ยนเอกสารตัวอย่างการประเมินร่องรอย ให้คลิกที่ปุ่ม “เปิดไฟล์” จากนั้นโปรแกรมจะทำการเปิดไฟล์ขึ้นมาผ่านทางโปรแกรม Microsoft Word ให้โดยอัตโนมัติ ผู้ใช้สามารถทำการแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อความต่างๆ ได้ตามความต้องการผลการพัฒนาโดยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า

1. จากผลการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบปรนัย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 20 ข้อ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 4 ผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจและการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า	คะแนนสอบ		ผลการเปรียบเทียบ เพิ่ม / ลด
	ก่อนการประชุม (20 คะแนน)	หลังการประชุม (20 คะแนน)	
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ	13	18	+5
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มาตรฐานที่ 1	13	16	+3
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มาตรฐานที่ 2	14	16	+2
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มาตรฐานที่ 3	15	18	+3
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มาตรฐานที่ 4	15	18	+3
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มาตรฐานที่ 5	14	16	+2
รวม	84	102	+18
คะแนนเฉลี่ย	14	17	3
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	70.0	85.0	-

จากตาราง 4 พบว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มผู้ศึกษาได้คะแนนรวมเฉลี่ย 14 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 70.00 หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้คะแนนรวมเฉลี่ย 17 ข้อ มีคะแนนเพิ่มขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดไว้โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 85.00 ซึ่งผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 6 คน มีคะแนนเพิ่มขึ้นและผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2. ผลจากการสังเกตผู้ร่วมศึกษาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบสังเกต ฉบับที่ 1 พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ทุกคนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นอย่างมาก มีการซักถามวิทยากรเป็นระยะๆ เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา ในขณะที่ฝึกปฏิบัติได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีมีบรรยากาศการทำงานร่วมกันสูง ผลการฝึกใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจสามารถทำได้เป็นที่น่าพอใจแต่ในด้านการปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในการศึกษา ควรได้นำการพัฒนาและการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ และความชำนาญต่อไป

3. ผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมศึกษาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ บุคลากรทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และ พัฒนางานให้สำเร็จ บรรยากาศใน

การประชุม บุคลากร มีความพึงพอใจและที่สำคัญการที่งานจะสำเร็จได้ต้องมีการทำงานร่วมกันแบบ
ทีมงาน ดังตัวอย่างข้อมูลอ้างอิงประกอบ ดังนี้

“...ได้รับความรู้ความเข้าใจในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด รู้วิธีการดำเนินงานจากที่เมื่อก่อนการ
ดำเนินงานมีแต่ประเมินมาตรฐานเท่านั้น...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 1 . 20 ตุลาคม 2554 : การสัมภาษณ์)

“...ศึกษานิเทศก์บรรยายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้เข้าใจกระบวนการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นขั้นเป็นตอน และผู้เข้าร่วมประชุม
ในครั้งนี้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2. 21 ตุลาคม 2554 : การสัมภาษณ์)

“...ได้รับความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการปฏิบัติงาน 4
งาน...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 3. 21 ตุลาคม 2554 : การสัมภาษณ์)

“...มีความมั่นใจ มีความรู้ มีความพร้อมในการเตรียมการประเมินคุณภาพการศึกษา
จากสมศ...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4. 22 ตุลาคม 2554 : การสัมภาษณ์)

“ มีความมุ่งมั่น มีขวัญกำลังใจ รู้จักการทำงานเป็นทีม และมีความสำคัญที่ได้มีส่วนร่วม.”
(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 5 . 22 ตุลาคม 2554 : การ
สัมภาษณ์)

“...โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับงานประกันคุณภาพ
การศึกษา ช่วยให้สามารถรวบรวมข้อมูลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้รวดเร็วขึ้น...”

(หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา. 18 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SchoolQA (School
Quality Asesment) สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา เท่าใดนัก แต่ในการฝึกปฏิบัติก็มีความ
ตั้งใจให้สูงมาก และมีคู่มือการใช้โปรแกรมเพื่อจะได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานที่รับผิดชอบอยู่ให้มี
ประสิทธิภาพมากขึ้น...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 1. 18 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...ไม่เคยศึกษาโปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ทราบว่ามียรายละเอียดอะไรบ้าง จึงอยากเข้าอบรมเพื่อให้ได้ความรู้ว่ามีโปรแกรมมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2. 19 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...ในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของวิทยาการได้ให้ความรู้ในเรื่องการใช้โปรแกรมมีการฝึกบันทึกข้อมูลตามคู่มือการใช้โปรแกรม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มขึ้นในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากเวลาฝึกทักษะมีไม่มากนัก แต่คิดว่าเมื่อได้ฝึกบ่อยๆ ก็น่าจะดีขึ้น

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 3 . 19 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...ขั้นตอนการนำไปใช้การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามคู่มือการใช้โปรแกรมมีรายละเอียด และวิธีการทางเทคนิคค่อนข้างมาก ทำให้ไม่ทัน ไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้ และยังขาดความชำนาญในการรายงานและ การพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ตามที่ต้องการควรจัดกิจกรรมพัฒนาเพิ่มเติมอีกในโอกาสต่อไป...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านที่ 4. 19 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...การจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลกึ่งอัตโนมัติ ทั้งการจัดแฟ้มเอกสาร การเก็บงานในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Word และ โปรแกรม Excel ทำให้การจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ มีสภาพพร้อมใช้...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านที่ 5 . 20 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

สรุปจากการสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และ พัฒนางานให้สำเร็จ บรรยากาศในการประชุม บุคลากร มีความพึงพอใจและที่สำคัญการทำงานสำเร็จได้ต้องมีการทำงานร่วมกันแบบทีมงาน

4. การดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า เพื่อทราบความก้าวหน้าของผลการปฏิบัติงานและการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อนำ ไปสู่การปรับปรุงแก้ไข เพื่อสังเกตการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ สังเกตการพัฒนาตนเอง สังเกตการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติในระหว่างวันที่ 10 พฤศจิกายน 2554 ถึง 30 พฤศจิกายน 2554 ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมและผู้เชี่ยวชาญการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2554 ผู้ศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมและผู้เชี่ยวชาญการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ประชุมร่วมกันกำหนดแนวทางการดูแลรักษาและการตรวจสอบโปรแกรมไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบดูแลรักษาโปรแกรม โดยแต่งตั้ง หัวหน้างานบริหารวิชาการ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ดูแลรักษา ระบบมีหน้าที่ในการใช้โปรแกรม การจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และปรับเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนมีหน้าที่ในการรักษาโปรแกรมให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. กำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยไม่สามารถกระทำการและเปลี่ยนแปลงข้อมูลในโปรแกรมได้ง่าย โดยใช้รหัสผ่านก่อนที่จะใช้โปรแกรม
3. ควรให้ผู้ที่ใช้โปรแกรมได้รับการแนะนำ ประชุมและรู้จักวิธีการใช้โปรแกรมทุกครั้ง ก่อนที่จะใช้โปรแกรม

4. การตรวจสอบการใช้โปรแกรมจะต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบ ให้ชัดเจน ซึ่งในที่ประชุมกำหนดให้มีการตรวจสอบการใช้โปรแกรมทุก ๆ ภาคเรียน

5. การตรวจสอบโปรแกรมควรให้ครอบคลุมในเรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานของโปรแกรม การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโปรแกรมให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

6. กำหนดให้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาพบปะและให้ คำปรึกษากับคณะผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 และวันที่ 12 พฤศจิกายน 2554 ผลการดำเนินการนิเทศภายใน พบว่า

1. ผลจากการสังเกตในการนิเทศภายใน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมโดยใช้แบบ สังเกตฉบับที่ 2 และนำวิเคราะห์เนื้อหา ผลจากการสังเกต พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความกระตือรือร้น ในการฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกัน คุณภาพการศึกษา สามารถปฏิบัติตามกิจกรรม ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าตาม มาตรฐานขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 3) ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 5) ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม สามารถ ตรวจสอบและวัดประเมินได้ ตลอดจนสอบถามปัญหา ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในกรณีที่ไม่เข้าใจ หรือไม่ชัดเจนในการใช้โปรแกรม ดำเนินงานในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบในการฝึกการใช้โปรแกรมด้วยตนเอง

2. ผลจากการสัมภาษณ์ในการนิเทศภายใน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถดำเนินการด้านการใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการ บันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การนิเทศภายในเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน ช่วยให้การดำเนินงานด้านดังกล่าว มีผลดีทั้งต่อกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานทั้งในด้านการ ใช้โปรแกรม และในด้านการดูแลรักษา ตรวจสอบโปรแกรมให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่มีปัญหาอยู่บ้างคือผู้ร่วมศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหากรณีเมื่อเกิดความขัดข้องกับเครื่องคอมพิวเตอร์

จำเป็นจะต้องให้ความรู้ด้านการแก้ปัญหาเมื่อเครื่องหรือโปรแกรมเกิดการขัดข้องและให้การนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ ดังตัวอย่างข้อมูลอ้างอิงประกอบ ดังนี้

“...การนิเทศช่วยให้ผู้ปฏิบัติมั่นใจมากขึ้นไม่วิตกกังวลว่าข้อมูลจะผิด เพราะมั่นใจในตัวโปรแกรม สะดวกสบายมากขึ้นเพราะกรอกข้อมูลเพียงครั้งเดียวสามารถที่จะทราบผลได้ครบทั้งระบบของการวัดผลประเมินผล ส่วนการใช้โปรแกรม SchoolQA ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน ช่วยให้การดำเนินงานด้านดังกล่าวมีผลดีทั้งต่อกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว สะดวก และถูกต้อง...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 1. 15 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...ผู้นิเทศช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีความมั่นใจในการทำงานกับโปรแกรม เพราะได้ปฏิบัติจริงโดยผู้นิเทศคอยให้ความช่วยเหลือและนิเทศอย่างต่อเนื่องและเห็นผลงานจากการปฏิบัติของโปรแกรมที่นำไปใช้ได้จริง สำหรับ การใช้โปรแกรม SchoolQA ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานพื้นฐาน ก็ใช้งานง่ายมากเลย ช่วยให้ทำงานบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว ตรวจสอบได้ไม่เสียเวลามาก...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2. 15 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...แรกๆ มักจะสับสนขั้นตอนการใช้งาน แต่พอได้ทำสอง สามครั้งก็เริ่มจำได้ แต่ก็ยังไม่คล่องนัก เมื่อได้รับการนิเทศเพิ่มเติมก็ทำให้มั่นใจมากขึ้น...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 3. 18 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...สะดวกต่อการทำงานดีแต่ในทางปฏิบัติ มักมีปัญหาในเรื่องของการบันทึกข้อมูลการรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ และกรณีเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องหรือโปรแกรมขัดข้อง ผู้ปฏิบัติบางคนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะไม่มีพื้นฐานด้านนี้ แต่เมื่อได้รับการนิเทศก็เข้าใจระบบของเครื่องและโปรแกรมมากขึ้น และสามารถปฏิบัติงานในส่วนที่ปฏิบัติไม่ได้...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4. 21 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

“...โปรแกรมต้องสามารถนำเข้าข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลสะดวกรวดเร็วทั้ง 3 มาตรฐานและคู่มือการใช้โปรแกรมต้องเข้าใจได้ง่ายสามารถปฏิบัติตามได้...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 5. 21 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์)

สรุปจากการสัมภาษณ์ การนิเทศภายในผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความกระตือรือร้น มั่นใจในการฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถปฏิบัติกิจกรรม ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการประเมินการพัฒนาบุคลากรด้านใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับ
การประกันคุณภาพการศึกษาของผู้ร่วมศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
1.สามารถเรียกใช้ข้อมูลจากโปรแกรมได้อย่างรวดเร็ว	2.63	0.52	ปานกลาง
2. ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมมีความถูกต้อง	2.75	0.46	ปานกลาง
3. ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกับความต้องการ	2.13	0.64	น้อย
4. ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน	2.50	0.53	ปานกลาง
5. ข้อมูลที่ได้มีความทันสมัย	2.63	0.52	ปานกลาง
6. โปรแกรมนี้ง่ายต่อการใช้งาน	2.90	0.52	ปานกลาง
7. โปรแกรมนี้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้	2.80	0.50	ปานกลาง
8. โปรแกรมมีความทนทานต่อความผิดพลาดในทุก ขั้นตอนของการใช้โปรแกรม	2.25	0.46	น้อย
9. โปรแกรมนี้สามารถแสดงผลได้ทั้งทางหน้า จอคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์	3.00	0.00	ปานกลาง
10.โปรแกรมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทั้ง 5 ด้าน	2.88	0.35	ปานกลาง
รวม	2.65	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.65 และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เห็นควรได้รับการแนะนำและให้ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อไป

สรุปผลการดำเนินการนิเทศภายใน ในขั้นติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน ส่วนใหญ่บรรลุเป้าหมายโดยกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้งกลุ่มผู้บริหารและผู้บริหารงาน สามารถดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน มีการใช้โปรแกรมการดูแล รักษาโปรแกรมและตรวจสอบการใช้โปรแกรม แก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องให้สามารถใช้

งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังไม่ชัดเจนและไม่บรรลุเป้าหมายในเรื่อง การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 2 คน คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 จะต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการใช้โปรแกรมสำหรับประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

การสะท้อนผลการพัฒนาในรอบที่ 1

จากการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกงจังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ได้พัฒนาตามกรอบการวิจัยปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ เป็นกระบวนการในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน ซึ่งทั้ง 2 กลยุทธ์นี้ได้สะท้อนผลการดำเนินการในแต่ละกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ด้านที่ 1)มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านที่ 3)มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านที่ 4)มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านที่ 5)มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ตามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าต้องการ ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้งหมดได้ทดสอบความรู้ก่อนเรียน ปรากฏว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่อนข้างน้อย หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ ด้านการวัด และประเมินผล มีความรู้ ความสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้น

2. การนิเทศภายใน มีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ความสามารถของบุคลากรในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก

การนิเทศ ติดตาม พบว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน บรรลุเป้าหมายโดยกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ดำเนินการ การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการใช้โปรแกรม การดูแล รักษาโปรแกรม และตรวจสอบการใช้โปรแกรมให้สามารถใช้งานได้ แต่ยังพบปัญหาในบางขั้นตอนคือปัญหาที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า สรุปได้ ดังนี้

1. ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความชำนาญ ขาดความคล่องตัวในการทำงานมีปัญหาในเรื่องของการบันทึกข้อมูลการรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ มักจะลื่นขึ้นตอนการใช้งาน ลื่นสัญลักษณ์ รหัสข้อมูลอยู่เสมอ

2. ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าบางคนไม่สามารถแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้อง เมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งานได้ ปัญหาเฉพาะที่ต้องได้รับการพัฒนาในวงรอบต่อไป

1. การบันทึกข้อมูล การรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์
2. การแก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้อง

สรุปผลการพัฒนาบุคลากร ด้านการโปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากได้วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล จะพบว่าบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจด้านการความรู้ ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ซึ่งได้แก่ การรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลการประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดีขึ้นกว่าเดิม แต่ยังมีปัญหาอยู่บ้าง คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังขาดความชำนาญ ขาดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน การบันทึกข้อมูลการรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ มักจะลื่นขึ้นตอนการใช้งาน ไม่สามารถแก้ไข เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งานได้ จึงได้นำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No. 2)

จากการดำเนินการพัฒนา การดำเนินการพัฒนางรอบที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า คือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังมีปัญหาเฉพาะเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การรายงานและการพิมพ์ ข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์ การแก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้อง กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ประชุม และตกลงร่วมกันว่า การดำเนินการเพื่อพัฒนาแก้ปัญหาดังกล่าว ควรแก้ปัญหาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ ภายใน ในการวงรอบที่ 2 ดังนี้

การพัฒนาโดยกลยุทธ์การนิเทศภายใน มีเป้าหมายเพื่อติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถจัดทำข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงาน ผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานสัมพันธ์และเสริมกำลังใจในการ ปฏิบัติงานช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเกิดความรู้ ความชำนาญในการใช้โปรแกรมการใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งใน ด้านการบันทึกข้อมูลการรายงาน การพิมพ์ข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์ การแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งาน กิจกรรมการนิเทศ ติดตาม ในครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการ กำกับ ติดตาม โดย กำหนดวันดำเนินการ คือ วันที่ 10 ธันวาคม 2554, 11 และ 12 ธันวาคม 2554 ใน เวลา 10.00 - 16.00 น. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศ ติดตามได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำนวน 6 คน วิทยากรผู้เชี่ยวชาญการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ให้การนิเทศ ติดตาม คือ นายสิริฤกษ์ อภิญาพงษ์ และนางสาวจิราวรรณ ปานนอก มีกิจกรรมดังนี้คือ นิเทศ ติดตาม การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถจัดทำฐานข้อมูลตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง ในด้านการบันทึกข้อมูล การรายงาน การพิมพ์ข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์ การแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งาน ผลการดำเนินกิจกรรมการนิเทศ ภายใน พบว่า การดำเนินการ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการ การประกันคุณภาพการศึกษา ประสบผลสำเร็จ ในการบันทึกผลฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในด้านการบันทึก ข้อมูล การรายงาน การพิมพ์ข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์การแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิด ปัญหาจากการใช้งานได้เป็นที่น่าพอใจ จากการรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมิน ดังตัวอย่างข้อมูลอ้างอิงประกอบ ดังนี้

“...การนิเทศภายใน การใช้โปรแกรม ในวงรอบที่ 2 ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกัน คุณภาพการศึกษา และสามารถจัดทำฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผล คุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2. 14 ธันวาคม 2554 : สัมภาษณ์)

“...การนิเทศภายใน การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถจัดทำฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวงรอบที่ 2 เป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็น สำหรับการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับโอกาสเรียนรู้ และฝึกฝนเพิ่มเติม...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4. 14 ธันวาคม 2554 : สัมภาษณ์)

“...การพัฒนาในวงรอบที่ 2 ครั้งนี้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจมากที่สุด ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความตั้งใจมีความพยายามกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมตาม ที่วิทยากรมอบหมายทุกขั้นตอน...”

(ผู้ศึกษาค้นคว้า. 14 ธันวาคม 2554 : สังเกต)

“...การบันทึกข้อมูล การรายงาน การพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ จากการได้รับการพัฒนาในครั้งที่ 1 ไม่ค่อยมั่นใจนัก แต่เมื่อได้รับการอบรมเพิ่มเติม และการนิเทศ แนะนำ หลายๆ ครั้งทำให้เกิดความมั่นใจ สบายใจมากขึ้น...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2. 19 ธันวาคม 2554 : สัมภาษณ์)

“...การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงานของโปรแกรม และการแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งาน จากวิทยากรผู้ให้การนิเทศ หลาย ๆ ครั้ง ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำงานได้เอง และมั่นใจมากขึ้น เมื่อทำซ้ำๆ ทำให้เกิดความชำนาญ และยังมั่นใจมากขึ้นเมื่อได้รับการนิเทศ...”

(ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4. 16 ธันวาคม 2554 : สัมภาษณ์)

สรุปจากการการสัมภาษณ์ ผลการดำเนินกิจกรรมการนิเทศ ติดตามในวงรอบที่ 2 นี้ ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจมากที่สุด ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความตั้งใจและให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรม สามารถใช้โปรแกรมจัดทำฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงาน ผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างถูกต้อง

ผลจากการประเมินการพัฒนาบุคลากรด้านใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับ
การประกันคุณภาพการศึกษาของผู้ร่วมศึกษามาตรฐานด้านที่ 2 และมาตรฐานด้านที่ 4

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
1.สามารถเรียกใช้ข้อมูลจากโปรแกรมได้อย่างรวดเร็ว	4.86	0.38	มากที่สุด
2. ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมมีความถูกต้อง	4.53	0.51	มากที่สุด
3. ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกับความต้องการ	3.86	0.90	มาก
4. ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ข้อมูลที่ได้มีความทันสมัย	4.14	0.90	มาก
6. โปรแกรมนี้ง่ายต่อการใช้งาน	4.71	0.47	มากที่สุด
7. โปรแกรมนี้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้	4.00	1.00	มาก
8. โปรแกรมมีความทนทานต่อความผิดพลาดในทุก ขั้นตอนของการใช้โปรแกรม	4.59	0.51	มากที่สุด
9. โปรแกรมนี้สามารถแสดงผลได้ทั้งทางหน้า จอคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์	4.71	0.47	มากที่สุด
10.โปรแกรมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทั้ง 5 ด้าน	4.76	0.44	มากที่สุด
รวม	4.51	0.59	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ครูผู้รับผิดชอบมาตรฐานด้านที่ 2 และ ครูผู้รับผิดชอบมาตรฐานด้านที่ 4 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรม SchoolQA สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.51

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมการนิเทศ ติดตามในวงรอบที่ 2 นี้ จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลตรงกันว่า การดำเนินการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะ ในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้อย่างชำนาญ โปรแกรมแสดงผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว มีการรายงานข้อมูลได้ตามรูปแบบที่ต้องการ การแสดงผลเพื่อการรายงานข้อมูล สามารถเรียกดูข้อมูลได้เมื่อป้อนข้อมูลเป็นตัวเลขประจำตัว และตัวอักษรการพิมพ์ รายงานสามารถพิมพ์รายงานได้ตามที่ต้องการ และสามารถแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งานได้

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

จากการพัฒนาบุคลากรการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน ในวงรอบที่ 2 ด้วยกลยุทธ์การนิเทศภายใน สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา คือ ส่งผลให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 2 คน ที่การพัฒนาในวงรอบที่รอบที่ 1 ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ เมื่อดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 บุคลากรดังกล่าว สามารถแก้ปัญหาในการบันทึกข้อมูล การรายงาน การพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ และการแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้งาน ได้เป็นอย่างดีและเป็นผลทำให้การพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนองต่อความต้องการของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน

สรุปผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ

ผลจากการศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ด้านที่ 1)มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านที่ 3)มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านที่ 4)มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านที่ 5)มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม โดยใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรมSchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังปรากฏในแบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินการใช้โปรแกรมแม้ว่าในวงรอบที่ 1 ยังมีปัญหาอยู่บ้างคือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และ มาตรฐานด้านที่ 4 ยังขาดความชำนาญมักลืมนขั้นตอน การใช้งาน ลืมสัญลักษณ์ และรหัสข้อมูลอยู่เสมอ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ขัดข้องขณะใช้งานได้ และเมื่อได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ด้วยการนิเทศภายใน ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถดำเนินการบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ผลการประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรในวงรอบที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด หลังจากสิ้นสุดการพัฒนาหลังจากสิ้นสุดการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เห็นว่าควรจะดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Asesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ต่อไป ซึ่งกันและกัน เห็นว่ามีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอสรุปอภิปราย และข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ
 - 4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้
 - 4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

สรุปผล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (Kemmis และ McTaggart. 1988 : 11 - 15) เพื่อปรับปรุงพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ระหว่างวันที่ 11 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ก่อนการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ค่อนข้างน้อย ยังไม่ค่อยเข้าใจและยังไม่ชัดเจนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงหาวิธีการเพื่อที่จะพัฒนาบุคลากรในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลยุทธ์ 2 ขั้นตอน คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ การนิเทศภายใน หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว โดยเริ่มจากการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึก

ทักษะปฏิบัติของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมโดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา กิจกรรมตามแนวทางการวิจัยปฏิบัติการ

ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จากการดำเนินการพัฒนานุเคราะห์ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ใช้กระบวนการพัฒนานุเคราะห์ 4 ขั้นตอน ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมได้แก่ 1)การบรรยายให้ความรู้ 2) การฝึกปฏิบัติ และการนิเทศภายใน สามารถพัฒนานุเคราะห์ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 6 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา แต่พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 4 คน มีความมั่นใจ และสามารถดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน มีการใช้โปรแกรมการดูแล รักษาโปรแกรมและตรวจสอบการใช้โปรแกรม แก้ไขปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ ชัดช่องให้สามารถใช้งาน ได้บรรลุตามความมุ่งหมายของการพัฒนานุเคราะห์ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบเนื้อหา 5 ด้าน ด้านที่ 1)มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2) มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านที่ 3) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านที่ 4) มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านที่ 5) มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 ยังใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการบันทึกฐานข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความชำนาญ ขาดความคล่องตัวในการทำงานมีปัญหาในเรื่องของการบันทึกข้อมูลการรายงานและการพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ มักจะลื่นขึ้นตอนการใช้งาน สัมผัสลักษณะ รหัสข้อมูลอยู่เสมอ ดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 2 คน คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 จะต้องให้คำแนะนำในการพัฒนาการใช้โปรแกรมสำหรับประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้พิจารณาร่วมกัน หาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการดำเนินกิจกรรม โดยให้ผู้ศึกษาค้นคว่ำร่วมกับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 4 คน ที่ผ่านการพัฒนาในการร่วมกันนิเทศภายในให้กับครูผู้ศึกษาค้นคว้า จำนวน 2 คน และเข้าช่วยดำเนินการ ในการใช้โปรแกรมสำหรับการประกันคุณภาพ ตามกรอบการศึกษาทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้ครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความมั่นใจ และสามารถใช้โปรแกรมสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน ได้แก่ การให้คำปรึกษาและแนะนำโดยใช้การนิเทศภายใน การสังเกตการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การสังเกตพฤติกรรมกรรมการฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมของครู การศึกษาเอกสารคู่มือการใช้โปรแกรมเพิ่มเติม พบว่าสามารถพัฒนาผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ทั้ง 2 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพมาตรฐานด้านที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพมาตรฐาน ด้านที่ 4 ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาตนเองในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

การพัฒนาบุคลากรด้านการโปรแกรม SchoolQA (SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ในการศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการพัฒนาบุคลากรทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้ กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน พบว่า การใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจสามารถพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้โปรแกรม SchoolQA (SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของณรงค์ฤทธิ์ มะลิวัลย์ (2549 : 103 – 104) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านทรายมูล (ทรายมูลประชาราชราษฎร์) อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธร ตามกรอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 6 ด้าน คือ 1) การศึกษาและการเตรียมการ 2) การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา 3) การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ 4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน 6) การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก พบว่า การพัฒนาตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 รอบ โดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมชี้แจง การประชุมกำกับติดตาม การมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติ และการนิเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ด้านการศึกษาและการเตรียมการ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้นด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษาครบทุกด้านและมีเอกสารคุณภาพตามเกณฑ์ ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ สอดคล้องกับผลการศึกษากิตติภรณ์ ปะติเพ็ง (2550 : 127 - 130) พบว่าศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก้งสนามนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบสองที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา พบว่า ทั้ง 3 โรงเรียนโดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะบุคลากรโดยส่งเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด ส่วนด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาแต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างหลากหลาย การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองเต่าโรงเรียนมีการดำเนินงานตลอดปีและถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้หลักการวิจัย เชิงปฏิบัติการและใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการทำงานแบบทีมงาน ผลการประเมินการพัฒนา พบว่า มาตรฐานที่ 11 อยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานที่ 12, 13, 14, 15 และ 16 อยู่ในระดับดีมาก มีความ

กระตือรือร้นที่จะดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่แสดงออกถึงความเบื่อหน่าย สอดคล้องกับผลการศึกษาของกอบเกียรติ จันสุธรรม (2551 : 110) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่าในวงรอบที่ 1 การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาผู้ศึกษาค้นคว้าใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ วิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการจัดสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการพัฒนาพบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและนำมาปฏิบัติได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางพัฒนาด้านการจัดทำสารสนเทศสามารถจัดสารสนเทศเป็นแฟ้มงานได้ เพื่อรายงานการประเมินตนเองและรอรับการประเมินจากองค์กรภายนอกได้สำเร็จ แต่ยังประเด็นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงนำไปพัฒนาต่อไปในวงรอบที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานจัดทำสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อพัฒนาสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 10 คือ ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดกิจกรรมและการจัดทำใบความรู้ได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ผลการพัฒนาช่วยให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดสารสนเทศ เรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ถูกต้องสมบูรณ์สามารถใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันฉนวนย์ คำของ (2552 : 91 – 92) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ศึกษา ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุงอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ โดยใช้กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ซึ่งมี 4 กิจกรรม คือ การประชุมชี้แจง การระดมความคิดเห็น การกำกับติดตามดูแล และการให้คำปรึกษา ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ใช้กลยุทธ์และกิจกรรมที่กล่าวมาแล้ว พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้นบุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวางแผนในการจัดการเรียนรู้ แต่ยังมีบุคลากรบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจไม่มีความชัดเจน เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ โดยเน้นให้บุคลากรได้ฝึกปฏิบัติจริง และร่วมกันวางแผนการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรสามารถร่วมกันจัดทำเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนได้และบุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญส่ง งามอาจ

(2554 : 110 – 111) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านอัคระ (อัครวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด การดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง ซึ่งเกิดจากปัญหาบุคลากร และตลอดทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ และการนิเทศกำกับติดตามจากผู้บริหาร ยังไม่เป็นปัจจุบันและมีความต่อเนื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านอัคระ (อัครวิทยาคาร) มีกระบวนการทำงานที่เป็นทีมมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์ที่ใช้ คือ การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC และกลยุทธ์การนิเทศ ทำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานดีขึ้น การพัฒนาขับเคลื่อนไปอย่างถูกต้องและรวดเร็วตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนโดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC และการนิเทศเมื่อครบ 2 วงรอบแล้ว ส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและสามารถนำความรู้ ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนได้ จึงควรส่งเสริมกลยุทธ์ทั้ง 2 ดังกล่าวนั้น ไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

จากการใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วนั้น สามารถอภิปรายผลดังนี้

การใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรในครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้อย่างถูกต้องสามารถบันทึกข้อมูลและรายงานผลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อครูได้รับความรู้จากการบรรยายจากวิทยากร ได้ศึกษาเอกสารใบความรู้ได้ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์การประกันคุณภาพการศึกษาจริง และได้ร่วมปรึกษารื้อฟื้นกันภายในกลุ่มและวิทยากร จึงทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ประสบการณ์ในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ สมคิดบางโม (2544 : 174) กล่าวไว้ว่า เป็นการประชุมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับประสบการณ์สามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้หรือสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดขึ้นในการประชุม เพื่อนำกลับไปใช้ในหน่วยงานของตน การประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานระหว่างวิทยากร หรือผู้มีประสบการณ์กับผู้ร่วมประชุมและมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นวิธีการสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร

การใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในในการพัฒนาบุคลากรในครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่าครูมีความมั่นใจ สามารถใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาบันทึกข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานผลคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน มีการใช้โปรแกรม การดูแลรักษาโปรแกรมและตรวจสอบการใช้โปรแกรม แก้ไข ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องให้สามารถใช้งานได้ก่อนนำไปใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อข้อเสนอแนะและให้คำแนะนำเพิ่มเติมและนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง มีการร่วมกันกำหนดตารางการนิเทศ และวิธีการนิเทศเพื่อให้ผู้นิเทศได้สังเกตพฤติกรรมครู ตลอดทั้งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ

เพิ่มเติมในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษาของครู ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้รับการช่วยเหลือแนะนำที่ดีจากผู้บริหารโรงเรียนและจากผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้โปรแกรม ทำให้ครูมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งยังความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้สมกับการเป็นครูยุคใหม่และเป็นการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรอบทอง จิระเดชากุล (2550 : 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การพัฒนาครูในการใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพศึกษาด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจะต้องสร้างความตระหนักให้เกิดกับครูทุกคนในโรงเรียนให้เห็นความสำคัญของการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 ผู้บริหารจะต้องทำการนิเทศ ให้คำแนะนำ ติดตามในการใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน จะต้องเสริมสร้างขวัญ กำลังใจและแรงจูงใจมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกัลยาณมิตร จะช่วยให้ครูสามารถดำเนินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพศึกษา ได้ผลและมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารควรใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรอย่างหลากหลาย เช่นการไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จในการ จัดหาเอกสารทางวิชาการในการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพศึกษา ให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม และจัดการประชุมนิเทศภายในเป็นประจำเพื่อให้ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นิเทศได้รับทราบปัญหาจากผู้รับการนิเทศ ได้สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับประกันคุณภาพศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนางานทุกหน่วยงาน ควรศึกษาค้นคว้ากลยุทธอื่น ๆ ที่จะนำมาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 การสร้างและใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรศึกษาให้ถ่องแท้ ชัดเจนและให้มีความเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ในทุก ๆ ขั้นตอน

2.3 ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสะดวกในการค้นหา การเก็บรักษาและเรียกใช้ข้อมูล เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2.4 ควรศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบการพัฒนาการใช้โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนโดยใช้การวิจัยและพัฒนาในองค์การเพื่อการประกันคุณภาพ

การศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งนอกและในเครือข่ายซึ่งถือว่าเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทุกโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538.
- กรมวิชาการ. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544 ก.
- . การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวทางดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544 ข.
- . แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544 ค.
- . การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- กรมสามัญศึกษา. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- . แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542 ก.
- . แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542 ข.
- กองแผนการ. การรายงานข้อมูลและสถิติในระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ :
- กรรทอง จิระเดชากุล. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ธารอักษร, 2550
- กระทรวงศึกษาธิการ. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544 ก.
- . การปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544 ข.
- . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : 2546 ก.
- . การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- . กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินการประกัน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2546 ข.

- กานต์ คงบรรทัด. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาคณะ
เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผ่านอินเทอร์เน็ต. การค้นคว้าแบบอิสระ
วท.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์,
2532.
- เกตุ วิเศษชุมพล. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2541.
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อ
การประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์, 2544.
- กอบเกียรติ จันสุธรรม. การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองสงวนวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551
- โกวัณน์ เทศบุตร. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 0501 807 การวิเคราะห์และการพัฒนา
ระบบงาน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- . การวิเคราะห์และพัฒนาระบบงานในสถานศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551 ก.
- . ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551 ข.
- กอบเกียรติ จันสุธรรม. การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองสงวนวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551
- จรัส อติวิทยากรณ์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. สงขลา : ภารกิจเอกสารและตำรา
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548.
- จันทราณี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์,
2545.
- ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ต, 2548.
- ฐิระ ประवालพุกษ์. การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
สถาบันราชภัฏ, 2538.
- ณรงค์ฤทธิ์ มะลิวัลย์. การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านทรายมูล
(ทรายมูลประชารัฐ) อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ทองสุข ชากักดี. การนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านนาเวียง สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดยโสธร : การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545
- ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ หน่วยที่ 8-15.
พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.

- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพฯ, 2529
- นิกร ศรีสุพัฒน์. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- นุชวนา เหลืองอังกูร. การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงาน : วารสารการวัดผลการศึกษา. 2543
- นงลักษณ์ ลินสีบล. การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.
- บุญส่ง งามอาจ. การพัฒนาบุคลากรการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านอัคระ (อัครวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- ประวิต เอรารวรรณ์. การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ, 2545.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2548.
- ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล. การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์. ประเภทของการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- พยอม วงศ์สารศรี. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ร้านนกการพิมพ์, 2537.
- . การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.
- พจมาศ เกิดทอง. สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- พัชรภรณ์ ชุ่มเมืองปัก. การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- ไพรวัด จันทรัตน์. การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนบ้านนายนม อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2540.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. องค์การและการจัดการ ; เอกสารการสอน. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

- . สารสนเทศและการวิจัยการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เอกสารประกอบการสอนวิชา 0501817 : การวิจัยและพัฒนาทางการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ม.ป.ป.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. อักษรเจริญทัศน์, 2546.
- วาสนา สุขกระสานติ. โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- . โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- วิจิตร อาวะกุล. การฝึกอบรม : คู่มือการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา และคณะ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เจริญเวฟเอ็ดดูเคชั่น, 2542.
- วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2539.
- วีระ ประเสริฐศิลป์. “บทบาทและความสำคัญของนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา” ใน เอกสารสาระการเรียนรู้ เล่ม 2 ชุดวิชาการจัดการนวัตกรรมการบริหารและสารสนเทศ. หน้า 1. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ วี กราฟิค, 2546.
- วันฉัตร คำของ. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- สงบ ลักษณะ. “แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการตรวจราชการ,” ใน สารสนเทศ ศธ. 2540. หน้า 40. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- สง่า พัฒนชีวะพล. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2552.
- สมคิด บางโม. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2544.
- สุชาติ กิระนันท์. เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ : ข้อมูลในระบบสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุทธิ ทองประดิษฐ์. ทฤษฎีการบริหาร. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2533.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2549.
- สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2545.

สุริโย จุลมณฑล. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ด้านปัจจัย

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. “การนิเทศภายใน หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน,” วารสารวิชาการ.

5(8) : 25 ; สิงหาคม, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการศึกษาสภาพการใช้สื่อการเรียน

การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มงานพัฒนาวัดกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กองวิชาการ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.

———. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2541.

———. การประกันคุณภาพการศึกษา เทคนิคการพัฒนางานเพื่อสู่มาตรฐาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การวิจัยและการพัฒนาระบบการประเมินภายใน
ของ สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บางกอกบล๊อค, 2543.

———. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.
กรุงเทพ : สกายบุ๊กส์, 2544.

———. การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2544

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักงานพัฒนาและการประกันคุณภาพการศึกษา. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานพัฒนาและการประกันคุณภาพการศึกษา, 2542.

ไสว สุวิชนานนท์. การพัฒนาศักยภาพด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน
ประทายอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

อุทุมพร จามรมาน. การวิจัยของครู (Action Research) เล่มที่ 15. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.

อุทุมพร จามรมาน. การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :
พินิจพับลิชชิง, 2540.

อุทุมพร จามรมาน. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา
(Quality Assurance in Higher Education). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2544.

อุทุมพร จามรมาน. วิธีดำเนินการประกันคุณภาพผลผลิตของโรงเรียน (การประกันคุณภาพ
โรงเรียน). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

- อุทุมพร จามรมาน. “ความก้าวหน้าของการประกันคุณภาพ ระดับอุดมศึกษา,” วารสารการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น 2. 1(1) : 26 ; มกราคม - มิถุนายน, 2544.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. The Action Research Planner. 3rd ed. Victoria : DeakinUniversity Press, 1988.
- Gynnild, Vidar. “Quality Assurance Reconsidered : A Case Study,” Quality in Highg Education. 13(3) : 263-273 ; November, 2007.
- Ng, Pak Tee. “The Phases and Paradoxes of Educational Quality Assurance: The Case of the Singapore Education System,” Quality Assurance in Education : An International Perspective. 16(2) : 112-125, 2008.
- Chen, Ming-Puu. “An Evaluation of the ELNP e-Learning Quality Assurance Program : Perspectives of Gap Analysis and Innovation Diffusion,” Educational Technology & Society. 12(1) : 18-33, 2009.
- Yadong, Li and Jiang Yanqiao. “Localized Quality Assurance Certification for Cross - Border Education,” Chinese Education and Society. 42(4) : 108-118-A ; July - August, 2009.
- Pan, Yue-Juan, Yan Liu and Eva Yi Hung. “Evaluation of the Kindergarten Quality Rating System in Beijing,” Early Education and Development. 21(2) : 186 - 204, 2010.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบก่อน – หลัง การประชุมเชิงปฏิบัติการ ฉบับที่ 1
เรื่อง “การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)
สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ” ของครูที่เข้าร่วมศึกษาค้นคว้า
โรงเรียนเมืองคง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. ให้ทำเครื่องหมาย x ทับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
-

1. ข้อใดให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดีที่สุด
 - ก. การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
 - ข. การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
 - ค. การวางแผนการศึกษาให้เป็นระบบ
 - ง. การสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา
2. การประกันคุณภาพการศึกษามุ่งประโยชน์ต่อใครมากที่สุด
 - ก. นักเรียน
 - ข. ชุมชน
 - ค. ผู้บริหาร
 - ง. ครู
3. องค์กรที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาคือข้อใด
 - ก. สกศ.
 - ข. สพท.
 - ค. สมศ.
 - ง. กคศ.
4. สถานศึกษาจะได้รับการประเมินจากองค์กรภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกๆ กี่ปี
 - ก. 2 ปี
 - ข. 3 ปี
 - ค. 4 ปี
 - ง. 5 ปี
5. หลักในการประเมินคุณภาพการศึกษา คือข้อใด
 - ก. เน้นการค้นพบ
 - ข. เน้นการแก้ไข
 - ค. เน้นการพัฒนา
 - ง. เน้นการเตรียมรับการประเมิน
6. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลในการประกันคุณภาพสถานศึกษาระดับพื้นฐาน
 - ก. เพื่อบุคลากรในโรงเรียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ข. เพื่อให้ประชาชนแน่ใจว่าโรงเรียนทำงานคุ้มค่ากับภาษี

- ค. เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน
 - ง. เพื่อพัฒนาคุณภาพงานบริการทางวิชาการ
7. การประเมินตนเองจัดทำโดยใคร
- ก. คณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้ง
 - ข. คณะกรรมการที่ สพท. แต่งตั้ง
 - ค. คณะกรรมการที่ กคศ. แต่งตั้ง
 - ง. คณะกรรมการที่ชุมชนแต่งตั้ง
8. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมหลักในการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงโรงเรียน
- ก. การตรวจสอบภายใน
 - ข. การตรวจสอบภายนอก
 - ค. การระดมความช่วยเหลือโดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย
 - ง. การประเมินทุกขั้นตอนในการทำงานของครู
9. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง
- ก. การตรวจสอบภายในโรงเรียนทำการประเมินตนเองในระหว่างการดำเนินงานตามแผนและเมื่อสิ้นสุดแผน
 - ข. กลุ่มเป้าหมายสำคัญในการให้ความช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียน คือโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากๆ
 - ค. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพในการวิเคราะห์สภาพปัญหา
 - ง. การประเมินตนเองเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการบริหารคุณภาพในยุคปัจจุบัน
10. “โรงเรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ข้อความนี้ตรงกับข้อใด
- ก. หลักการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
 - ข. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา
 - ค. มาตรการประกันคุณภาพการศึกษา
 - ง. เป้าหมายการประกันคุณภาพการศึกษา
11. โปรแกรม SchoolQA สามารถนำเข้ารูปภาพแต่ละแหล่งข้อมูลได้กี่ภาพ
- ก. ไม่น้อยกว่า 2 ภาพ
 - ข. ไม่น้อยกว่า 4 ภาพ
 - ค. ไม่น้อยกว่า 6 ภาพ
 - ง. ไม่น้อยกว่า 8 ภาพ
12. โปรแกรม SchoolQA สามารถรายงานคุณภาพนักเรียนในด้านใด
- ก. ด้านงานปกครอง
 - ข. ด้านการเรียนการสอน
 - ค. ด้านสุขภาพ
 - ง. ถูกทุกข้อ

13. โปรแกรม SchoolQA สามารถรองรับการประเมินจากหน่วยงานใด
 - ก. โรงเรียน
 - ข. สำนักงานเขตพื้นที่
 - ค. สมศ.
 - ง. ถูกทุกข้อ
14. โปรแกรม SchoolQA มีตัวอย่างแบบบันทึกกิจกรรมอย่างน้อยเท่าใด
 - ก. 30 ตัวบ่งชี้
 - ข. 40 ตัวบ่งชี้
 - ค. 50 ตัวบ่งชี้
 - ง. 60 ตัวบ่งชี้
15. ข้อใดไม่ใช่เป็นคุณสมบัติของโปรแกรม SchoolQA
 - ก. ใช้ได้กับระบบปฏิบัติการ WindowsXP เท่านั้น
 - ข. ติดตั้งง่ายภายในเครื่องเดียว
 - ค. นำเข้าและนำส่งข้อมูลจากเครื่องอื่น ๆ ได้
 - ง. สามารถค้นหาข้อมูลนักเรียนได้
16. กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้กี่มาตรฐาน
 - ก. 3 มาตรฐาน
 - ข. 4 มาตรฐาน
 - ค. 5 มาตรฐาน
 - ง. 6 มาตรฐาน
17. โปรแกรม SchoolQA เป็นโปรแกรมที่มีโปรแกรมย่อยให้เลือกใช้ 3 โปรแกรม คือ
 - ก. ทะเบียน วัฒนธรรม งานประกันคุณภาพ
 - ข. ทะเบียน ระเบียบสุขภาพ งานประกันคุณภาพ
 - ค. ทะเบียน ระบบดูแลช่วยเหลือ งานประกันคุณภาพ
 - ง. ทะเบียน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน งานประกันคุณภาพ
18. ข้อมูลโรงเรียนจะอยู่ในส่วนใดของโปรแกรม
 - ก. แฟ้มงานบุคลากร
 - ข. แฟ้มงานสนับสนุน
 - ค. แฟ้มงานมาตรฐาน
 - ง. แฟ้มงานสารสนเทศ
19. ข้อใดไม่ใช่มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.)
 - ก. ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - ข. ด้านการจัดการศึกษา
 - ค. ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - ง. ด้านมาตรการส่งเสริม

20. ข้อดีของโปรแกรม SchoolQA คือข้อใด

- ก. เมนูทุกส่วนเป็นภาษาไทย
- ข. ใช้งานได้โดยไม่ต้องพิมพ์คำสั่ง
- ค. มีคำอธิบายการใช้งาน
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยคำตอบ

1. ง 2. ก 3. ค 4. ง 5. ค 6. ข 7. ก 8. ค 9. ข 10. ค
11. ข 12. ข 13. ง 14. ข 15. ก 16. ค 17. ก 18. ข 19. ค 20. ง

แบบสังเกต ฉบับที่ 1 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

การสังเกตครั้งที่

เรื่องที่สังเกต

ผู้รับการสังเกต

วัน เดือน ปี ที่สังเกต

สถานที่สังเกต

ช่วงเวลาที่สังเกต

รายการสังเกต

1. ด้านการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

.....

.....

2. ด้านบุคลากรงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

.....

.....

3. ด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้สังเกต

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สังเกต
(.....)

แบบสังเกต ฉบับที่ 2 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

การสังเกตครั้งที่

เรื่องที่สังเกต

ผู้รับการสังเกต

วัน เดือน ปี ที่สังเกต

สถานที่สังเกต

เวลาที่สังเกต

รายการสังเกต

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ด้านบุคลากร
 -
 - 1.2 ด้านสารสนเทศงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 -
2. การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

.....
3. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ประเมินผล

ความคิดเห็นของผู้สังเกต

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สังเกต
(.....)

แบบสังเกต ฉบับที่ 3 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

การสังเกตครั้งที่

เรื่องที่สังเกต

ผู้รับการสังเกต

วัน เดือน ปี ที่สังเกต

สถานที่สังเกต

เวลาที่สังเกต

รายการสังเกต

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ด้านบุคลากร
 -
 - 1.2 ด้านสารสนเทศงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 -
2. การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

.....
3. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ประเมินผล

ความคิดเห็นของผู้สังเกต

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สังเกต
(.....)

แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

1. ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

สถานที่ให้สัมภาษณ์

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์

2. รายการสัมภาษณ์

2.1 ท่านดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไรบ้าง

2.1.1 การรวบรวมข้อมูล

2.1.2 การตรวจสอบข้อมูล

2.1.3 การประมวลผลข้อมูล

2.1.4 การนำเสนอข้อมูล

2.1.5 การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา.....

2.2 การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพ
การศึกษา ของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

1. ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

สถานที่ให้สัมภาษณ์

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์

2. รายการสัมภาษณ์

2.1 ท่านดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไรบ้าง

2.1.1 การรวบรวมข้อมูล

2.1.2 การตรวจสอบข้อมูล

2.1.3 การประมวลผลข้อมูล

2.1.4 การนำเสนอข้อมูล

2.1.5 การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา.....

2.2 การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพ
การศึกษา ของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

.....

1. ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

สถานที่ให้สัมภาษณ์

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์

2. รายการสัมภาษณ์

2.1 ท่านดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไรบ้าง

2.1.1 การรวบรวมข้อมูล

2.1.2 การตรวจสอบข้อมูล

2.1.3 การประมวลผลข้อมูล

2.1.4 การนำเสนอข้อมูล

2.1.5 การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา.....

.....

2.2 การใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพ
การศึกษา ของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบประเมินโปรแกรม

การพัฒนาศูนย์กลางการดำเนินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงพร้อมข้อเสนอแนะ

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการใช้โปรแกรม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	สามารถเรียกใช้ข้อมูลจากโปรแกรมได้อย่างรวดเร็ว					
2	ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมมีความถูกต้อง					
3	ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกับความต้องการ					
4	ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน					
5	ข้อมูลที่ได้มีความทันสมัย					
6	โปรแกรมนี้ง่ายต่อการใช้งาน					
7	โปรแกรมนี้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้					
8	โปรแกรมมีความทนทานต่อความผิดพลาดในทุกขั้นตอนของการใช้โปรแกรม					
9	โปรแกรมนี้สามารถแสดงผลได้ทั้งทางหน้าจอคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์					
10	โปรแกรมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทั้ง 5 ด้าน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
การหาค่า IOC ของเครื่องมือ

ตาราง 7 การแปลผลค่า IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบเชิงเนื้อหาของ
แบบทดสอบปรนัยเรื่องความรู้ความเข้าใจงานและการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อ	คะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนรวม	IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	+1	+1	0	2	0.7	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินการใช้โปรแกรม SchoolQA
(School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
1	สามารถเรียกใช้ข้อมูลจากโปรแกรมได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00
2	ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมมีความถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00
3	ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกับความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00
4	ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน	+1	+1	+1	3	1.00
5	ข้อมูลที่ได้มีความทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.00
6	โปรแกรมนี้ง่ายต่อการใช้งาน	+1	+1	+1	3	1.00
7	โปรแกรมนี้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้	+1	+1	+1	3	1.00
8	โปรแกรมมีความทนทานต่อความผิดพลาดในทุกขั้นตอนของการใช้โปรแกรม	+1	+1	+1	3	1.00
9	โปรแกรมนี้สามารถแสดงผลได้ทั้งทางหน้าจอคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์	+1	+1	+1	3	1.00
10	โปรแกรมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทั้ง 5 ด้าน	+1	+1	+1	3	1.00

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างภาพประกอบกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร

ภาพประกอบ 1 นายพิชิต จันทร์ชมภู ประธานในพิธีเปิดและ วิทยากรพิเศษให้ความรู้ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพประกอบ 2 วิทยากรนายณกุล เนาว์ช้าง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง กำลังอบรมการให้ความรู้เรื่องการใช้ โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment)

ภาพประกอบ 3 บรรยากาศระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ภาพประกอบ 4 บรรยากาศระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ภาพประกอบ 5 วิทยากรนายสิริฤกษ์ อภิญญาพงศ์ ครูโรงเรียนเมืองคอบรมการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพประกอบ 6 วิทยากรนางสาวจิราวรรณ ปานนอก ครูโรงเรียนเมืองคอบรมการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพประกอบ 7 ผู้ร่วมอบรมและคณะครูโรงเรียนเมืองคอบรมการใช้โปรแกรม SchoolQA (School Quality Assesment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ. 0503.5(2)/1253

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง

ด้วย นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง “การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม School QA (School Quality Assessment)
สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์จิตร์ลดา ชิวดอน
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตยืมจากท่าน ได้โปรดอนุญาตให้
นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ ทดลองใช้เครื่องมือจากนักเรียนในสังกัดของท่าน ทั้งนี้จะทดลองใช้
เครื่องมือดังกล่าว ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2554 เป็นต้นไป เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการ
ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
รักษาราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6076

ที่ ศธ. 0503.5(2)/ว. 1252

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์พิชิต จันทร์ขมภู

ด้วย นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรม School QA (School Quality Assessment) สำหรับ การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์จิตร์ลดดา ชิวดอน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนี้สัถจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกก่าแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6076

ที่ ศธ. 0503.5(2)/ว. 1252

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์พิมพ์จรัส อธิวิศกุล

ด้วย นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมด้านการใช้โปรแกรม School QA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์จิตรลดา ชิวดอน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกาแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6076

ที่ ศธ. 0503.5(2)/ว. 1252

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ทิพปภา ศิริธีรพันธ์

ด้วย นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการใช้โปรแกรม School QA (School Quality Assessment) สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์จิตรลดา ชิวตอน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6076

ที่ ศธ. 0503.5(2)/ 1571

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองคง

ด้วย นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง “การพัฒนานุเคราะห์ด้านการใช้โปรแกรม School QA (School Quality Assessment)
สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์จิตรลดา ชิวดอน
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดอนุญาตให้
นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครูในสังกัดของท่าน ทั้งนี้จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลดังกล่าว ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2554 เป็นต้นไป เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำพอง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4375-4322 ถึง 40 ต่อ 6076

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า/ผู้ศึกษา

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า/ผู้ศึกษา

ชื่อ	นางฉวีวรรณ เกียรติชัยพัฒน์
วันเกิด	วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	อำเภอ เมือง จังหวัด ลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 16-18 ถนนเทศบาล 1 หมู่ที่ 8 ตำบลเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา 30260
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเมืองคง อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา 30260
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยสอนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศิริวิทยากรสวนหม่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปศ.สูง) เอกพลศึกษา-สุขศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา
พ.ศ. 2531	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เอกพลศึกษา-สุขศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา
พ.ศ. 2555	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม